Proceedings of the Ninth Session of the Assam Legislative Assembly assembled after the Second General Election under the Sovereign Democratic Republican Constitution of India

---

The Assembly met in the Assembly Chamber, Shillong at 10 A. M. on Thursday, the 13th October, 1960.

PRESENT

Shri Mahendra Mohan Choudhury, B. L., Speaker in the Chair, Seven Ministers, Three Deputy Ministers and Seventy-nine Members.

QUESTIONS AND ANSWERS

STARRED QUESTIONS

(To which oral answers were given)

Regarding expenditure incurred by Government for stationing, camping, patrolling and movement of Military during the recent language disturbances in Assam

Shri TARUNSEN DEKA (Nalbari-West) asked :

*18. Will the Chief Minister be pleased to state—

(a) What is the approximate expenditure to be borne by the Government of Assam for stationing, camping, patrolling and movement of Military during the time of recent language disturbances in Assam ?

(b) What is the approximate additional expenditure to be incurred for Police and Armed forces ?

(c) Whether Government of India will bear some portion of the expenditure ?

Shri BIMALA PRASAD CHALIHA (Chief Minister) replied :

18. (a), (b) and (c)—It is not yet possible to make an assessment of the expenditure which would be incurred in regard to the assistance given by the Army during the recent disturbances. Similarly it is not possible to make an assessment of the additional expenditure incurred for Police. The main reason is that expenditure is still being incurred and it is not yet possible to foresee how long this position will continue. The question of sharing this expenditure would be taken up with the Government of India in due course.

Shri TARUN SEN DEKA : অনুমানিক খৰচৰ মাত্ৰা দিব নোৱাৰিবনেকি ?

Shri BIMALA PRASAD CHALIHA (Chief Minister): অনুমানিক খৰচৰ মাত্ৰা হয়তো কৰিব পৰা যায়। কিন্তু অনুমানিক সংখ্যাটো মাননীয় সদনত দিবখোজা নাই।

Maulavi JAHANUDDIN AHMED (Bilasipara) : Whether the Hon'ble Minister can give us some idea of expenditure upto the end of last month ?

Shri BIMALA PRASAD CHALIHA : Sir, the position is that we will have to get debit from the Defence Department in this regard. Until that debit is received we cannot give the figures.

Shri MOHI KANTA DAS (Barchalla) : May I know whether this State Government will have to bear the cost for the maintenance of Central Police force ?

Shri BIMALA PRASAD CHALIHA: Yes, of course.

Shri TAUN SEN DEKA (Nalbari-West) : চৰকাৰৰ তৰফৰ পৰা সম্ভৱপৰ সময়ৰ approximate হিচাবটো দিব পাৰেনেকি ?

Shri BIMALA PRASAD CHALIHA: মাৰ্চ মাহত হব পাৰে।

Shri PRABHAT NARAYAN CHOUDHURY (Nalbari-East) : মুখ্য মন্ত্ৰী দিল্লীলৈ যাওতে কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰক এই খৰচৰ অংশ বহণ কৰাৰ বিষয়ে আকৌ জনাইছিলনে ?

Shri BIMALA PRASAD CHALIHA: নাই কোৱা।

Shri TARUN SEN DEKA : খৰচ সম্পৰ্কত কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ লগত আলোচনা কৰা হৈছিলনে ?

Shri BIMALA PRASAD CHALIHA : এনেকুৱা মিলিটেৰি বা পুলিচৰ কামত কি প্ৰকাৰ সহায় দিয়ে তাৰ এটা নিৰ্দ্দিষ্ট Pattern আছে আৰু সেই Pattern অনুযায়ী যি সাহায্য পাব লাগে সেইটো পোৱা যাব।

Regarding opening of Co-ordinated Welfare Extension Projects

Shri DEVENDRA NATH HAZARIKA (Saikhowa) asked :

*19. Will the Minister-in-charge of Community Development be pleased to state—

(a) Whether it is a fact that none of the Development Blocks in the District of Lakhimpur has been included in the Co-ordinated Programme of Social Welfare ?

(b) Whether it is a fact that a sum of Rs.40,000 was set apart by Panitola Block for the purpose of Co-ordinated Welfare Programme, but the Development Commissioner yet to consider it for the purpose ?

(c) Whether any Development Block in Sibsagar District has been included in the Co-ordinated Social Welfare Programme ?

(d) Whether it is a fact that the Social Welfare Board sanctions about a sum of Rupees one lakh to each Block in addition to the amount available in Block budget, when Co-ordinated Programme is extended there ?

Shri FAKHRUDDIN ALI AHMED (Minister, Community Development, etc.) replied :

19. (a)—Yes.

(b)—Rs.40,000 was set apart by the Panitola Development Block for the purpose of the Co-ordinated Welfare Extension Projects at the instance of the State Government. It is not a fact that Development Commissioner is to consider about opening the Co-ordinated Project, but it is the State Social Welfare Board who is to decide about it.

(c)—Amguri-Titabor Stage I Block has already been included under the Co-ordinated Programme, and work is progressing there. Sibsagar Stage I Block was also selected and preliminary steps were taken by the State Social Welfare Board to start work, but the Central Board has directed not to open any more Co-ordinated Project until further directions from the Central Board.

(d)—The Central Social Welfare Board sanctions Rs.96,000 only.

Shri DEVENDRA NATH HAZARIKA (Saikhowa) : Sir, what was the difficulty of the Social Welfare Board in taking up one co-ordinated social welfare programme in each district ?

Shri FAKHRUDDIN ALI AHMED : It is not for me to say what is the difficulty in their way. But so far as our Government and the Community Project Department are concerned, we have agreed to the proposal for extending the co-ordinated social welfare programme to all the project. Till the beginning of 1957-58 the development for women and children were taken up separately by the Welfare Extension Project. This co-ordinated programme could only be started in blocks which were started from April, 1958, and accordingly they informed us that the work would be taken up only in blocks of 1958. 14 blocks till today are qualified for this programme. But even now programme has not been started in all these blocks. It is entirely for the Central and States Social Welfare Boards, to accept our recommendations. Unless and until this is done by the two Social Welfare Boards the Government cannot do anything.

Shri MOHI KANTA DAS (Barchalla) : What is the principle of extension of co-ordinated programme in certain Blocks ?

Shri FAKHRUDDIN ALI AHMED (Minister, Community Development, etc.) : The principle was that while we agreed and approached the Social Welfare Boards for taking up co-ord nated Social Welfare programme, the Boards have accepted this approach, which was made at the instance of the Prime Minister, in block started from 1958 under this Co-ordinate programme, besides the expenditure on pay, Travelling Allowances etc., of the Mukshuja Sevikas and 2 gram Sevikas 40 thousand rupees in every block will be set apart and contributed by the Community Department. Similar amounts will also be given by the State Government and 96 thousand rupees will be given by the Social Welfare Boards for taking up all these co-ordinated programme in each of the post 1958 projects. Formerly the idea was that this programme should be for a period of 3 years. But as the hon'ble Member is aware our Stage I Extension work in N. E. S. Blocks is spread over for five years, it was also agreed by the Social Welfare Boards to spread the work over 5 years. They are insisting that they will accept the recommendation with regard only to such projects which were started only after April, 1958. All the projects, which were started after April, 1958, not-with-standing the recommendations accepted by us, have also not been taken up as we have not yet been able to get contributions from the Boards.

Shri DEVENDRA NATH HAZARIKA (Saikhowa) : Whether Minister in-charge is aware that there are instructions from the Central Ministry of Community Development to take up one co-ordinated social welfare programme in each district ?

Shri FAKHRUDDIN ALI AHMED : So far as we are concerned as I have said we would like to have co-ordinated programme in all the Projects. But the difficulty is that we do not know yet what is the decision of the Social Welfare Boards. It they do not take every decision so far as the work for helping women and children within a period is concerned it will have to be done by ourselves with the funds provided for that purpose in each Block.

Shri MOHI KANTA DAS (Barchella) : How many of such programmes have been sanctioned up till now ?

Shri FAKHRUDDIN ALI AHMED : As I have said, only 3 or 4. But according to accepted principle programme ought to have been taken up in 14 blocks.

Shri DEVENDRA NATH HAZARIKA : How many Blocks have been included in the co-ordinated programme in Assam so far ?

Shri FAKHRUDDIN ALI AHMED: As I have said that taking into consideration the recommendations 14 Blocks ought to have been taken up.

Shri DANDESWAR HAZARIKA (Morongi) : In reply to (c) the Minister has stated that a co-ordinated welfare pragramme will be taken up in Amguri Titabor in Sibsagar. Is it in the constituency of my friend Shri Khagen Barbaruah ?

Shri FAKHRUDDIN ALI AHMED ; This is in Titabor.

Establishment of Sub-Deputy Collector's Office at Dimow in Sibsagar

Shri DURGESWAR SAIKIA (Thowra) asked:

*20. Will the Minister-in-charge of Revenue be pleased to state—

(a) Whether Government have lately received any representation to establish a Sub-Deputy Collector's office at Dimow (Sibsagar) ?

(b) Whether Government will consider to establish the Sub-Deputy Collector's office there within a short period of time ?

Shri HARESWAR DAS (Minister, Revenue) replied:

20(a)—Yes.

(b) —Yes, as early as possible.

Shri RAMNATH SARMA (Lumding) : Department আৰু Revenue administrator ৰ সুবিধাৰ কাৰণে প্ৰত্যেক Block area অনুযায়ী Revenue S. D. C. Civil কৰাৰ কথা চৰকাৰৰ Contemplation ত আছে নেকি ?

Shri HARESWAR DAS : আছে। ই বৰ্ত্তমান বিবেচনাধীন।

Terms and conditions of the Dev. Post-Graduate Scholarships

Shrimati KOMOL KUMARI BARUA (Katonigaon) asked :

*21. Will the Minister-in-charge of Education be pleased to state—

(a) What are the termes and conditions of the Dev. Scholarships given to Post-Graduate students ?

(b) Whether it is a fact that such students shall have to serve in Multipurpose Schools at least for 3 years after taking the Post-Graduate Degree ?

(c) The names of such Post-Graduate Scholars of 1957-58, 1958-59, 1959-60 and 1960-61 ?

Shri RADHIKARAM DAS (Deputy Minister, Education) replied :

21. (a)—The terms and conditions of the Dev. Post-Graduate Scholarships are (*i*) The selected candidate must give an undertaking to serve at least 3 years in a Higher Secondary or Multipurpose School, after successful completion of the course.

(*ii*) The Candidate should generally be an Honours Graduate in subjects which are taught in Higher Secondary or Multipurpose Schools, preference being given to Science subjects, Mathemetics and English, as there is acute scarcity of teachers in those subjects. When Hons. Graduates are not available, cases of candidates who secured good marks in those subjects in the degree examination are also considered favourably.

(*iii*) Appli ation for Scholarships must come through the Head of the Institutions of study or the University concerned where the candidate has been admitted with a certificate from the Head of the Department testifying to the candidates ability to profit from the course of studies.

(b)—Yes.

(c)—List of Scholars for 1957-58, 1958-59 and 1959-60 are placed in the Library table. Scholarships for 1960-61 have not yet been awarded.

Shrimati KOMOL KUMARI BARUA (Katanigoan) : May I know whether any such development scholarship has been awarded to any Government employee till now ?

Shri RADHIKA RAM DAS (Deputy Minister, Education) : We have no such information excepting the case of one who it is said, was a Government employee. This is being enquired into.

Shrimati KOMOL KUMARI BARUA : What is his name ?

Shri RADHIKA RAM DAS : Dulal Chandra Barua.

Shrimati KOMOL KUMARI BARUA : May I know who selects the development scholars ?

Shri RADHIKA RAM DAS : The D. P. I.

Shrimati KOMOL KUMAR BARUA : As the Deputy Minister says that there is one scholar who is a Government employee, may I know whethere any undertaking was taken from him to serve three years ?

Shri RADHIKA RAM DAS : Yes, Sir.

UNSTARRED QUESTIONS

(To which answers were laid on the table)

Regarding opening of Dirpai Tea Estate in North Lakhimpur Subdivision

Shri DEVENDRA NATH HAZARIKA (Saikhowa) aksed :

33. Will the Minister-in-charge of Revenue be pleased to state—

(*a*) Whether it is a fact that one Tea Estate known as Dirpai Tea Estate has been opened in North Lakhimpur Subdivision ?

(*b*) Whether any land has been given settlement to this Tea Estate ?

(*c*) If so, what is the area of the land ?

Shri HARESWAR DAS (Minister, Revenue) replied :

33. (*a*)—Dirpai was an old Tea Estate belonging to the Jokai Assam Tea Company. The Company relinquished 1378B. 1K. 2L. of the Tea Estate.

(*b*)—No new land has been settled with Dirpai Tea Estate.

(*c*)—Does not arise.

Shri KARKA CHANDRA DOLEY [North Lakhimpur (Reserved for Scheduled Tribes)] : যিবোৰ মাটি লোৱা হল সেই মাটি settlement দিয়া হলনে ?

Shri HARESWAR DAS : নাই হোৱা ।

Regarding Construction of a Paying Ward in Nalbari Hospital

Shri PRABHAT NARAYAN CHOUDHURY (Nalbari-East) asked :

34. Will the Minister-in-charge of Medical be pleased to state—

(*a*) Whether it is a fact that an amount of Rs.8,800·00 was sanctioned by the Planning Commission of India for construction of a five seated paying ward in Nalbari Hospital against estimated cost of Rs.17,600·00 in consideration of the necessity of such a paying ward at Nalbari ?

(*b*) Whether Government are aware that after Nalbari Hospital was taken over by Government as Primary Health Unit it is the responsibility of the State Government to construct the paying ward with the grant sanctioned by the Planning Commission ?

(*c*) Whether Government are aware that as the Hospital Committee is defunct and Gauhati Local Board is abolished the grant will lapse unless Government come forward to take up the work ?

Shri RUPNATH BRAHMA (Minister, Medical) replied :

34. (*a*)—No.

(*b*) and (*c*)—Do not arise.

Shri RUPNATH BRAHMA (Minister, Medical) : Sir, on receipt of subsequent information this morning, I want modify reply to 34(*a*). On this matter the Medical Department had no knowledge of any sanction. There was nothing in our records to show that there was such sanction. On a subsequent reference made by my friend Mr. Chaudhury, I enquired into the matter again and we have been told by the Town and Country Planning Department that there was a sanction sometime in the year 1953-54 and the matter is now being dealt with by the Town and Country Planning Department.

Shri PRABHAT NARAYAN CHAUDHURY (Nalbari-East) : Then the question arises when the hospital committee is defunct and the Local Board is also defunct, whether Government will undertake construction of the paying ward with matching contribution from the State Government as is required under the scheme of the Planning Commission ?

Shri RUPNATH BRAHMA : If the matter is referred to us by the Town and Country Planning Department, we shall certainly see to it.

Shri PRABHAT NARAYAN CHOUDHURY : When an amount of Rs.88,000 was sanctioned by the Planning Commission of India and when the money was drawn by the Town and Country Planning Department of our Government, do Government now purpose to undertake the work with matching contribution from the State fund ?

Shri RUPNATH BRAHMA : I have already said that the matter is being dealt with by the Town and Country Planning Department and it is for that Department to decide.

Shri PRABHAT NARAYAN CHAUDHURY : A letter was addressed from the Town and Country Planning Department to the Medical Department (a copy of which is with me) to the effect "now in the circumstances the Town and Country Planning Department want to know from the appropriate Department whether the appropriate Department is undertaking construction of the paying ward" ?

Shri RUPNATH BRAHMA : That proposal has not yet come up to us. As soon as it comes we will certainly look into it.

Shri PRABHAT NARAYAN CHAUDHURY : I have got a copy of the letter which was addressed to the Medical Department. May I hand it over to the Hon'ble Minister ?

Shri RUPNATH BRAHMA : What is the date of that letter ?

Shri PRABHAT NARAYAN CHAUDHURY : 4th April 1960 and there were as many as seven reminders subsquently.

Shri RUPNATH BRAHMA : If that is so, I shall certainly look into the matter.

Shri NILMONEY BARTHAKUR (Dibrugarh) : Will the Medical Minister refer to the letter from the Town and Country Planning Department, No.248/58/38 of 4th April 1960, wherein it was suggested that that the hospital committee be entrusted with the work of completing the paying

ward. In view of the fact that the hospital committee has become defunct will Government in the Medical Department take the responsibility of constructing the paying ward ?

Shri RUPNATH BRAHMA (Minister, Medical) : I will look into it.

Number of Workers in Barkhetri-Bongsor Community Development Project

Maulavi TAJUDDIN AHMED (Tarabari) asked:

35. Will the Minister-in-charge of Community Development be pleased to state—

(*a*) How many Officers and workers are there in Barkhetri-Bongsor Community Development Project ?

(*b*) How many of them are from local people ?

Shri F. A. AHMED (Minister, Community Development, etc.) replied:

35. (*a*)—There is no difference between 'Officers' and 'Workers' in Government service, 'Worker' includes 'Officer' of all categories.

The number of workers in the Barkhetri-Bongsor C. D. Block is 36.

(*b*)—If by 'local' the Hon'ble Member means from the block area, 25 of them, are from the local people. However, if the Hon'ble Member wants the number of people from the State, then all the 36 are from this State.

Plying of buses on Sorbhog-Barpeta Bus Route

Shri GHANASHYAM TALUKDAR (Sorbhog) asked:

36. Will the Minister-in-charge of Transport be pleased to state—

(*a*) How many buses are due to ply on the Sorbhog-Barpeta Bus Route ?

(*b*) Why only two buses are running on the said route ?

(*c*) Whether it is a fact that the bus of Shri Monaram Das is not running on the route for the last two months ?

(*d*) Whether Government is aware that much inconvenience have been caused to the public for want of sufficient number of buses ?

(*e*) Whether it is a fact that Shri Monaram Das refused to ply his bus on the route ?

(*f*) If so, what action Government propose to take in the matter ?

(*g*) Whether it is a fact that this was placed on the route since 11th of January, 1960 ?

Shri BISWADEV SARMA (Deputy Minister, Transport) replied:

36. (*a*), (*b*) & (*c*)—The Regional Transport Authority, Gauhati decided to issue five permits for Barpeta-Sorbhog route, but for want of applications, only four permits were allotted, out of which one did not place the vehicle on the road as the route in question was reported to be most uneconomic one. Out of three buses on the route, one bus of Shri Monaram Das was stopped from plying by the Executive Engineer of Barpeta due to incapability of Marboat on Beki Ferry Ghat as the body of his bus is bigger than the other two buses of the route.

(*d*)—No such complaints have so far been received by Government from public.

(*e*) & (*f*)—Please refer to the reply to questions 36 (*a*), (*b*), (*c*) above.

(*g*)—The permit of Shri Monaram Das was issued on 4th January, 1960.

Shri GHANASHYAM TALUKDAR (Sorbhog): May I know whether the permit of the person who refused to place the vehic'e on the road has been cancelled ?

Shri BISWADEV SARMA : No, Sir.

Shri GHANASHYAM TALUKDAR: Will it be cancelled ?

Shri BISWADEV SARMA: He has not refused to ply his bus ?

Shri GHANASHYAM TALUKDAR: Then what does this mean "one did not place the vehicle on the road as the route in question was reported to be most uneconomic one".

Shri BISWADEV SARMA: There has been a vacancy according to the procedure laid down in the M. V. Act.

Shri HARESWAR GOSWAMI (Rampur) : Is it not a condition of a permit that if the permit is given a vehicle is to be placed on the route within a specified date ?

Shri BISWADEV SARMA: Yes, Sir.

Shri HARESWAR GOSWAMI : Is it also not a condition that if the vehicle is not placed the permit is liable to be cancelled ?

Shri BISWADEV SARMA: I have already said that we are taking necessary steps according to the procedure laid down.

Posting of Assistant Surgeon (I) in the Primary Health Unit at Kamarbandha in Golaghat Subdivision

Shri DURGESWAR SAIKIA (Thowra) asked:

37. Will the Minister-in-charge of Medical be pleased to state—

(*a*) Whether there is a Primary Health Unit at Kamarbandha of Golaghat Subdivision ?

(*b*) When it was opened ?

(*c*) Whether Government is aware that the said Health Unit is going without a Doctor ?

(*d*) If so, since when ?

(*e*) Whether any arrangement has since been made to post a Doctor there ?

(*f*) If so, since when ?

Shri RUPNATH BRAHMA (Minister, Medical) replied:

37. (*a*)—Yes.

(*b*)—8th December 1956.

(*c*)&(*d*)—Pending posting of a wholetime Doctor, one Assistant Surgeon (I) is attending the Primary Health Unit twice a week since 30th January 1960, when the doctor in-charge went on leave.

(*e*)&(*f*)—Yes, orders have recently been issued posting one Assistant Surgeon I.

Shri DANDESWAR HAZARIKA (Morongi): May I know from the Minister why the doctor who went on leave did not come back to the hospital after expiry of his leave ?

Shri RUPNATH BRAHMA I am not aware of the reasons.

Shri RAJENDRA NATH BARUA (Golaghat-East): May I know why whithin a period of 10 months no doctor could be placed ?

Shri RUPNATH BRAHMA : As you know, Sir, there is still dearth of qualified doctors. But, as a matter of fact, that hospital was not going without the services of any doctor . We made arrangements with an Assistant Surgeon I of Golaghat to attend that Health Unit.

Shri KARKA CHANDRA DOLEY [North Lakhimpur (Reserve for Scheduled Tribes)]: মই জানিব পাৰোনে অসমত কিমান Dispensary ডাক্তাৰ নোহোৱাকৈ চলি আছে ?

Shri RUPNATH BRAHMA (Minister, Medical) : সংখ্যা দিয়া টান। মই স্বীকাৰ কৰো যে কিছুমান Dispensary ত ডাক্তৰ দিব পৰা নাই চেষ্টা কৰা হৈছে আৰু ডাক্তৰ পালেই দিয়া হব।

Shri DANDESWAR HAZARIKA (Morongi) : May I know on what grounds this doctor was granted leave ?

Shri RUPNATH BRAHMA : I cannot say off-hand.

Shri KARKA CHANDRA DOLEY [North Lakhimpur (Reserved for Scheduled Tribes)] : যিবোৰ হস্পিতালত ডাক্তৰ নাই সেইবোৰত কম্পাউণ্ডাৰ দিলে, কম্পাউণ্ডৰক দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰিবনে ?

Shri RUPNATH BRAHMA : কম্পাউণ্ডৰে Dispensary চলাব নোৱাৰে stock mixture আদিহে ৰাখিব পাৰে বা ডাক্তৰে prescription দিলে ঔষধ দিব পাৰে।

Shri RANENDRA MOHON DAS (Karimganj-North) : What is the number of dispensary without any doctors ?

Shri RUPNATH BRAHMA : That I have already replied. It is not possible for me to give the exact figure now.

Shri RANEDRA MOHAN DAS : Since now-a-days the Government distribute the patent drugs and medicines to the dispensary, do the Government hold the view that a dispensary can run without a doctor?

Shri RUPNATH BRAHMA : No, Sir.

Shri MOHIKANTA DAS (Barchalla) : Will the Minister be pleased to say whether there is any dearth of qualified doctors in the dispensaries ?

Shri RUPNATH BRAHMA : Yes, there is dearth of qualified doctor.

Mr. SPEAKER : Have you not maintained any register of qualified doctors ?

Shri RUPNATH BRAHMA : We have not ascertained it. We will look into the matter.

Shri RAMNATH SARMA (Lumding) : বহুত Dispensary ত কম্পাউণ্ডৰ নাই। এই কথা চৰকাৰে জানেনে?

Shri RUPNATH BRAHMA : কম্পাউণ্ডৰ নোহোৱা Dispensary ক'ত ক'ত আছে কব নোৱাৰো। মাননীয় সদস্যই নাম দিলে ব্যৱস্থা কৰা হব।

Shri HARESWAR GOSWAMI (Rampur) : On the basis of existing dispensaries and hospitals, what is the requirment of doctors by what number does it fall short ?

Shri RUPNATH BRAHMA (Minister, Medical) : There is shortage of doctors I cannot give the exact number at the moment.

Shri MOHIKANTA DAS (Barchalla) : Will the Minister be pleased to have the position in regard to the shortage of doctors assessed ?

Shri RUPNATH BRAHMA : Yes.

Shri DANDESWAR HAZARIKA (Morongi) : In reply to question 37(e) and (f) the Minister has said that orders have rencently been issued posting on A. S. (I). May I know from the Minister when the doctors is expected to join ?

Shri RUPNATH BRAHMA : By this time he must have joined.

Shri HIRALAL PATWARY (Panery) : ডাক্তৰ short আছে জানিলো আমাৰ Lady Doctor ৰো অভাৱ আছে নেকি ?

Shri RUPNATH BRAHMA ; Male ডাক্তৰতকৈও Lady Doctor ৰ অভাৱ বেছি। ছোৱালী বিলাক ডাক্তৰী পঢ়িবলৈকে নাযায় ।

Sri KARKA CH. DOLEY[North Lakhimpur (Reserved for Scheduled Tribes)]: যিবিলাক হস্পিটাল বা ডাক্টৰ খানা ডাক্টৰ নোহোৱাকৈ চলি আছে সেইবিলাক ডাক্টৰ আৰু কম্পাউণ্ডাৰ নোহোৱা ঠাই বিলাকত তদন্ত কৰি এটা ব্যৱস্থা কৰিবনে ?

Sri RUPNATH BRAHMA : সেইটো চাম ।

Sri RAMNATH SARMA (Lumding) : মই এইটো কথা জানিব খোজো যে তেখেতসকলে ডাক্টৰৰ অভাৱত ডাক্টৰ দিব পৰা নাই নে নিয়োগ কৰাৰ বেমেজালীতহে এইটো হৈছে ?

Sri RUPNATH BRAHMA : যিমান বিলাক ডাক্টৰ পাচ কৰি ওলাই আহিছে, সেই সকলেকে নিয়োগ কৰিয়েই আছো ।

Sri DEVENDRA NATH HAZARIKA (Saikhowa): যিবিলাক ডাক্টৰ খানাত ডাক্তৰ নাই কম্পাউণ্ডাৰো নাই সেইবিলাকৰ তত্বাবধান কোনে লয় ?

Mr. SPEAKER : চৌকীদাৰে লয় ।

Regarding closing of Bengali High, Middle and Primary Schools during the last July disturbances

Mrs. JYOTSNA CHANDA (Silchar-West) asked :

38. Will the Minister, Education be pleased to state—

(*a*) How many Bengali High, Middle and Primary Schools have been closed down as a result of July disturbances ?

Shri RADHIKA RAM DAS (Deputy Minister, Education) replied :

38.(*a*)—Government have no information.

Mr. SPEAKER : The question the Deputy Minister, Education to the more definite in his replies. Instead of answering is that Government have no information, he should have given the reply after obtaining the information whether affirmative or negative.

Mrs. JYOTSNA CHANDA (Silchar-West) : Whether that Government is aware that some of the Schools such as Bengali School in Haiborgaon and Lumding Middle English School were closed down after the School buildings were burnt ?

Shri RADHIKA RAM DAS : If any School was burnt down naturally it would have to be closed for time, till new buildings are erected.

Shri HIRALAL PATWARY (Pauery) : Whether Government has got any information to the fact that any Bengali Schools were temporarily closed down ?

Shri RADHIKA RAM DAS : Many Schools had to be closed down temporarily.

Shri PRABHAT NARAYAN CHOUDHURY (Nalbari-East): Will the Deputy Minister be pleased to give the number of such Schools which have been temporarily closed down ?

Shri RADHIKA RAM DAS: There are many such Schools. It is not possible for me to give the exact figure.

Shri DEVENDRA NATH HAZARIKA (Saikhowa): Whether the Deputy Minister is aware of the fact that false news were published in certain section of Calcutta Papers regarding the closure of certain Schools in the Brahmaputra Valley ?

Shri RADHIKA RAM DAS : Yes.

Shri DEVENDRA NATH HAZARIKA : Whether he is aware of the fact that false news were published in certain section of the Calcutta Press that Bardubi Netaji High School was burnt down while the School had been running as usual ?

Shri RADHIKA RAM DAS : That was a false news.

Shri MOHIKANTA DAS (Barchalla): May I know from the Honourable Minister whether this news was contradicted by the Government ?

Shri RADHIKA RAM DAS: Yes. Some of the reports have been contradicted.

Shri HIRALAL PATWARY (Panery): The Hanourable Minister has replied that Government have no information. Whether the Government had tried to get the information ?

Shri RADHIKA RAM DAS (Deputy Minister, Education): Yes, we are trying to get the information.

Mr. SPEAKER: He has replied to that.

Shri PRABHAT NARAYAN CHOWDHURY (Nalbari-East): Does the Deputy Minister know that the Krishnai High School was closed down?

Shri RADHIKA RAM DAS: That School was not closed down. But in many cases Schools were temporarily closed down.

Shri GOPESH NAMASUDRA [Patharkandi (Reserved for Scheduled Castes)]: আসামের বিগত দাঙ্গা হাঙ্গামায় যে সমস্ত স্কুল সাময়িক ভাবে হলেও বন্ধ করা হয়েছিল, যে গুলিত পূর্ব্বে বাংলা ভাষা ছিল সে গুলি ভাষার পরিবর্ত্তন না করেই সরকার চালু করবেন কি না ?

Shri RADHIKA RAM DAS: No such incident has taken place in the whole of the State.

Shri MOHIKANTA DAS (Barchalla): Whether the Schools were closed down by the Government or by the School Authorities ?

Shri RADHIKA RAM DAS: Some Schools were closed as the Deputy Commissioner took possession on the same.

Disciplinary actions taken against Teachers of Aided High Schools taking part in the recent disturbances in the State

Mrs. JYOTSNA CHANDA (Silchar-West) asked:

39. Will the Minister, Education be pleased to state—

(a) Whether any of the Aided Teacher actively participated during the recent disturbances in the State ?

(b) If so, what action has been taken against such teacher ?

Shri RADHIKA RAM DAS (Deputy Minister, Education) replied:

39. (a)—Yes.

(b)—Necessary directions have been issued to the Inspector of Schools concerned to take disciplinary action against the teachers concerned.

Mrs. JYOTSNA CHANDA (Silchar-West): In reply to 3) (a) the Honourable Minister has replied "Yes". May I know who are those teachers and of which Schools.

Shri RADHIKA RAM DAS (Deputy Minister, Education): We have instructed the Department concerned to obtain the information. We have not yet received the reply as yet.

Shri HIRALAL PATWARY (Panery): এনে এটা দৰকাৰী কথা যিটোৱে গোটেই ৰাজ্যতে অশান্তি কৰিছে আমাৰ উপ-মন্ত্ৰী মহোদয়ে তদন্ত কৰি সদনত জনোৱাটো উচিত বুলি নাভাবেনে ?

Shri RADHIKA RAM DAS: সেই কাৰনেই স্থানীয় বিভাগীয় কৰ্ম্মচাৰী সকলক সেই মৰ্ম্মে নিৰ্দ্দেশ দিয়া হেছে গতিকে এতিয়াই সেই খবৰ দিয়া টান হব ।

Shri PRABHAT NARAYAN CHOWDHURY (Nalbari-West): How many such teachers were arrested ?

Shri RADHIKA RAM DAS: I cannot give the exact figure now.

Shri RANENDRA MOHAN DAS (Karimganj-North): Will the Minister be pleased to say what action has been taken by the Government against such guilty persons ?

Shri RADHIKA RAM DAS: Yes. Action will be taken against them. Some of them have already been suspended.

Shri RANENDRA MOHAN DAS: What is the number ?

Shri RADHIKA RAM DAS: I have already said that it is not possible for me now to the exact figure how.

Shri BIMALA PRASAD CHALIHA (Chief Minister): General instruction which has been issued through the Inspectors is that those teachers who have been arrested in connection with the disturbances should be suspended immediately. So far I remember about 40 such cases have come to notice. Instructions have already been issued for the suspension of these teachers.

Prevalence of leprosy in United Khasi and Jaintia Hills

U JORMANIK SYIEM [Nongpoh (Reserved for Scheduled Tribes)]: asked:

40. Will the Minister-in-charge of Tribal Areas and Welfare of Backard Classes Department be pleased to state—

(a) Whether Government are aware of the prevalence of leprosy in several parts of United Khasi and Jaintia Hills.

(b) If the reply to (a) is in affirmative, what steps have been taken by Government to (1) open treatment centres for the victims and (2) to eradicate the disease ?

(c) If the reply to (a) is in negative, whether Government will take steps to cause a survey to be made immediately ?

Shri LOLIT KUMAR DOLEY (Parliamentary Secretary, T. A.D.) replied :

40. (a)—Yes in some areas of United Khasi and Jaintia Hills.

(b)—(1) At present there are two leprosy treatment centres, one at Jirang and the other at Nongpoh. Survey work also is carried out in different part of the district with a view to assessing the actual requirement of treatment centres in the affected areas.

(2)—A new leprosy subsidiary centre proposed to be started at Umden in Nongpoh area has already been approved by the Director of Leprosy Control Work, Government of India. But its implementation has so far been held up for non-finalisation of the site as the matter is under correspondence between the District Council and Syiem of Mylliem.

(c)—Does not arise.

U JORMANIK SYIEM [Nangpoh (Reserved for Scheduled Tribes)] : Sir, in reply to 40 (b) it is said that there are two leprosy treatment centres, one at Jirang and the other at Nongpoh. May I know where is the place where the treatment centre has been opened at Jirang. What are the equipments of treatment on both the centres at Jirang and Nongpoh ?

Shri RUPNATH BRAHMA (Minister, Medical) : Hon. Member perhaps knows that at Nongpoh, there is a State Dispensary. A treatment centre has been opened at Nongpoh.

U JORMANIK SYIEM : It is stated that there is a treatment centre in the Jirang also, what is the strength of the staff there ?

Shri RUPNATH BRAHMA : We have a leprosy treatment centre there, and from this centre necessary treatment is given. I will ascertain about the staff.

U JORMANIK SYIEM : Whether any building has been constructed there :

Shri RUPNATH BRAHMA : I am not certain but there is a treatment centre.

U JORMANIK SYIEM : I want to know what are the equipments in these centres, Sir.

Shri RUPNATH BRAHMA : I shall let the hon. Member know about the equipment later on after ascertaining the same.

U JORMANIK SYIEM [Nongpoh (Reserved for Scheduled Tribes)] : It is stated that the construction of the Umden State Dispensary has been held up for want of land, has not a dispensary been Constructed in that areas ?

Shri RUPNATH BRAHMA (Minister, Medical) : Yes, Sir, the construction of a State dispensary building is under correspondence. But this is a different project altogether. It is a subsidy treatment centre for the leprosy patients.

U. JORMANIK SYIEM : Since the Government find it difficult to get land for the construction of the building, will the Government take up construction if the land is made available now ?

Shri RUPNATH BRAHMA : The reply is there that the matter is under correspondence. The construction will be taken up as soon as the land is obtained.

Regarding Seniority over Shri A. K. Dutta and Shri R. Singh

Shri KHOGENDRA NATH BARBARUAH (Amguri) asked :

41. (*a*) Whether it is a fact that the final order passed by the Chief Minister long ago on the representations submitted by some of the office Assistants of the Director of Public Instruction's Office over the seniority of Shri A. K. Dutta and Shri R. Singh, has been held over and not yet communicated to the office of the Director of Public Instruction, Assam ?

(*b*) If so, why ?

Shri RADHIKA RAM DAS (Deputy Minister, Education) replied :

41. (*a*)—The order has since been communicated.

(*b*)—Does not arise.

Shri KHOGENDRA NATH BARBARUAH : Sir, may I know the date of the orders passed by the Chief Minister in the file and also the date when it was communicated to the D. P. I.

Shri RADHIKARAM DAS : I shall inform the hon. Member later on regarding the date.

Revised Scale of Pay for Basic School Teachers

Shri SARAT CHANDRA GOSWAMI (Kamalpur) asked :

42. Will the Education Minister be pleased to state—

(*a*) The steps, Government have taken so far to revise the pay scales of the Normal Trained, Matric Normal and Matric Senior Basic Trained teachers ?

(*b*) How long Government will take to finalise them ? Or what is the scale if finalised ?
(*c*) Whether the pay scales have since been finalised ?
(*d*) If so, what are those scales ?

Shri RADHIKA RAM DAS (Deputy Minister, Education) replied :

42. (*a*)—The matter is under consideration.

(*b*)—It may take some time.

(*c*) & (*d*)—Does not arise.

Shri SARAT CH. GOSWAMI (Kamalpur) : Is the Deputy Minister aware of the grievances of the Matric Normal teachers of the Middle Vernacular Schools that these teachers are placed in the scale of Rs.60—75 only whereas their counterparts in the Middle English Schools are getting a scale of Rs.60—100 ?

Shri RADHIKA RAM DAS : Yes.

Shri RAMNATH SHARMA (Lumding) : Sir, it is said in the reply "the matter under consideration" এই consideration stageত থকা কিমান দিন হৈছে ?

Shri RADHIKA RAM DAS : বেচি দিন হোৱা নাই ; ৩।৪ মাহ মান হল ।

Shri SARAT CH. GOSWAMI : Whether the Government has accepted the policy that a teacher with certain educational qualifications should be given the same scale of pay irrespective of the institutions they serve for imparting the instruction such as in Middle Vernacular and Middle English and High English Schools.

Shri RADHIKA RAM DAS : Yes.

Shrimati KOMOL KUMARI BARUA (Katanigaon) : (*b*) ৰ উত্তৰত কোৱা হৈছে—it may take sometime—মই জানিব পাৰোনে—এই sometime টো এই বছৰৰ ভিতৰতে পূৰ্ণ হবনে ?

Shri RADHIKA RAM DAS : অতি সোনকালে হব বুলি আশা কৰিছো ।

Shri HIRALAL PATWARY (Panery) : মন্ত্ৰী মহোদয়ে কৈছে matter is under consideration, এই consideration ৰ ভিতৰত নৰ্ম্মাল পাচ শিক্ষক সকলৰ বিষয়েও consider কৰা হৈছেনে ?

Shri RADHIKA RAM DAS : হয়, একলগে কৰা হৈছে ।

Shri SARAT CH. GOSWAMI (Kamalpur): Is it a fact that the matter of revision of the pay scale of these teachers has been pressed persistently since 1957 and the matter has been unduly delayed ?

Shri RADHIKA RAM DAS (Deputy Minister, Education): It is for the last 3 months only.

Shri SARAT CH. GOSWAMI: Is it not a fact that the revision of the pay scales of the Matric and Normal teachers are being persistently pressed from 1957 ?

Shri RADHIKA RAM DAS: It may be so.

Shri PRABHAT NARAYAN CHOUDHURY (Nalbari-East): How the Deputy Minister is reconciling 3 months with 3 years ?

Town Allowance for Middle Vernacular School Teachers

Shri SARAT CHANDRA GOSWAMI (Kamalpur) asked :

43. Will the Education Minister be pleased to state what decision has been arrived at by the Government regarding the extension of the benefit of town allowance to the Middle Vernacular School teachers serving and residing in town areas as has already been extended to the teachers of Lower Primary Schools serving under the same School Board ?

Shri RADHIKA RAM DAS (Deputy Minister, Education) replied :

43.—The matter is under consideration.

Shri SARAT CH. GOSWAMI: What are the reasons that have delayed the Government to have this decision not yet extended the benefit to these teachers who have been deprived of their legitimate and just claim ?

Shri RADHIKA RAM DAS: The State Board has passed a resolution regarding this about a year ago. After that it has come to the Government and now Government will give their consideration.

Shri SARAT CH. GOSWAMI: After passing the resolution by the State Board it was sent to the Government for consideration ; but why the matter is still under consideration ?

Shri RADHIKA RAM DAS: Because the Government has to obtain sanction from the Finance Department also.

Shri SARAT CH. GOSWAMI: May I expect that it will be done within this month ?

Shri RADHIKA RAM DAS: I hope so.

Revised Pay Scales for Government Middle Vernacular and Lower Primary School Teachers

Shri SARAT CHANDRA GOSWAMI Kamalpur) asked :

44. Will the Education Minister be pleased to state—

(*a*) Whether it is a fact that the teachers of Government Middle Vernacular and Lower Primary Schools were given a benefit of revised scale of pay in 1954 as conveyed by letter No. ESS. 21/59/13 of 18th February, 1960 from the Deputy Secretary to the Government of Assam, Education Department to the D. P. I., Assam ?

(*b*) Whether it is a fact that the revised scale was again withdrawn with effect from 1st October, 1956 ?

(*c*) If so, whether as a result, the teachers were again reverted to the pre-revision scale of 1954 ?

(*d*) Whether it is a fact that the said benefit of revised scale that was extended in 1954 to all Government employees continued to all other categories of Government servants including the peons and choukidars of Government Middle Vernacular and Lower Primary Schools and the Pay Commission recognised that increased scale as their basic scale and recommended increments on that scale ?

(*f*) Why the pay scale of 1954 was reduced with effect from 1st October 1956 and these teachers were reverted to pre-revision scale ?

(*g*) Whether Government propose to put the teachers again in the scale that was revised in 1954 and pay them the arrear pay with effect from 1st October, 1956 ?

Shri RADHIKARAM DAS (Deputy Minister, Education) replied :

44. (*a*)—Yes.

(*b*)—No.

(*c*)—Does not arise.

(*d*) —Yes, but as regards the Government Middle Vernacular and Lower Primary School teachers, the benefit was not extended when the Pay Commission revised the scales in 1956. As such the Pay Commission's recommendations were based on the 1948 scales as far as these teachers were concerned.

(*f*)—Does not arise in view of reply to (*b*) above.

(*g*)—The teachers may continue to draw their pay in the revised (1954) scale if they do not opt for the revised (1956) scales with effect from 1st October, 1956. A clarification to this effect has since been issued.

Erosion of Tihu River

Shri SURENDRA NATH DAS (Patacharkuchi) asked:

45. Will the Minister-in-charge of P. W. D. (E. & D.) be pleased to state—

(*a*) Whether it is a fact that Tihu river in Tihu town area has badly been eroded ?

(*b*) Whether the Minister is aware that Tihu Bhando Ram State Veterinary Dispensary situated on the bank of the Tihu river has been affected by erosion ?

(*c*) Whether it is a fact that plan and estimate to avert any future erosion of this river were submitted by the department ?

(*d*) If so, when the work is expected to be executed ?

(*e*) Whether this will be executed within the current financial year?

M. MOINUL HAQUE CHOUDHURY ([Minister, P. W. D., (Flood Control & Irrigation Wing)] reply:

45. (*a*)—The Tihu river is eroding its banks at some places within the Tihu town area since last two years. The erosion is of minor nature and the area eroded approximately 100 square feet within the town area.

(*b*)—There is some active erosion in front of the dispensary and the river is about 8 feet from its compound at present.

(*c*)—No.

(*d*)—Does not arise.

(*e*)—No.

Shri BIRENDRA KUMAR DAS [Patacharkuchi (Reserved for Scheduled Tribes)]: May I know from the Government whether Government will take necessary steps to protect the State Veterinary Dispensary from erosion ?

M. MOINUL HAQUE CHOUDHURY: As regards the erosion near the State Veterinary Dispensary I myself visited the site in the company of the questioner himself in the flood season of 1959. At the

time, Additional Chief Engineer was also present. It was found that the anti-erosion measure would be very costly and would not commensurate with the] value of the property threatened. As such due to this and also in view of paucity of fund, we do not propose to take any anti-erosion measure there.

Shri BIRENDRA KUMAR DAS: [Patacharkuchi (Reserved for Scheduled Tribes)]: তেনে হলে Veterinary Dispensary খনৰ অৱস্থা কি হব।

M. MOINUL HAQUE CHOUDHURY [Minister, P.W.D. (Flood Control and Irrigation Wing)]: অন্য ঠাইলৈ লৈ যোৱা হব ।

Shri BAIKUNTHANATH DAS [Rangiya (Reserved for Scheduled Tribes]): Will the Government allow these properties to be destroyed, like this ?

M. MOINUL HAQUE CHOUDHURY: If the value of the property is less than the cost of the protection measures, naturally it will have to be shifted to some other place instead of taking such costly measures.

Shri HIRALAL PATWARY (Panery): Whether the Government has selected any place for the shifting of this dispensary ?

Mr. SPEAKER: There is no immediate cause.

M. MOINUL HAQUE CHOUDHURY: Yes, there is no immediate cause.

Transfer of Co-operative Officers and Assistant Co-operative Officers

Shri PRABHAT NARAYAN CHOUDHURY (Nalbari-East) asked:

46. Will the Minister-in-charge of Co-operative be pleased to state—

(*a*) How many Deputy Co-operative Officers and Assistant Co-operative Officers were transferred on the last occasion of re-organisation of Co-operative Department ?

(*b*) The total expenditure involved in effecting the transfer of officers ?

(*c*) The principle followed in effecting the transfer of officers ?

(*d*) Whether Government are aware that some officers who were serving outside their home districts were subjected to transfer outside their home districts and other who were serving all along their home districts were kept in their home districts ?

(*e*) Who are those Deputy Co-operative Officers in charge of Sub-divisions that are posted in their home circles ?

(*f*) Whether influence of political leaders prevailed in the above case ?

M. MOINUL HAQUE CHOUDHURY (Minister, Co-operation) replied:

46. (*a*)—Deputy Co-operative officers 163 and Assistant Co-operative officers 228.

(*b*)—Since all the officers have not submitted T. A. Bills, the total expenditure involved cannot be worked out at present;

(*c*)—The principle followed in effecting the transfer of officers was to give effect to the re-organisation scheme of the Department which envisages division of the entire State into three Deputy Registrars' zones, and delegation of some of the powers of the Registrar to the Deputy Registrar, Co-operative Societies, for effecting expenditious and proper supervision in the field, separation of audit from organisation, supervision and inspection, creation of Subdivisional Deputy Co-operative officers' office in place of circle offices, posting of officers in each block for organisation, supervision and inspection, etc. In accordance with the re-organisation scheme three zones have been created with Headquarters at Jorhat, Gauhati and Silchar and these Deputy Registrars with some of the Registrar's powers have been posted in the zones. In each district there is one Assistant Registrar and in each revenue Subdivision including Nalbari and Hojai one Subdivisional Deputy Co-operative Officer has been posted. Audit has been separated and this work has been entrusted to Deputy Co-operative Officers. For Marketing and liquidation work, one Deputy Co-operative officer and one liquidator of Deputy Co-operative Officer's rank have been posted in each Subdivision. Besides, for the Apex Co-operative Institutions and Central Banks one Deputy Co-operative Officer for each society has been posted. In each Block including shadow block one Assistant Co-operative Officer has posted. Assistant Co-operative Officers have also been posted in the Land Mortgage Banks and in the Central Banks to act as Supervisors.

(*d*)—Yes.

(*e*)—(1) Shri Sarat Ch. Phukan, Deputy Co-operative Officer, Gauhati.

(2) Shri Atish Roy, Deputy Co-operative Officer, Shillong.

(3) Shri Puspadhar Saikia, Deputy Co-operative Officer, Tezpur.

(4) Shri Guneswar Dev Sarma, Deputy Co-operative Officer, Nalbari.

(5) Shri Karuna Kanta Bhuyan, Deputy Co-operative Officer, Sibsagar.

(6) Shri Bhabakanta Gogoi, Deputy Co-operative Officer, Dibrugarh.

(7) Shri Mahibur Rohman, Deputy Co-operative Officer, North Lakhimpur.

(*f*)—No.

Shri PRABHAT NARAYAN CHAUDHURY (Nalbari-East): Sir, regard to question 46 (*a*), what was the reason for such a mass scale transfer in view of the recognisation scheme which has not perhaps wanted such transfers.

M. MOINUL HAQUE CHOUDHURY (Minister, (Co-operation): Some of the transfers are of technical nature. For example, a man was posted at Gauhati. As a result of the reorganisation scheme, his head quarters was fixed at Palasbari being the headquarters of a block. He would thus be transferred to Palasbari from Gauhati. Such transfers have also been inculded in the number.

Shri PRABHAT NARAYAN CHOUDHURY: In reply to (*b*) it is said that since all the officer have not submitted T. A. Bills the total expenditure involved cannot be worked out at present. Will the Minister look into the amount and furnish the information in due course ?

M. MOINUL HAQUE CHOUDHURY: Sir, it will be better, if a fresh question is put. It is no use making a promise at this moment on a matter like this.

Cancellation of licence of Shri Bhagaban Ch. Talukdar, dealer of C. I. Sheets at Howli in Barpeta Subdivision

Maulavi TAJUDDIN AHMED (Tarabari) asked:

47. Will the Minister-in-charge of Supply be pleased to state—

(*a*) Who is the dealer of C. I. Sheet at Howli in Barpeta Sub-division ?

(*b*) Whether it is a fact that this dealer is taking and extorting more money from the permit holders specially the illiterate immigrants ?

(*c*) Whether it is a fact that some people lately brought the matter to the notice of the S. D. O., Barpeta who went to the spot very promptly and verified the stock and found the dealer guilty ?

(*d*) Whether it is a fact that the S. D. O. recommended for the cancellation of the licence of the said dealer ?

(*e*) If so, whether his license has been cancelled ?

(*f*) If not, why not ?

M. MOINUL HAQUE CHOUDHURY (Minister, Supply) replied

47. (*a*)—Shri Bhagaban Chandra Talukdar is the dealer of C. I. Sheets, but his licence is at present under suspension.

(*b*)—Some allegations of harrasment and charging higher price by his dealer have been received by Government and the matter is under enquiry.

(*c*) & (*d*)—Yes.

(*e*)—Further action regarding cancellation or otherwise of the licence will be taken on completion of the enquiry.

(*f*)—Does not arise.

Maulavi TAJUDDIN AHMED (Tarabari): When the S. D. O. enquired into the matter and recommended for the cancellation of the license, who will make the enquired again an cancel the license ?

M. MOINUL HAQUE CHOUDHURY (Minister, Supply): The Dealer in Iron and Steel materials are appointed by the Iron and Steel Controller of the Government of India. Neither the S. D. O. nor the Government of Assam have the authority to cancel the lincenses straightly. Cancellation needs undergoing of a certain procedures like calling for explanation, giving a hearing and finally sending recommendations to the Government of India. In this case also all these procedures will have to be followed. The Dealer was suspended, because a *prima-facie* case was found against him with regard to the allegation made of the S.D.O.

Regarding transfer of the present Rural Development Officer, Barpeta

Maulavi TAJUDDIN AHMED (Tarabari) asked :

48. Will the Minister-in-charge of Rural Development be pleased to state—

(*a*) Whether it is a fact that there is a demand from the local public and public representative for the immediate transfer of the present Rural Development Officer, Barpeta ?

(*b*) Whether it is a fact that there are some petitions against the officer regarding some corrupt practices ?

(*c*) Whether Government are aware or received any report to the effect that the said officer is now threatening those petitioners and witnesses ?

(*d*) Whether Government will transfer the said Officer and if so, when ?

Shri F. A. AHMED (Minister, Community Development, etc.) replied :

48. (*a*)—There is only one petition from 10 persons who have not given their addresses. The hon. Member himself also approached the Government asking for transfer of the Development Officer.

(*b*)—Subdivisional Officer, Barpeta received only one petition signed by three persons, alleging some corruption.

(*c*)—No.

(*d*)—A judicial enquiry is proceeding for the alleged corrupt practices. Action, as deemed proper, will be taken after receipt of the report of the judicial enquiry.

Shri GHANASHYAM TALUKDER (Sorbhog): When the report of judicial enquiry will be made available ?

Shri FAKHRUDDIN ALI AHMED (Minister, Community Development): After the proceedings are completed.

Shri PRABHAT NARAYAN CHOUDHURY (Nalbari-East): Who is this person, I mean this Rural Development Officers ? What is his name ?

Shri FAKHRUDDIN ALI AHMED: He is the Rural Development Officer of Barpeta. As regards his name, I shall give it to the hon. Member later as the name is not handy with me now.

Total number of Staff of the Ruposi N. E. S. Block

Shri GHANASHYAM TALUKDER (Sorbhog) asked:

49. Will the Minister-in-charge of Community Projects be pleased to state—

(*a*) The total number of staff of the Ruposi N. E. S. Block ?

(*b*) Names and designation of each ?

Shri F. A. AHMED (Minister, Community Development, etc.) replied:

49. (*a*)—22 (twenty-two).

Name		Designation
(*b*)—1. Shri S. S. Ahmed, B. A.	...	Project Executive Officer.
2. Shri Mahadev Sarma, B. A.	...	Social Education Organiser.
3. Shri J. Bhattacharjee, B. A.	...	Extension Officer (Industries).

Name	Designation
4. Shri S. J. Hussain, B. Sc. (Agri.)...	Extension Officer (Agri.).
5. Shri Mothura Mohan Das, B. A...	Assistant Co-operative Officer.
6. Shri Ahmed Hussain (Matriculate)	U. D. Assistant.
7. Shri Mesher Ali	Accountant-*cum*-Storekeeper.
8. Shri Fazle Karim Choudhury ..	L. D. Assistant-*cum*-Cashier.
9. Shri Aman Ullah	L. D. Assistant-*cum*-Typist.
10. Shri Sriram Chandra Deka ..	Gram Sevak.
11. Shri Ramesh Chandra Goswami ...	Do
12. Shri Dhirendra Ch. Das ..	Do
13. Shri Umesh Ch. Thakuria ..	Do
14. Shri Manoranjan Pathak ...	Do
15. Shri Raghab Ch. Nath	Do
16. Shri Riazuddin Ahmed	Do
17. Shri Dwijendra Ch. Baro ...	Do
18. Shri Abdul Halim	Do
19. Shri Rajendra Kumar Choudhury	Do
20. Shri Bharat Ch. Choudhury ...	Office Peon.
21. Shri Tabib Ali	P. E. O's orderly Peon.
22. Shri Lolit Chandra Das	Chaukidar.

Raising of land revenue in tea garden lands

Shri GHANASHYAM TALUKDER (Sorbhog) asked :

50. Will the Minister-in-charge of Revenue be pleased to state—
(a) What is the rate of land revenue per bigha of tea garden lands ?

(b) Whether land revenue of tea garden lands be raised ?

(c) If so, when ?

Shri HARESWAR DAS (Revenue-Minister) replied :

50. (a)—The average rate of land revenue per bigha is 70 nP.

(b)—Yes.

(c)—This is being done at present in districts under resettlement operation and in the areas where the term of lease has expired. In the remaining areas it will be done on the expiry of terms of current settlement.

Shri GHANASHYAM TALUKDER: Sir, in reply to be (b) it restated "Yes" what would be the rate of land revenue per bigha after re-settlement operations ?

Shri HARESWAR DAS: It cannot be indicated now. It will be according to the best quality of agricultural land, in the neighbourhood.

Teachers taking parts in the recent disturbances of Assam

Shrimati KOMOL KUMARI BARUAH (Katonigaon) asked :

51. Will the Minister, Education be pleased to state—

(a) Whether Government has in its possession any information that some teachers of Government Aided Schools were taking parts in the recent disturbances of Assam ?

(b) If so, who are the teachers and what are their addresses ?

(c) Whether Government has taken any steps against them ?

Shri RADHIKA RAM DAS (Deputy Minister, Education) replied:

51. (a)—Yes.

(*b*)—A list is placed on the Library Table.

(*c*)—Yes, instructions have been issued to the Inspector of Schools to take disciplinary action against them.

Shrimati KOMAL KUMARI BARUA (Katonigaon): May I know whether any disciplinary action against the teachers was taken, whether they have been suspended so far ?

Shri RADHIKA RAM DAS (Deputy Minister, Education): Yes, the Chief Minister has already informed the House that the teachers were suspended, but we have not got all the figures from the districts.

Mrs. JOYTSNA CHANDA (Silchar-West): Sir, in reply to my Supplementary on No. 39 the Minister said that he could not give the names of the teachers and the Schools But it said here in No. 51 that a list is placed on the Library Table. How is that ?

Shri RADHIKA RAM DAS: Only the names of 15 teachers has been given but an exhaustive list could not be given a the figures are not received from the districts.

Shri DEVENDRA NATH HAZARIKA (Saikhowa): It appears from the list on the Library Table that out of three teachers who participated from the district of Lakhimpur, two gentlement Shri Arun Roy and and Shri Kalipada Das of Netaji Bidyapita, Bordubi seem to be Bengali what were their role ?

Mr. SPEAKER: How can the Minister know that ?

Shri HIRALAL PATWARI (Panery): মন্ত্রী মহোদয়ে আগব প্ৰশ্নত কৈছে, দিব নোৱাৰি আৰু পিচৰ প্ৰশ্নত ১৫ জনৰ নাম দিছে। এইটো কেনেকুৱা কথা।

The Sylhet Tenancy (Amendment) Bill, 1960

Shri GOPESH NAMASUDRA [Patharkandi (Reserved for Scheduled castes)]: Mr. Speaker Sir, I beg leave to introduce the Sylhet Tenancy (Amendment) Bill, 1960.

Mr. SPEAKER: The motion moved is that leave be granted to introduce the Sylhet Tenancy (Amendment) Bill, 1960. Mr. Das.

Shri HARESWAR DAS (Minister, Revenue): Possible it is better to hear the mover of the motion first according to Rules.

Shri GOPESH NAMASUDRA [Patharkandi (Reserved for Scheduled Castes)]: মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, আমি এই বিধান সভায় যে বিল উৎথাপনের জন্য অনুমতি চাইছি তার নাম দেখে অনেক সদস্য ভাবছেন যে এ আবার কেন ? সিলেট জেলাত আর আসামের অন্তর্ভুক্ত নয় তবে Sylhet Tenaney Act বা শ্রীহট্ট প্রজা স্বত্ত বিষয়ক আইন সংশোধন করবার প্রয়োজনীয়তা এই ১৯৬০ ইংরাজীতে আসামে কন ? এই আইন কি ভাবে আসাম বিধান সভায় ১৯৩৬ ইংরাজীতে পাশ হয় এবং আবার কংগ্রেছ কোয়ালিশন সরকারের সময় সংশোধিত হয়। তার যদি সামান্য ইতিহাস না বলি তা হলে বোধ হয় বিষয়টা পরিস্কার করতে পারব না ; এবং অনেক মাননীয় সদস্য এই আইনের যৌক্তিকতা উপলব্ধি করতে পারবেন না।

শ্রীহট্ট জেলায় জমিদারী প্রথার প্রচলন ছিল। এই প্রথা মানুষের জীবনে কি বিপর্যয়ের সৃষ্টি করেছিল তা এখানে বলা নিস্প্রয়োজন। জমিতে প্রজাদের কোন স্বত্ব ছিলনা। যে কোন সময় জমিদারে প্রজাকে উচ্ছেদ করতে পারতো—তার ঘরবারী ভেঙ্গে দিতে পারতো। বাড়ীতে ঘর তৈরী বা পুকুর কাটিতে হলে জমিদারের অনুমতির প্রয়োজন পড়তো। বাড়ীর গাছের ফল ফসল পর্য্যন্ত জমিদার নিয়ে যেতে কোন বাধা দিবার ক্ষমতা প্রজার ছিলনা।

১৯৩১ ইংরাজীতে করাচীতে জাতীয় কংগ্রেসের অধিবেশনে কৃষকদের অধিকার এবং স্বত্ব সাব্যস্থ সম্পর্কে যে সনদ গ্রহণ করা হয়. তাহা ছিল অত্যন্ত গুরুত্বপূর্ণ দেশের কৃষক সম্প্রদায় এই সনদের দাবীতে উদ্বুদ্ধ হয়ে উঠে জাতীয় কংগ্রেসের নেতৃত্বে সারাদেশ ব্যাপী হয় বিরাট কৃষক আন্দোলন। বাংলা দেশে এইজমিদারী প্রথার রূপ অত্যন্ত তীব্র ছিল। নানা ভাবে নানা সংগঠনের নেতৃত্বে এই আন্দোলন অত্যন্ত ব্যাপক ভাবে প্রচার লাভ করে। ফজলুল হকের নেতৃত্বে যে আন্দোলন সারা বাংলা ব্যাপী আরম্ভ হয়, তার ব্যাপকতা অত্যন্ত বেশি ছিল। জমিদারী প্রথার উচ্ছেদ এই আন্দোলনের মূল দাবী ছিল। শ্রীহট্ট জিলায় এই আন্দোলনের ঢেউ এসে তখন লাগে। শ্রীহট্ট জিলার তথা সারা আসামের জাতীয় আন্দোলনের নেতৃবৃন্দ এই আন্দোলনকে সংগঠিত করেন। এই সময় শ্রীহট্ট জিলাই কিষান সভার সংগঠন গড়ে উঠে।

কংগ্রেসের নেতৃত্বে যখন আসামে কোয়ালিশন সরকার গঠন করা হয় তখন বাইরে দেওয়া প্রতিশ্রুতি হিসাবে এই সরকার প্রজাস্বত্ব আইন সংশোধনের জন্য প্রস্তাব উৎথাপন করেন। তখনকার কৃষক নেতা স্বর্গত করুনাসিন্ধু রায় মহাশয় এই বিধান সভায় বেসরকারী ভাবে Sylhet Tenancy Bill উৎথাপন করেন। সারা শ্রীহট্ট জিলায় এই বিলের সমথন ব্যাপক আন্দোলন গড়ে উঠে। সর্বস্তরের কৃষক এই আন্দোলনে অংশ গ্রহণ করে। জমিদারের অধীনে নানকাররা ও জমির স্বত্ব পাবার দাবীতে আন্দোলনে সংগঠিত হয়। নানকার আন্দোলনের ব্যপকতা এতই প্রসার লাভ করে যে আমাদের বর্ত্তমান অথমন্ত্রী ফকরুদ্দীন আলি আহম্মদ সাহেব শ্রীহট্ট জিলার এক প্রান্ত থেকে অন্যপ্রান্ত পর্য্যন্ত সমস্ত জায়গায় ঘূরে তাদের অবস্থা দেখে আসেন। শুধু দেখবার জন্য তিনি যাননি। এই আন্দোলনে ছিল তাঁর সমর্থন পূর্ণ আশীর্বাদ। আহম্মদ সাহেব এখন ও তাঁর স্মৃতির মধ্য থেকে ভানুবিল, রণকেলী, লাউতা, বাহাদুর পুর, সুনামগঞ্জ প্রভৃতি স্থানের নানকার আন্দোসনের কথা অত সহজে ভূলে যেতে পারবেন বলে আমি বিশ্বাস করতে পারিনা।

কিন্তু অধ্যক্ষ মহোদয়, বড় বিস্ময়, বড়ই পরিতাপের বিষয় যখন সংশোধন আকারে প্রজাস্বত্ব আইন বিধান সভায় উৎথাপিত হল আমরা দেখেতে পেলাম অনেক কাট-ছাট করা হয় গেছে প্রজার স্বত্বের উপর নানকার বা চাকরান প্রজার তো প্রশ্নই উঠেনা। ওরা পড়ে গেল বাদের খাতায়। নানকার, চাকরানদের বাদদিয়ে প্রজাস্বত্ব আইন পাশ করার পিছনেও একটা বিরাট ইতিহাস রয়ে গেছে।

আসাম বিধান সভায় তখন অনেক প্রতিনিধি ছিলেন যারা নিজেরা জমিদার শ্রেণীভূক্ত। তদানীন্তন কোয়ালিশন সরকারের উপর এদের প্রস্তাব বা চাপা থাকা মোটেই অস্বাভাবিক ছিলনা। সেই সময়ের জমিদার শ্রেণী তাদের অভিজাত্য বজায় রাখবার জন্য নানকারদেরে পোষণ করতেন। তাদের Shivalry র Demonstration দিবার জন্য নানকারদেরে প্রতিকার হিসাবে ব্যবহার করতেন।

স্যার, আমরা জমিদারের Shivalry র অনেক কথা শুনেছি। জমিদারেরা পরস্পরের মধ্যে আধিপত্য নিয়ে প্রভাব প্রতিপত্তি নিয়ে অনেক রেষা-রেষী ছিল প্রতি যোগীতাও ছিল। এখন ঘটনাও শুনেছি যেখানে এক জমিদার বাড়ীর চাকর অন্য বাড়ীর কালীপুজার সময় গিয়ে ঐ বাড়ীর চাকরদের কাছে বলেছে যে, তোমাদের বাড়ীর কালী মূত্তির জিহবা আমাদের বাড়ীর মূত্তির জিহবার চাইতে অনেক ছোট। আর যায় কোথা জমিদারের কানে গেল আর দুই বাড়ীর জমিদার লড়ায়ের ময়দানে নেমে আসলেন। অবশ্য জমিদাররা নয় আসল এই ক্রীতদাস শ্রেণী নানকার বা চাকরানী বা তাদের রক্তে দুই জমিদার বাড়ীর অভিজাত্যের Demonstration হয়ে গেল। শুধু এ রকম কাজে নয় পরিবারের নানা কাজে এদের ব্যবহার করা হতো।

জাতীয় মুক্তি আন্দোলনের নেতৃবৃন্দ যখন সংগঠন গড়ে তুলেছিলেন আমরা দেখেছি জমিদার শ্রেণীর ভূমিকা। দু'একজন বিশেষ ধরণের দাগ বা আন্দোলনে অংশ গ্রহণ করছেন এখন জমিদার ও আছেন সত্য ; কিন্তু বিশেষ করে আমরা দেখেছি এই সব জমিদারদের বৃটিশ সরকারের সহযোগীতার ভ মিকায় এবং তাদের ঐ সব নানকার ফৌজদের সাহায্য আমাদের কংগ্রেস নেতৃবৃন্দের উপর উৎপীড়ন বা নির্য্যাতন চালানোর ভূমিকায়। স্যার, এই নানকারদেরে বাড়ীর সমস্ত কাজ করবার জন্য জমিদাররা এইভাবে ব্যবহার করতো।

মহোদয়, শুধু পুরুষ মানুষ দেরই জমিদার বাড়ীতে কাজ করতে হতো এমন নয়, সমস্ত পরিবার ছিল জমিদার বাড়ীর কৃতদাস বাড়ীর মেয়েরা এমন কি নতুন বিবাহিতা বৌরা পর্য্যন্ত কাজ করতে বাধ্য হতো, জমিদারেদের বাড়ীতে। এটা অত্যন্ত জঘন্য ব্যাপার। কোন সভ্য সমাজে এধরণের ব্যবস্থা চলতে পারে আজ আমরা তা বিশ্বাস করতে পারিনা কিন্তু চোখে দেখেছি, আমাদের করিমগঞ্জ মহকুমায় তা চলছে।

এই জঘন্য প্রথার বিরুদ্ধে স্বভাবতই প্রতিবাদ উঠবে বা উঠেছে। ১৯৪৭ সালের একটা ঘটনা মহোদয়, আমার জীবনে ভুলতে পারব না। ১৯৪৭ সালে আমি তখন শ্রীহট্ট এম, সি, কলেজের ছাত্র। আমাদের ছাত্র ফেডারেশ্যানের অফিসে একটা খবর গেল, পাকিস্থানে, অন্তর্ভুক্ত করিমগঞ্জত মহকুমাই লাউতা বাহাদুরপুরের কয়েকজন জমিদার সেখানকার নানকারদেরে ঘর-বাড়ী পুড়িয়ে মার ধর করে খুব অত্যাচার করেছে। দেশ ভাগাভাগির কিছুদিন পরের ঘটনা স্বভাবতই

ছাত্র সমাজের ভিতর একট বিক্ষোভ স্থষ্টি হয় । নুতন স্বাধীন হওয়া একটি দেশ 'আজাদ পাকিস্তানে' এধরণের একটা অত্যাচার কেন চলবে ? সকল সম্প্রদায়ের ছাত্রদের নিয়ে একটা প্রতিনিধি দল লাউতা, বাহাদুরপুর গ্রামে পাঠানো সাব্যস্থ হয় । আমি সেই ছাত্র প্রতিনিধি দলের একজন সদস্য হিসাবে জমিদারী উৎপিড়নের সেই বিভেষিকা ময় রূপ প্রত্যক্ষ করেছি ।

মহোদয়, ঘটনার মল কারণ বড় নোংরা । কিন্তু ব্যাপকতা এবং গভীরতা বুঝতে হলে এখানে এটা ব্যক্ত করা উচিত বলে মনে করি । একজন নানকার তার ছেলেকে বিয়ে দিয়েছে । জমিদার নন্দন শুনতে পেলেন বউ নাকি খুব সুন্দরী, নানকারকে আদেশ করলেন তোমার ছেলে শু কাজে আসলে চলবেনা তোমার নতুন বৌকেও আমাদের বাড়ীর জল মসলা করে দেবার জন্য পাঠাতে হবে । স্বভাবতই বুক মন এই অন্যায় এবং জঘণ্য আদেশের বিরুদ্ধে বিদ্রোহ করল । তার স্ত্রীকে পাঠাতে অস্বাকার করলো জমিদার জোর করতে চাইলো ; বাঁধা দিল সংগঠিত যুবক সম্পদায়, আর তার বিনিময়ে ঘর-বাড়ী পুড়ে মেয়েদের উপর অত্যাচার চালিয়ে দমন করে দিতে চাইল এই আন্দোলনকে । আন্দোলন কিন্তু ছড়িয়ে পড়ল সমস্ত এলাকায় তারা বয়কট করলো জমিদারের সঙ্গে সমস্ত রকমের সম্পর্ক । জমিদার দের বাজারে যাওয়া বয়কট করলো—জমিদারের নিকট মাছ, শাক, সঞ্জী পর্য্যন্ত বিক্রয় বন্ধ করলো । আন্দোলন এমন পর্য্যায়ে গিয়ে পৌছল যে পর্ব পাকিস্তান সরকার একটা বিভাগায় তদন্ত করেন এবং আমি শুনেছি কোন আইন পাশ না করেও এই জঘন্য প্রথাকে উঠিয়ে দেওয়া হয়েছে পাকিস্তানে ।

কিন্তু বরং দুঃখের বিষয় বড়ই পরিতাপের বিষয় শ্রীহট্ট জিলায় করিমগঞ্জ মহকুমার একটি যে ছোট অংশ আসামের সঙ্গে যুক্ত হল, সেই অংশে এই জঘন্য এবং সংবিধান বিরোধী নানকার চাকরান প্রথা বা ক্রীতদাস প্রথা এখনও বর্ত্তমান ।

আর সংবিধানের প্রতি অনুগত হেয়ো এই জঘণ্য প্রথায় কাজ করে জীবন ধারণ করতে বাধ্য হচেছ, এই স্বাধীন ভারত বর্ষের নাগরিক । সংবিধানে বলা হয়েছে---Traffic in human beings and beggar and other similar form of forced Labour are prohibited and any contravention of this provision shall be an offence, punishable in accordance with law. (Article 23(I) of the constitution of India).

আর আমরা এই সংবিধানের নামে শপথ গ্রহণ করে এই প্রথাকে বাড়িয়ে থাকতে সাহায্য করেছি আজ পর্য্যন্ত আইন পাশ করে এটাকে বন্ধ না করে।

মহোদয়, যদিও করিমগঞ্জে এই ক্রীতদাসরে প্রথায় কাজ করে এমন লোকের সংখ্যা খুব বেশী নয়, তবুও সেখানে একটা বিভেষিকার স্থষ্টি হয়েছে এই প্রথা থাকার ফলে ।

মহোদয়, আপনি বোধহয় জানেন যে করিমগঞ্জে বিভিন্ন কারণে জমির দর বেড়ে গেছে অত্যন্ত বেড়ে গেছে । টাউনের নিকটস্থ এলাকায় যেখানে প্রতিবিঘা মাটি ২০০।৩০০ টাকায় ৪।৫ বৎসর পূর্বে বিক্রি হ'ত এখন তার মূল্য হয়েছে ৩।৪ হাজার টাকা । শুধু সহরাঞ্চলে নয় ছোট ছোট উপনগরী যেখানে গড়ে উঠেছে সেইসব গ্রামাঞ্চলেও জমির মূল্য অস্বাভাবিক ভাবে বেড়ে উঠেছে । জমিদারী প্রথা এখনও বর্ত্তমান, আর জমিদাররা দেখছেন যদি এইসব নানকারদের জমি থেকে উচেছদ করে দেওয়া যায় তবে এইসব মূল্যবান জমি তারা নিজেদের দখলে নিয়ে বেশী মূল্যে বিক্রি করতে পারবেন ।

অন্যদিকে Records of Rights তৈরীর পূর্বে যদি এইসব দাস প্রজাদের উচেছদ করা যায় তবে নিজেদের খাস জমির পরিমাণ বাড়ানো সম্ভবপর ।

এইজন্য দুটো পথ বেছে নিয়েছে জমিদাররা । যেখানে নানকাররা সংখ্যায় কম, সেখানে জোর করে তাদেরকে উচেছদ করা হয়েছে ; আর যেখানে নানকাররা সংখ্যায় বেশী এবং সংঙ্গবদ্ধ হয়েছে সেখানে জমিদাররা আদালতে মামলা দায়ের করেছে শত শত নোটিশ জারী করেছে ।

শ্রীহট্ট প্রজাস্বত্ব আইনে এইসব নানকারদেরে যেহেতু কোন রক্ষা কবচের ব্যবস্থা নাই তাই আইনের আশ্রয়ে তারা বাচতে পারেন । এইজন্য শ্রীহট্ট প্রজাস্বত্ব আইন সংশোধনের প্রয়োজন দেখা দিয়েছে ।

মহোদয়, এই বিল উৎথাপন করবার জন্য অনুমতি নিয়ে এই বিধানসভায় প্রত্যেক মাননীয় সদস্যদের সামনে আমি শুধু একটা প্রশ্নই রাখতে চাই— সংবিধানের নামে শপথ দিয়ে আমরা যেসব জনপ্রতিনিধি এখানে আছি আমরা কি এই সংবিধান বিরোধী প্রথা আমাদের দেশে আজও চলতে দেবো ?

সবাই এই বিষয়ে একমত হবেন যে এই জঘন্য প্রথাকে উঠিয়ে দেওয়া প্রয়োজন !

মহোদয়, যখন ই আমাদের রাজস্বমন্ত্রী শ্রীযুত হরেশ্বর দাস বা মুখ্যমন্ত্রী শ্রীযুত চলিহা কাছাড়ে গিয়েছেন তখনই বিভিন্ন ডেপুটেশান আমরা এই সম্পর্কে আইন প্রনয়ন করবার জন্য দাবী জানিয়েছি । কিন্তু আজ পর্য্যন্ত কোন কাজ হয়নি । এই জন্যই বে-সরকারী সদস্য হয়েও এই বিল উৎথাপন করবার জন্য অনুমতি প্রার্থনা করেছি । আশাকরি সকল দলের সদস্য এই জঘন্য সংবিধান বিরোধী প্রথাকে লুপ্ত করবার জন্য এই Bill উৎথাপনের অনুমতি দিবেন ।

Shri HARESWAR DAS (Minister, Revenue): Mr. Speaker, Sir, possibly, I am somewhat misunderstood by my friend. With regard to the principle and object of the Bill, I am at one with the hon. Mover, but this Bill, as it stands, defeats that very purpose for which it has been brought. This Bill has got two kinds of defects, some minor and some major. In clause 2, sub-section 16, *i. e.*, where the tenant's definition appears in that tenant's definition, an amendment has been proposed to insert the definition of rent. That is not necessary and that is a bad drafting because rent has been separately defined. Rents definition need not be brought in the definition of tenant. This is, however, a minor defect and that can be corrected.

Clause 2. Now it is sought here to give the status of tenants to those persons called nankars, beggars and others. That is a substantive right which is sought to be conferred on those persons and hence it should not be delegated to the explanation. Explanation is meant for clarification of certain points noted in the substantive provision, but here the power which has been sought to be conferred on those people has been provided in the explanation. That is bad drafting, but this is also a minor defect. Now, in sub-clause (2) a provision of the Adhiars Act has been brought here. This is not necessary because this is in the Adhiars Act. The Adhiars, Bargadars, Chuktibargadars will be governed by the Adhiars Protection and

Regulation Act. So this is not necessary here, but this is also a minor defect which can be corrected. But there are other major defects which cannot be corrected and there are defects which come into clash with the Constitution.

Shri HARESWAR GOSWAMI (Rampur): On a point of Order, Sir, The Minister has stated that he agrees with the principle of this Bill. At this stage, if the principle is accepted..........

Mr. SPEAKER: He has stated the Statement of Objects and Reasons. The provisions which have been proposed to be incorporated in the Bill come in direct clash with the Constitution.

Shri HARESWAR DAS (Minister, Revenue): The Bill does not achieve the purpose. So it cannot be introduced. The Bill comes into clash with the Constitution. There are other defects which cannot be corrected. In sub-clause (2) after sub-section 18 of Section 3, an explanation is sought to be added. The explanation is this "Explanation—Service in the form of 'Hadh', 'Nan' or 'Begar' to the proprietor or the tenure holder rendered by the 'Nonkar' 'Chakran' 'Kiran', 'Bhandari' and 'Atmander' categories of persons will be treated as rent in kind under this sub-section". So Beggar is recognised. Beggar will be treated as rent in kind. This Bill does not abolish Beggar. For all the time to come it remains because there is no other provision where these people who are sought to be given the status of tenants, what rent they will pay. They will pay this rent, *i.e.*, Beggary. Now, in the Constitution it has been prohibited and it has been made a criminal offence to perpetuate Begary. Traffic in human beings and begary and other similar forms of forced labour are prohibited and any contravention of this provision shall be an offence punishable in courts of law. Perpetuation of beggary has been made punishable but here beggar has been sought to be perpetuated. For, to give the begar the land he is occupying in lier of giv'ng beggar will be perpetuating beggary system. This comes directly in conflict with the Constitution. In no other part of the Bill any provision has been made for payment of any other rent by these tenants. This is perpetuation of the beggary system which comes into conflict with the Constitu'ion and so illegal.

Now, as I said before in the Statement of Objects and Reasons, eviction is sought to be stopped. Now, eviction does not stop if this Bill is passed. Clause 3 seek to insert an item like 'D', *i. e.*, " 'Nonkar', 'Chakran', 'Kiran', 'Bhandari' or 'Atmander' categories of persons who hold land of a proprietor or a permanent tenure-holder at rent in kind, *viz.*, rendering service in the form of 'Nan', 'Hadh' or 'Beggar' to the proprietor or the tenure holder in line of rent". Its implication is that in the Sylhet Tenancy Act, Section 4, narrates the different classes of tenancies, they are under the category "ryots"—(*a*) ryots at fixed rate, (*b*) occupancy ryots, (*c*) non-occupancy ryots. This Bill seeks to add a 'D' class of ryots. Now, what is their status. They become ryots without any right

If this amendment is put here then it creates a new kind of ryots. Now, the ryots at fixed rates and their rights are regulated by Chapter III, the rights of the occupancy ryots are regulated by Chapter IV and non-occupancy ryots and their rights are regulated by Chapter V. The rights of the new type of ryots are not provided anywhere. Merely they become ryots without any right. If no right is conferred on them eviction cannot be stopped. What right they get the Bill should provide. Here, by merely putting them in the category of ryots and not providing the right they get, whether they will be ryots at fixed rates or otherwise, will not protect them from eviction. In the Statement of Objects and Reasons it has been stated that this Bill tries to protect them from eviction. They will not be protected from eviction. Hence my opposition. But I feel from what my friend has said about these people that they should be given some protection from indiscrimanate eviction. I shall try my best to bring in a Bill, if possible, within this Session giving protection to these ryots.

(The Motion, with leave of the House, was withdrawn.)

The Assam Official Language Bills, 1960

Mr. SPEAKER: Items Nos. 3, 4, 5 and 6. As hon. Members know a similar and almost identical Government Bill is pending for consideration of the House and therefore, I do not find the necessity that these Bills should be moved now. Though there is no specific Rule in the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Assam Legislative Assembly, there is a clear provision in the Lok Sabha Rule,—Rule 67, page 35, Rules of Procedure and Conduct of Business in Lok Sabha—"When a Bill is pending before the House, notice of an identical Bill, whether received before or after the introduction of the pending Bill, shall be removed from, or not entered in, the list of pending notices, as the case may be, unless the speaker otherwise directs". I have only put the Bill on the Agenda, but I feel, there is no necessity of moving this Bill. As such, I disallow the Bills to be moved. I rule them out.

Shri HARESWAR GOSWAMI (Rampur) : I must bow down to your ruling Sir. But may I suggest that these rules should also be incorporated in our rules ; otherwise it becomes difficult to fraction. Secondly Sir, I would like you to consider that so far as these Bills are concerned, there is one difference. The Bill before us is a bilingual one whereas these Bills are unilingual.

Mr. SPEAKER : That change in the Bill can be brought by moving an amendment, only for this I do not think it necessary to bring these Bills.

The suggestion made by the hon. Member regarding incorporation of this rule in our rules, I quite agree with him. I shall refer the matter to the Rules Making Committee of this House.

Motion regarding encroachment in the P. G. Rs., V. G. Rs., Forest Reserves ane other Sarkari Lands in the State.

Shri DANDESWAR HAZARIKA: Mr. Speaker, Sir, I beg to move that this Assembly do now take into consideration the encroachment in in the P. G. Rs, V G. Rs, Forest Reserves and other Sarkari Lands in the State.

(At this time Mr. Speaker left the Chamber and Mr. Deputy Speaker occupied the Chair).

উপাধ্যক্ষ মহোদয়, এই মচনটোৰ আৱশ্যকতা সদনৰ সকলো সদস্যই উপলব্ধি কৰিছে। অসমত যিবিলাক Village Gra ing Reserve আৰু P. G. R. আছে সেই বিলাকৰ কি অৱস্থা হৈছে তাক বহলাই নকলেও হব। যি বিলাক V. G. R. আছিল সেই বিলাক প্ৰায় নাইকীয়া হৈ আহিছে । বে-দখল কৰি হয় ঘৰ সাজিছে নহয় খেতি কৰিছে। এতিয়ালৈকে যিবোৰ encroachment case হৈছে সেই বোৰৰ একো মীমাংসা কৰিব পৰা নাই। চৰকাৰে উঠাই দিয়াৰ পিচত আকৌ শুনিব যে আৰু বে-দখলকাৰী বহি গৈছে। এই দৰে বে-দখল হোৱাৰ আচল কাৰণ হৈছে গাৱঁত চৰণীয়া পথাৰ নাইকীয়া হৈছে। গৰু-ম'হৰ কি দুৰ্গতি হৈছে তাক বহলাই নকলেও হব। চৰকাৰে যিটো ভূমি নীতি announce কৰিছিল যে বে-দখলীক দৃঢ়তাৰে উচেছদ কৰা হব। তেনে অৱস্থাতো আহি গোটেই অসমত হেজাৰ হেজাৰ Eviction case পৰি আছে। সেইটো মন্ত্ৰী মহোদয়ে নিশ্চয় জানে।

যিবোৰ ForestGrazing Reserve আছিল সেই বোৰৰ অৱস্থা বৰ শোচনীয়। মানুহে তাত গৰু মহ চৰায় বাবে চৰকাৰক এটা খাজনা দিয়ে তাৰ পৰা চৰকাৰৰ লাভ হৈছে। কিন্তু কিছুমান Professional Grazing Reserve আছে য'ত সদায় পানী থাকে আৰু বানপানীও হয় সেই বোৰতো মানুহে খাজনা দিয়ে কিন্তু গৰু চৰাব নোৱাৰে কাৰণ দ'। সেই কাৰণে গৰু ম'হৰ সংখ্যা দিনে দিনে কমি আহিছে আৰু লগতে দেশত গাখীৰৰ উৎপন্ন কমি আহিছে গৰু ম'হৰ যাতে খাদ্য যোগান হয়, তাৰ বাবে কৃষি বিভাগক ঘাঁহ উৎপাদন কৰিবলৈ দিয়া হৈছে আৰু লগতে পশু বিভাগে গৰু ম'হৰ উন্নতিৰ কাৰণে প্ৰচেষ্টা চলাইছে। কিন্তু কামত কিমান আগ বাঢ়িছে নেজানো। আশাকৰো কৃষি বিভাগে ঘাঁহ যোগানৰ বাবে যাতে ভাল ব্যৱস্থা হাতত লয়।

আমি দেখিবলৈ পাইছো যিবোৰ V. G. R. আৰু P. G. R. আছে সেই বোৰত সচাঁকৈ এটা planned encroachment হৈছে। এই মানুহ বোৰক চৰকাৰে মাটি দিছে কিন্তু যি ঠাইত মাটি দিছে তালৈ মানুহ যাব নোখোজে। বহুত মাটিহীনী আৰু বান প্ৰপীড়িত মানুহে V. G, R. বে-দখল কৰি বহি আছে। তাৰ কাৰণে দেশত এটা বিক্ষোভৰ সৃষ্টি হৈছে। বহুত ঠাইত হাতী লগাই ঘৰ ভাঙি দিছে বা সৈন্য লগায় উঠাই দিছে কিন্তু পিচত দেখিব আকৌ বেদখল কৰিছে। সেই কাৰণে এই সমস্যাৰ সমাধান বৰ জটিল হৈ পৰিছে। আনহাতে কিছুমান এনে মানুহ আছে যিবোৰ মাটিহীন মানুহ বুলি বহি আছে ২০।২৫ বছৰ শস্য কৰিছে বাৰী পাতিছে, তামোল-পান কৰিছে। সেইবোৰ মানুহক উঠায় দিয়াটোও ভাবিব লগীয়া কথা। এই মানুহ বোৰৰ কথা চবডেপুটি বা মণ্ডলে ৰিপৰ্ট কৰা নাই। এতিয়া ২০।২৫ বছৰ বহাৰ পিচত এইদৰে eviction case অনা যুক্তি সঙ্গত হোৱা নাই। আশাকৰো চৰকাৰে এই কথাৰ ভালকৈ বিচাৰ কৰিব।

এই Grazing Reserve বিলাকত আজি বহুতো মাটিহীন মানুহে ঘৰ-দুৱাৰ কৰি তামোল পানৰ বাৰী কৰি আৰু ৯।১০ বছৰে বে-আইনি ভাবে বসবাস কৰিছে। স্থানীয় মণ্ডল কানুনগু বিলাকেই প্ৰথমতে এই মানুহ বিলাকক বহিবলৈ উদগাই দিছিল নহলে ইমান দিনে এই বে-দখলকাৰী সকলৰ ওপৰত উচেছদ case নানি আজি ১০।১৫ বছৰৰ পিচত অনাৰ কি অৰ্থ থাকিব পাৰে ? ইমান দিনে কিয় কানসাৰ নোহোৱাকৈ বহি আছিল ? এই বিলাক চৰকাৰে গভীৰ ভাবে চিন্তা কৰি ইয়াৰ এটা সুব্যৱস্থা কৰিব লাগে। যি বিলাকে চৰকাৰী আইন পৰোক্ষ ভাবে বা প্ৰত্যক্ষ ভাবে অমান্য কৰিছে সেই সকলো বিলাকেই জগৰীয়া।

তাৰ পিচত আমাৰ Forest Reserve বিলাকৰ বিষয়ে মই কওঁ যে,আমি আমি জনাত অন্যান্য দেশৰ তুলনাত আমাৰ ভাৰতত বিশেষকৈ অসমত যি Forest থাকিব লাগে তাতকৈ বহুগুণে কম আছে। চৰকাৰৰ বৰ্ত্তমান যি নীতি আছে, সেই মতে চলি থাকিলে এসময়ত আমাৰ হাবি নোহোৱা হব। কিয়নো চৰকাৰৰ বৰ্ত্তমান যি নীতি আছে, সেইমতে প্ৰত্যেক জংঘলতে একোখন Forest Village কৰি কিছুমান মানুহক বহিব দিছে। আজি বহু বছৰৰ পৰা সেই গাঁৱ বিলাক আছে। সেই সকলৰ সংখ্যা বাঢ়ি আজি হয়তো দহ ঘৰৰ ঠাইত ২০।৩০ ঘৰ হৈছে। পৰিয়াল বাঢ়ি যোৱাৰ লগে লগে Forest ৰ মাটি লাহে লাহে দখল কৰিছে। প্ৰথমতে বিভাগৰ পৰা মাত্ৰ ২০০ বিঘা মাটিহে এই Forest Villageক দিছিল। পৰিয়াল বঢ়াৰ লগে লগে সেই Forest ৰ মাটি অবাধে দখল কৰি থাকাৰ ফলত, মাটিৰ পৰিমাণ এতিয়া বহুত বেচি। এই লোক সকলক কিছুদিনৰ কাৰণে তাত বহিবলৈ দিয়াৰ ফলত তেওঁলোকে ভাবে যে তেওঁলোকক চৰকাৰে তাত বহিবলৈ দিছে যেতিয়া Reserve ৰ খালি মাটি বিলাক তেওঁলোকৰেই। সেই হিচাবে তেওঁলোকে বহুমাটি দখল কৰি আছে। ই বৰ গুৰুতৰ কথা। গতিকে চৰকাৰে এই কথা বিলাক ভালকৈ বিবেচনা কৰিব লাগে। এই মানুহ বিলাকক যদি Reserve তে ৰখা হয় তেন্তে আমাৰ Forest Reserve বিলাক ৰক্ষা কৰা পৰা কঠিন হব।

মই এই বিষয়ে বহলাই কব নোখোজো আমাৰ সদস্য সকলৰ বহুতে এই কথা জানে। গতিকে মই সদনত যিটো প্ৰস্তাব দাঙি ধৰিছো তাৰ বিষয়ে সকলো বিচাৰ কৰি যাতে ইয়াৰ এটা সুবিবেচনা কৰি গ্ৰহণ কৰে তাৰ কাৰণে অনুৰোধ কৰিলো।

Mr. DEPUTY SPEAKER: The motion moved is. This Assembly do now take into consideration the encroachment in the P. G. Rs., V. G. Rs., Forest Reserves and other Sarkari land in the State.

Shri TARUN SEN DEKA (Nalbari) উপাধ্যক্ষ মহোদয়, ভি, জি, আৰ, পি, জি, আৰ, আৰু আমাৰ ফৰেষ্ট ৰিজাৰ্ভ সমূহৰ মাটিৰ বিষয়ে এই সদনত ৪ বছৰ ধৰি নানা ৰকমৰ আলোচনা হৈ আছে। আলোচনা হৈ আছে এই কাৰণে যে এই ৰিজাৰ্ভ বিলাকত মানুহে বে-দখল কৰি আছে আৰু চৰকাৰৰ ভূমি সংস্কাৰত হেনো ব্যঘাট জন্মিছে। এই বিষয়ত আজিও এটা পৰিস্কাৰ মনোভাৱ পোষণ কৰিব পৰা নাই। মই ভাবো , এই প্ৰস্তাবত তেখেতে যি কেইটা কথা দাঙি ধৰিছে বিশেষকৈ গো-ৰিজাৰ্ভ আৰু ফৰেষ্ট ৰিজাৰ্ভৰ সম্বন্ধে তাত কোৱা হৈছে যে বহু বছৰৰ পৰাই বহুতো ভূমিহীন মানুহে খেতি বাতি, ঘৰ-দুৱাৰ সাজি বসবাস কৰি আছে আৰু তেওঁলোকক তাৰ পৰা উচেছদ কৰিব লাগে। সেই সকলক সেই মাটিৰ পৰা উচেছদ কৰা সম্বন্ধে চৰকাৰৰ যি আচনি নিৰ্দ্দিষ্ট আছে সেই বিলাক কাৰ্য্যকৰী কৰাৰ আগতে চিন্তা কৰি চোৱা উচিত যে তেওঁলোকক উচেছদ কৰিবলৈ গৈ দেশৰ উপকাৰ কৰা হব নে অন্যায় কৰা হব। ৰাজহ মন্ত্ৰীয়ে বহুবাৰ, কৈছে যে আচনি পূৰ্ণভাৱে ভূমি

বন্দবস্তী (লেণ্ড চেটেলমেণ্ট) কৰিবলৈ হলে বে-দখল মাটিৰ পৰা উচেছদ কৰা দৰ্কাৰ। মই এই বিষয়ত একমত নহয়। ৰিজাৰ্ভৰ মাটিৰ পৰা বে-দখলী লোকক উচেছদ কৰি যদি সেই সকলকৰ মাজৰ প্ৰকৃত ভূমিহীন লোকক মাটি দিয়া হয়,, আৰু যদি শৃংখলাপূৰ্ণভাবে সেই সকলক ৰহুৱাই দিয়া হয়, তেনেহলে তেনে উচেছদৰ মই বিৰোধী নহয়। কিন্তু মোৰ সাধাৰণ জ্ঞানেৰে মই দেখিছো যে চেটেলমেণ্টৰ নামত বহু শ শ গৰীব কৃষক পৰিয়ালক উচেছদ কৰা হৈছে অথচ প্ৰকৃত ভূমিহীন দখলদাৰ লোকক মাটি দিয়া হোৱা নাই। অৱশ্যে তেনে ধৰণৰ দুই চাৰি ঘৰে মাটি পোৱা নাই বুলিও মই নকওঁ কিন্তু তেনেলোকৰ সংখ্যা নগণ্য।

আমাৰ ৰাজ্যত এনে বহু ঘটনা ঘটি আছে, যে কিছুমানক উচেছদ কৰিবলৈ গৈ লাখ লাখ টকাৰ সম্পত্তি নষ্ট কৰা হৈছে। উচেছদৰ দ্বাৰা ঘৰ-বাৰী, ভৰালৰ শস্য আদি নষ্ট কৰা প্ৰকৃততে কিবা উপকাৰ হেছে নে নাই, সেইটো ভাবিব লগীয়া কথা। ইয়াৰ দ্বাৰা প্ৰকৃত মাটিহীন লোকে মাটি দিয়া লক্ষ্যৰ পৰা আতৰি যোৱা হৈছে। গতিকে চৰকাৰে প্ৰত্যেক বছৰে এই মানহ বিলাকক উচেছদ কৰি দৰ্দ্দশাগ্ৰস্ত কৰাৰ ব্যৱস্থাটোৰ মই বিৰোধীতা কৰিছো।

আমাৰ ৰাজ্যত বহুতো চৰনীয়া (গ্ৰেজিং) ৰিজাৰ্ভ আছে; একোটা তেনে ৰিজাৰ্ভত প্ৰায় ৮।১০ হাজাৰ বা ততোধিক বিঘা মাটি আছে। এই ৰিজাৰ্ভ বিলাক সৃষ্টি কৰা হৈছিল, বৃটিছ চৰকাৰৰ দিনতে। বৃটিছ চৰকাৰে যেতিয়া গ্ৰেজিং ৰিজাৰ্ভৰ সৃষ্টি কৰে তেতিয়া আমাৰ জনসংখ্যা বহু পৰিমাণে কম আছিল। সেই সময়ত চৰকাৰে ৰিজাৰ্ভৰ ভিতৰত বহু মাটি ৰাখি থোৱাৰ পিচতো বাহিৰৰ যি মাটি আছিল সেয়েই অসমীয়া মানুহৰ বাবে যথেষ্ট হৈছিল। আজি লোকসংখ্যা বাঢ়ি গ'ল খেতি কৰি খোৱা, কাম কৰি খোৱা মানুহৰ সংখ্যা বাঢ়িল কৰ্ম্মহীন লোকে দেশ ভৰি পৰিল-- অথচ কাম নাই কৰিবলৈ। এনে ক্ষেত্ৰত মই ভাবো, বৃটিছৰ দিনৰ যি বিলাক প্ৰফেশানেল গ্ৰেজিং ৰিজাৰ্ভ ৰাখি থোৱা হৈছিল--তাৰ পৰিমাণ যেহেতু তুলনা মূলক ভাবে বহুত বেচি হৈছে--সেই বোৰৰ আয়তন আৰু পৰিমাণ পাৰ্যমানে কমাব লাগে।

বৃটিছৰ দিনতে যিবিলাক 'ৰিজাৰ্ভ' কৰা হৈছিল, সেই বিলাক এতিয়াও সেইদৰে থাকিব নালাগে। তেতিয়াতকৈ এতিয়া বহুতো পৰিবৰ্ত্তন হৈছে আৰু সেই পৰিবৰ্ত্তনৰ লগত খাপ খুৱাই প্ৰকৃততে আমাক গৰু-ম'হ চৰাবলৈ যিমান খিনি গ্ৰেজিং ৰিজাৰ্ভ লাগে সিমান খিনি ৰাখি, অতিৰিক্ত খিনি ভূমিহীন খেতিয়কৰ কাৰণে মুকলি কৰি দিব লাগে।

এই খিনিতে এটা কথালৈ মই আঙুলীয়াব খুজিছো সেইটো হৈছে বেমাৰ আজাৰ হৈ আমাৰ গৰু-ম'হ বিলাক মৰে আৰু মৰাশ বিলাক গ্ৰেজিংৰ ঘাহনিৰ ওপৰতে পৰি জহি--সৰি নাইকীয়া হয় যদিও বেমাৰৰ জাৰ্ম তাতেই থাকে আৰু বহুতদিনৰ বা বছৰৰ পাচতো সেই ঠাইৰ ঘাহ অন্য গৰু-ম'হে খালে সিহতৰো বেমাৰ হয়। এইদৰে প্ৰতি বছৰে বহুত গৰু মহ মৰা পৰে। অতি পূৰনি দিনীয়া ৰিজাৰ্ভ বিলাক পৰিষ্কাৰ কৰি নতুনকৈ ভাল বিধৰ ঘাঁহ ৰোৱাৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে--আৰু এই কাৰণে কৃষি বিভাগ আৰু ভেটেৰিনেৰী বিভাগে কাম হাতত লব বুলি আশা কৰিলো। এই প্ৰসঙ্গতে মই কব খুছিছো যে আমাৰ গ্ৰেজিং ৰিজাৰ্ভ বিলাকত কিমান মাটি সোমাই আছে আৰু আন হাতে গৰু-ম'হৰ সংখ্যা কিমান আছে দুয়োটাৰে পিয়ল কৰি প্ৰকৃততে যিখিনি ৰিজাৰ্ভৰ প্ৰয়োজন সেইখিনি ৰাখি বাকী খিনি খুলি দিব লাগে; কাৰণ মানুহৰ কাৰণে আজি মাটিৰ প্ৰয়োজন হৈ উঠিছে। এই বিলাক অভাৱ অভিযোগ জনাই ৰাইজে দৰ্খাস্ত কৰিলে ৰেভিনিউ মিনিষ্টাৰে জিলাধিপতিলৈকে ৰিপৰ্ট 'কল' কৰে কিন্তু ৰিপৰ্ট দুই তিনি বছৰটো নাপাইহি।

তাৰ পিচত মোৰ বক্তব্য হল যে তৃতীয় পৰিকল্পনাৰ কালত আমাৰ যথেষ্ট ৰিজাৰ্ভ বিলাকত যিবিলাক মূল্যবান গছলতা আছে সেই বিলাক বিশেষভাবে সংৰক্ষণ কৰিব লাগে আৰু যথেষ্ট ৰিজাৰ্ভ বিলাকো নষ্ট কৰিব লাগে। ইয়াৰ দ্বাৰাই চইল প্ৰিজাৰভেশ্যান (মাটি সংৰক্ষণ) ত সহায় হয় আৰু আনহাতে বানপানীৰ নিয়ন্ত্ৰিত কৰে আৰু দেশৰ সম্পদ বঢ়াই। কিন্তু এই ক্ষেত্ৰতো কিমান মাটি সোমাই আছে পিয়ল কৰি গছ থকা, গছ ৰুব নোৱাৰা অথচ ধান খেতিৰ উপযোগী তেনে ধৰণৰ কিছু অংশ মাটি খেতিৰ বাবে খুলি দিব লাগে। যিবিলাক মানুহে মাটি দখল কৰি আছে তেওঁলোকক জধে মধে উঠাই দিব নালাগে। মই কব খুজিছো যে ওপৰঞ্চি মাটি বোৰ খুলি দিব লাগে, কাৰণ মাটি পাবলৈ নোহোৱা হৈছে আৰু ভূমিহীন মানুহৰ সংখ্যা ক্ৰমে বাঢ়ি আহিছে। তেওঁলোকে বহু কষ্ট কৰি, হাড়-ভঙ্গা কঠোৰ পৰিশ্ৰম কৰি, জংঘল ভাঙি মাটিবোৰ খেতিৰ উপযোগী কৰিলৈছে। তেনেস্থলত তেওঁলোকক বে-দখলকাৰী বুলি আখ্যাদি উচেছদ কৰাৰ ব্যৱস্থা হয়, তাতকৈ দুখৰ কথা কি হব পাৰে। এই সুযোগতে দুষ্ট বুদ্ধিৰ লোক সকলে মণ্ডল, কাননগু, চব-ডেপুটী কলেকক্টৰ আদি মাটি বিভাগৰ বিষয়া সকলক হাতকৰি গৰীব দুখীয়া খেতিয়ক সকলক অত্যাচাৰৰ উপৰি অত্যাচাৰ কৰি মাৰিব আৰু এটা বিৰাট জটীল সমস্যাৰ সৃষ্টি কৰিব। সেই কাৰণে যিবিলাক মানুহে মাটি দখলকৰি আছে, সেই বিলাক মানুহক জধে-মধে উচেছদ কৰি নতুন সমস্যাৰ সৃষ্টি কৰিব নালাগে। তাৰোপৰি, যিবিলাক মানুহৰ মাটি নদীৰ গৰাখহনীয়াই লৈ যোৱাৰ পিচত তেওঁলোক উপায়হীনহৈ ঠায়ে ঠায়ে সোমায় আছে সেই মানুহ বিলাকক অন্যখেতিৰ মাটিত বন্দবস্তী নিদিয়া পৰ্য্যন্ত উচেছদ নকৰিবলৈ চৰকাৰৰ ওচৰত অনুৰোধ জনাওঁ।

যিবোৰ মানুহ কোনো কোনো ৰিজাৰ্ভত সোমাইছে তেওঁলোকক ততাতৈয়াকৈ উচেছদ কৰা ঠিক নহব। কাৰণ মানুহবোৰ যদি প্ৰকৃততে মাটিহীন খিলঞ্জীয়া অসমীয়া হয় তেনেহলে তেওঁলোকৰ স্বত্ব মানি লব লাগে।

মই কেইটামান পৰামৰ্শ দিব খোজো।

(প্ৰথম হৈছে ভি, জি, আৰ, আৰু পি, জি, আৰ, সম্বন্ধে সদনৰ সকলো পক্ষৰ লোকৰ মতামতলৈ এইবোৰৰ সম্বন্ধে তদন্ত কৰা দৰকাৰ। দ্বিতীয় কথা হৈছে যিবিলাক বে-দখলকাৰী তেওঁলোক প্ৰকৃত ভূমিহীন লোক হয়নে নহয় সেইটোও তদন্ত কৰিব লাগে। যদি ভূমিহীন লোক হয়, তেনেহলে চাব লাগে ভৰনপোষণৰ কাৰণে অন্য কিবা ব্যৱসায় আছেনে নাই। তৃতীয় হৈছে তেওঁলোক ভূমিহীন অথচ অন্য একো ব্যৱসায় নাই। তেনে মানুহক খেতিৰ কাৰণে আৰু ঘৰ কৰি থাকিবৰ কাৰণে যি পৰিমানৰ মাটি দৰকাৰ, দিবও লাগে। চতুৰ্থ হৈছে যিবোৰ ভূমিহীন অসমীয়া কৃষক আছে, তেওঁলোকক অনতিপলমে মাটি দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে। তেওঁলোকক সহায় কৰা মানে দেশৰ উন্নতি সাধন কৰা। পঞ্চম হৈছে যিবোৰ ট্ৰাইবেল বেল্ট বা ব্লক আছে তাতো বহু দিন ধৰি দখল কৰি থকা অনাট্ৰাইবেল অসমীয়া কৃষকক মাটি দিব লাগে, তাৰ দ্বাৰা ট্ৰাইবেল আৰু অনা-ট্ৰাইবেলৰ মাজত প্ৰীতি বাঢ়িব। আমাৰ দেশত ট্ৰাইবেল বেল্ট তৈয়াৰ কৰি ট্ৰাইবেলৰ কাৰণে মাটি ৰাখিছে। তাৰ আমাৰ কোনো আপত্তি নাই। কিন্তু বহুত অনা-ট্ৰাইবেল মানুহ যেনে গৰাখহনীয়া হিচাবে ঘৰ-বাৰী হেৰুৱাই তাত আছেগৈ। ট্ৰাইবেল বেল্ট বুলিয়েই সেই মানুহবোৰক মাটিৰ স্বত্ব দিয়া নাই। চৰকাৰী হুকুম আছে যে এক চনীয়া মাটি বেচিব নোৱাৰে। এই সম্বন্ধে হাই-কোৰ্টৰো ৰাই আছে। কিন্তু যিবোৰ মাটিহীন মানুহে একচনীয়া মাটি কিনি ঘৰ-বাৰী সাজি বহি আছে সেই অনা-ট্ৰাইবেল লোক সকলৰ মাটিৰ ওপৰত স্বত্বৰ স্বীকৃতি দিব লাগে। ষষ্ঠ হৈছে ঘৰ সাজিবৰ বাবে বা অন্যান্য কামৰ বাবে অনুপযুক্ত বা পৰি থকা মাটি ভূমিহীন লোকে বে-দখল কৰিলেও তেওঁলোকৰ কাৰ্য্য আইনত গ্ৰাহ্য বুলি স্বীকাৰ কৰিব লাগে। সপ্তম কথা হৈছে বন বিভাগৰ যিমান খিনি মাটি কাঠৰ কাৰণে দৰকাৰ সেই

পৰিমান মাটি ৰাখি বাকী মাটি ভূমিহীন অসমীয়া খেতিয়কক পত্তন দিব লাগে। নবম—হৈছে যে ফৰেষ্টৰ একো অনিষ্ট নকৰাকৈ ভূমিহীন মানুহে যদি খেতি কৰি আছে তেওঁলোকক তাত থাকিব দিব লাগে। দশম হৈছে মাটি বন্দোবস্তিৰ ক্ষেত্ৰত মাটিহীন মানুহক প্ৰথম সুবিধা দিব লাগে। একাদশ হৈছে বানপানী আৰু গৰাখহনীয়াত ভূমিহীন হোৱা লোকক ৰিজাৰ্ভ বা ফৰেষ্টৰ মাটিৰ পৰা উচেছদ কৰা বন্ধ ৰাখিব লাগে। দ্বাদশ হৈছে অসমৰ বাহিৰৰ পৰা বিশেষকৈ পুব বঙ্গৰ পৰা বহু মানুহ আহি কিছুমান ঠাইত সোমাই আছে বুলি শুনা যায়। তেনে কিছুমান লোক খাৰুপটীয়াত আৰু কিছুমান বৰপেটাতো আছে বুলি শুনা যায়। সেইবোৰে হেনো নাগৰিক স্বত্ব এতিয়াও নাই পোৱা। অথচ তেনে মানুহে মাটিদখল কৰি আছে আৰু মাটি বিচাৰি দৰ্খাস্তও দিছে—যদি এই খবৰ সত্য হয় তেনেহলে তাৰ ফলত ভবিষ্যতে দেশৰ ক্ষতি হব। এই বিষয়ে তদন্ত কৰিব লাগে। যাতে তেনে মানুহে কোনো ৰকম পট্টন নেপায়, এই বিষয়ে চৰকাৰ পক্ষ সাবধান হব লাগে।

এনে লোকসকলৰ নাগৰিক স্বত্তৰ ক্ষেত্ৰত আমাৰ ৰাজ্যৰ নিৰাপত্তাও বহুখিনি নিৰ্ভৰ কৰে। জিলাৰ জিলাধিপতি, চবডেপুটী আৰু অন্যান্য অফিচাৰক দায়িত্ব দিব লাগে। এই লোক সকলৰ নাগৰিক স্বত্বৰ বিষয়ে তদন্ত কৰাৰ নিৰ্দ্দেশ দিব লাগে। ত্ৰয়োদসত চাহবাগিচা ফ্ৰী চিম্পল-গ্ৰাণ্ট ৰ যিবিলাক মাটি এনেয়ে পৰি আছে, সেইবিলাক মাটি আমাৰ মাটিহীন মানুহৰ কাৰণে খুলি দিব লাগে।

আমি জনাত ৮।৯ শ খন মাত্ৰ চাহ বাগান অসমত আছে। তাৰ ভিতৰত বহু মাটি এনেয়ে পৰি আছে, যিবোৰ অথচ চাহ খেতিৰো উপযোগী নহয়, মাত্ৰ ধানৰহে উপযোগী। তেনে মাটি শিবসাগৰ অঞ্চলত বহুত আছে। সেই মাটি আমাৰ ভূমিহীন খেতিয়কক পট্টন দিয়া হলে আমাৰ উৎকট ভূমি সমস্যাটো বহু পৰিমাণে সমাধান হলহেতেন। সেই কাৰণে মই ভাবো যে এই বিষয়টোৰ প্ৰতি চৰকাৰে মন দিব লাগে।

চতুৰ্দশ—কোনো মাটিত কোনো মানুহে যদি ৫ বছৰৰ ওপৰ কাল বহি থাকে সেই মানুহক সেই মাটিৰ পৰা উচেছদ কৰিব নালাগে। কিয়নো যেতিয়া এজন মানুহ ৫ বছৰ কাল এটুকুৰা মাটিত বহি থাকে সেই কালছোৱাৰ ভিতৰত তেওঁৰ ঘৰ স্কন্ধা বাৰী পতা আদি কাম হৈ যায়। ইয়াৰ পিচত তাৰ পৰা উচেছদ কৰিলে সেই মানুহজন নিঠৰুৱা হৈ পৰে।

খেতিয়ক সকলৰ ভিতৰত বেকাৰৰ সংখ্যা বাঢ়ি হৈছে। খেতিয়ক সকলে প্ৰায়েই লেখা-পঢ়া নেজানে। শিক্ষাপ্ৰাপ্ত লোকৰ দৰে তেওঁলোকে অফিছত কাম নেপায়। পাচ বছৰৰ বেচি কাল বহি থকা মানুহক খেদি পেলালে বেকাৰ সমস্যা জটিলহে হব।

আজি ২০।২৫ বছৰ ধৰি অব্যাহত চৰকাৰী মাটিত বহুতো মানুহ বহি আছে। (Voice—সকলোৰকম চৰকাৰী মাটিত বেদখল কৰি থকা মানুহৰ কথা কৈছে নেকি ?) হয়, সেই সকলোবিলাক একেলগে লৈ বিবেচনা কৰিবলৈ কৈছো।

এবাৰ উচেছদৰ হুকুম দিলে উঠি গল—তাৰ পিচত আকৌ সেই মানুহ বিলাক সেই ঠাইতে বহিল। এই ঘটনাৰ কাৰণে, সেই মানুহ বিলাক দায়ী বুলি সাধাৰণতঃ কব নোৱাৰি। মানুহবোৰ বাৰে বাৰে তাত গৈ যে বহে—তাৰ দুটা কাৰণ আছে।

প্ৰথমটো হল, আমাৰ অনেক কৃষক ৰাইজৰ জীবিকাৰ আন কোনো উপায় নথকাত মাটিৰ ওপৰত হেচা পৰিছে। ঘৰত লৰাছোৱালীক পোহপাল দিব নোৱাৰি, আধাপেটী জীৱন যাপন কৰি নিকৃষ্ট পশুৰ দৰে মৰাতকৈ মাটি দখল কৰি কাম কৰি খাওতে মৰে যদি সিয়ো ভাল বুলি ভাবিব ধৰিছে।

আমি সামগ্ৰিক ভাবে ধ্বংস কৰাৰ আগতে ভাবিব লাগে যে তাৰ পৰিবৰ্ত্তে নতুন উন্নত ধৰণৰ কিবা সৃষ্টি কৰিব পাৰিনে ? আমি যদি নষ্ট কৰিবলৈ যাও কিন্তু নতুন এটা সৃষ্টি কৰিব নোৱাৰে, তেতিয়া আমাৰ জাতিৰ অপূৰণীয় ক্ষতি হয় ।

সেই কাৰণে মই কৈছো যে ৫ বছৰ কাল চৰকাৰী মাটিৰ ওপৰত বহি থকা মানুহক উচেছদ যাতে কৰা নহয়, তাৰ কাৰণে মন্ত্ৰী সভা সজাগ হব লাগে ।

পঞ্চদশ—মাটি পট্টনৰ ক্ষেত্ৰত মণ্ডল, কাননগো, চবডেপুটী আদি অফিচাৰ কেতবোৰৰ বিষয়ে নানান প্ৰকাৰৰ অভিযোগ ঠায়ে ঠায়ে শুনা যায়,,—এই বিষয়ে চৰকাৰে তদন্ত কৰিব লাগে ।

তাৰপিচত ষষ্ঠ অনুসূচীত (চিক্সথ্-ছিডিউল্ডত) আছে যে ষষ্ঠ অনুসূচী শাষিত জিলা সমূহৰ ভিতৰত থকা মাটিৰ সম্বন্ধে জিলা বা ৰিজিওনেল কাউন্সিলহে সিদ্ধান্ত লব পাৰে । এই অঞ্চলৰ ভূমিহীন লোক সকলৰ বিষয়েও চিন্তা কৰিব লাগে আৰু প্ৰয়োজন হলে, কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ সন্মতিক্ৰমে নতুন আইন ৰচনাৰ দিহা কৰিব লাগে, যাতে সেই অঞ্চলৰ ৰাইজে মাটিৰ স্বত্ব পায় । ইয়াৰ দ্বাৰা আমাৰ পাহাৰ অঞ্চলৰ ভাই-ভনীৰ কাৰণে সুবিধা হব । কাৰণ পাহৰৰ ভাই-ভনী সকলোৰেই অসমৰ বাসিন্দা আৰু তেওঁলোকৰ মাজতো ভাল ভূমিহীন খেতিয়ক আছে আৰু তেওঁলোকৰ ভূমি সমস্যাও জটিল । তেওঁলোকৰ মাজৰ পৰা অসুবিধা আতৰোৱা আমাৰ উচিত হব । সেই উদ্দেশ্যে আমাৰ চৰকাৰে জিলা কাউন্সিলৰ লগত আলোচনা কৰি যাতে মাটি খাই থকা সকলো মানুহে মাটিৰ ওপৰত স্বত্ব পাব পাৰে তাৰ কাৰণে ব্যৱস্থা কৰিব লাগে ।

চাৰ, এইখিনিকেই মই সদনৰ আগত আগবঢ়ালো আৰু ইয়াকেই অনুৰোধ জনাও যেন, বেদখলকাৰী বিলাক যেই কোনো প্ৰকাৰৰ আইনৰ সুবিধালৈ উচেছদ কৰিব নালাগে আৰু তেওঁলোকক যেন মাটিৰ স্বত্ব দি ভূমি বিতৰণত সহায় কৰে ।

ইয়াকে কৈ মই মোৰ বক্তব্য সামৰিলো ।

Shri KHAGENDRA NATH BARBARUA (Amguri): Mr. Speaker, Sir, I beg to move that the following be added at the end of the motion moved by Shri Dandeswar Hazarika:—"and the settlement of the deserving encroacher after making proper enquiry".

Mr. DEPUTY SPEAKER: Your amendment is not in order. This cannot be allowed because it says settlement of deserving encroachers which is contrary to any law. Encroachers cannot be deserving on the face of it. Of course, you can give your suggestion while speaking on the motion, but it cannot be put in the body of the resolution. This is a sort of negative vote under rule 271 (2). I therefore disallow this portion.

Shri KHOGENDRA NATH BARBARUAH: উপাধ্যক্ষ মহোদয়, আমাৰ ৰাজ্যত ভূমিহীন লোকৰ সংখ্যা ক্ৰমে বাঢ়ি গৈছে । পূৰ্ব্বৰ বৃটিচৰ দিনতো এই সমস্যাৰ সমাধান নহল । সেই সময়ৰ যিবিলাক ভূমিহীন মানুহ আছিল, তেওঁলোকৰ এতিয়াও একেই অৱস্থা । ব্ৰিটিচ গল— ভাৰত স্বাধীন হল— স্বাধীনতাৰ পিচত সকলোৱে ইয়াৰ সমাধান আশা কৰি আজি বিমুখ । স্বাধীনতাৰ লগে লগে ভাৰত বিভাজন হোৱাৰ ফলত—লাখ লাখ পূৰ্ব্ব পাকিস্তানৰ উদ্বাস্তু আহি অসম সোমোৱাৰ ফলত মাটিৰ সমস্যা আৰু বেয়াৰ ফালে ঢাল খালে । দিনে দিনে উদ্বাস্তুৰ সংখ্যা বাঢ়িছে—মাটিৰ সমস্যা—সমস্যা হৈয়ে আছে ।

তাৰ পিচত আমাৰ ৰাজ্যৰ ভিতৰৰ কিছুমান অঞ্চল নদীৰ পানী আৰু গৰাখহনীয়াই বহুৰি নষ্ট কৰিব লাগিছ। ইয়াৰ দ্বাৰাইও বহুত মানুহ ভূমিহীন হৈ নানান ঠাইত সিচৰিত হৈ সোমাই আছে। এইবিলাকৰ সমস্যাও সমাধান সোনকালে হব লাগে।

তাৰপিচত চাহ বাগিচাৰ মালিক সকলেও সামান্য দোষতেই চাহ বাগিচাত কাম কৰা শ্ৰমিক সকলক বহিস্কাৰ কৰিছে। এই মানুহ বিলাক চাহ বাগিচাৰ পৰা ওলাই আহি ভূমিহীন মানুহৰ সংখ্যা বঢ়াইছে। আনহাতে গাঁৱৰ বহুতো শিক্ষা কৰা বা আধা শিক্ষা লোক সকলৰ কাৰণে মাটিৰ দৰ্কাৰ হৈছে। এই দৰে সকলোৱে বিভিন্ন কাৰণৰ বশবৰ্ত্তী হৈ বিভিন্ন অঞ্চলত মাটি খাই সিচৰতি হৈ আছে। যদি চৰকাৰে এই মানুহ-বিলাকৰ মূল কাৰণ অনুসন্ধান নকৰাকৈ বেদখলকাৰী আখ্যাদি উচ্ছেদ কৰি যায় তেন্তে সমস্যাৰ সমাধান নহব। উদাহৰণ স্বৰূপে কও-- শিবসাগৰ জিলাত ১৯৪৭-৪৮ চনত ভূমিহীন মানুহক মাটি দিয়া হব বুলি Subdivisional Officer এই মানুহ-বিলাকক মাটিৰ কাৰণে দৰ্খাস্ত দিবলৈ কৈছিল। সেই হিচাবে ৰ্দ্ধিত হাৰত Stamp সহ দৰ্খাস্ত দিয়া হল। শিবসাগৰ মহকুমাৰ প্ৰায় ৫০ হাজাৰ মান মানুহে দৰ্খাস্ত কৰিলে। এই দৰ্খাস্ত কাৰীসকলৰ অধিক ভাগেই আজিও মাটি পোৱা নাই।

Sibsagar Land Settlement Advisory Board বহি এই ডিবৈ ৰিজাৰ্ভত কিছু মাটি খুলি দিব পাৰে বুলি বিবেচনা কৰি তদন্ত কৰিবলৈ এটি দল পঠালে। এই দলটিয়ে ৰিজাৰ্ভ চাইচিতি এক অংশ খুলিবলৈ মত দিলে কিন্তু আজিও সেই চাতিমাৰি, দেওঘৰীয়া, জেুকনী, আদি পথাৰ খোলা নাই।

সেই পথাৰবোৰত মাটি লবলৈ কিছু মানুহ গৈছিল, কিন্তু Ranger ৰ কথা মতে মাটি লোৱা স্থগিত ৰাখিলে।

(Bell rang)

Sir, I do not like to speak much more. Sir, as I represent a party, I request you to be a bit liberal.

Mr. DEPUTY SPEAKER : I want to give chance to everybody.

Shri KHAGENDRA NATH BARBARUAH (Amguri) : This is a vital matter, Sir.

Mr. DEPUTY SPEAKER : That is why I wanted to give you five minutes more.

Shri KHAGENDRA NATH BARBARUA : Sir, I request you to be a bit lenient.

মাহমৰা গ্ৰেজিঙৰ ১৯ শ বিঘা মাটিৰ ১০ শ বিঘা খুলি দিছে মাটিহীন মানুহক দিবৰ কাৰণে। যাৰ ৫ বিঘাতকৈ কম তাকে মাটিহীন বুলি ধৰা হব বুলি চৰকাৰে কৈছিল। কিন্তু পিচত চৰকাৰে সিদ্ধান্ত কৰিছে ৮ বিঘাতকৈ কম মাটি থকা মানুহে মাটিহীন। এই দৰে সঘনে নতুন নতুন নিয়ম কৰি চৰকাৰৰ অস্থীৰতাৰ পৰিচয় দিছে মাথোন। ইফালে লোক নাথ ফুকন নামে ধনী মানুহ এজনক চৰকাৰে মাটি পট্টন দিছে ৰগাগোহাই গ্ৰেজিংত —চাৰিং অঞ্চলত। এইদৰে ধনীক মাটি দি থকাৰ কাৰণে মাটিহীন আৰু কম থকা শ্ৰেণী মানুহৰ সন্দেহ বাঢ়ি গৈছে আৰু অনেক গ্ৰেজিং অৱস্থাত পৰি দখল কৰিছে।

মোকালনীত ৩৯ ঘৰ মানুহৰ ৩৮ ঘৰৰ খাবলৈ নাই । এইমানুহবোৰ কেনেকৈ চলিব ? চৰকাৰে মাটিহীন মানুহৰ হিচাপ কৰি মাটি দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে । আজি ভাতৰ কাৰণে চাৰিউফালে মগনীয়া বাঢ়ি গৈছে । এচেম্বলীৰ পৰা ওলাই গলেই মগনীয়া পায় । গতিকে চৰকাৰে সোনকালে মাটি দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে, উচেছদ বন্ধ ৰাখক—মাটি-পাবলগীয়া জনক শীঘ্রে মাটি দিয়ক ।

Maulavi RAHIMUDDIN AHMED (Jamunamukh) : মাননীয় উপাধ্যক্ষ মহোদয়, মাননীয় ববৰুৱা ডাঙৰীয়াই encroachment সম্বন্ধে যি ব্যাখ্যা দিছে সেইটোত মই একমত হব নোৱাৰো । এই ক্ষেত্ৰত মই এটা যুক্তি দিব খুজিছো। আমাৰ কৃষকে যি মাটিত খেতি কৰি আছে সেই মাটিৰ নাটনি হোৱা বাবে বৈজ্ঞানীক প্ৰণালীৰে অধিকশষ্য উৎপাদনৰ ব্যৱস্থা কৰিছে আৰু চৰকাৰে তাত উৎসাহ দিছে । চৰকাৰে গভীৰ ভাবে চিন্তা কৰি দেখিছে যে আমাৰ যিবিলাক Village Grazing Reserve আৰু Professional Grazing Reserve আছে সেই বিলাক সংৰক্ষণ কৰি ৰাখিব লাগিব । এইটো এটা গভীৰ উদ্দেশ্য লৈ দেশৰ মঙ্গলৰ কাৰণে ৰাখিবলৈ স্থিৰ কৰিছে । আমাৰ দেশৰ যিবোৰ ঠাইত অধিক শস্য উৎপাদনৰ আশা কৰি চৰকাৰে কৃষকক উৎসাহিত কৰিছে, সেইবোৰ ঠাইত কৃষকৰ কাৰণেই গ্ৰেজিং ৰিজাৰ্ভ সংৰক্ষণ কৰি ৰাখিব লাগে । কৃষক স্বাবলম্বী হবৰ কাৰণেই গ্ৰেজিং ৰিজাৰ্ভ সংৰক্ষণ কৰিছে । যদি গ্ৰেজিং ৰিজাৰ্ভ কিছুমান মানুহে অন্যায় ভাবে দখল কৰে তেনেহলে দেশৰ অমঙ্গল হব , আৰু আমাৰ কৃষকক ৰক্ষা কৰিবৰ কোনো উপায় নেথাকিব । বৰ্ত্তমান দিনত গ্ৰেজিং হৈছে গৰু মহৰ আশ্ৰয় স্থল । যদি আমি এইবোৰ নষ্ট কৰি দিওঁ তেনেহলে কৃষকৰ মূল সম্বল নষ্ট কৰা নহবনে ?

আমাৰ ৰাজ্যৰ বৰ্ত্তমান পৰিস্থিতিলৈ চাই আমাৰ Grazing Reserve বিলাক ৰক্ষা কৰাটো অতি আৱশ্যকীয় হৈ পৰিছে । এই Grazing Reserve বিলাক বহু গৰু, মহৰ আশ্ৰয়ৰ স্থল । যেতিয়া চাৰিওফালে বানপানীৰে উপচি পৰে তেতিয়া এই গৰু মহ বিলাকৰ চৰিবৰ কোনো উপায় নাথাকে তেতিয়া শ শ কৃষকৰ গৰু, মহে সেই ঠাইত আশ্ৰয় লয় । তেনে স্থলত যদি এই Grazing Reserve বিলাক নষ্ট কৰি দিয়ে তেন্তে কৃষকৰ মেৰুদণ্ড ভাঙি দিয়া নহবনে ?

মোৰ বোধেৰে চৰকাৰে আমাৰ মাটিহীন খেতিয়ক সকলক মাটি দিলেও সমবায়ৰ ভিত্তিতহে মাটি দিব লাগে । সেইটোও যথেষ্ট পৰিমাণে আমাৰ Reserve ৰক্ষা কৰিহে দিব লাগে । দেখা যায় যে আজি ২।৩ শ বিঘাকৈ মাটি একোটা Grazing Reserve ত আছে ; তাত ১০।১৫ শ মানুহে মাটি বেদখল কৰিব —তাৰ দ্বাৰা তেওঁলোক স্বাবলম্বী হব নোৱাৰে । তাৰ উপৰিও কিছুমান Reserve ত বাহিৰত মাটি থকা মানুহে গৈ মাটি দখল কৰি একোটা সৰু সৰু জমিদাৰীৰ সৃষ্টি কৰে । গতিকে এই চৰকাৰী নীতি বিৰোধী বেদখলকাৰীসকলক উচ্ছেদ কৰি যিখিনি Grazing Reserve আছে তাক আমাৰ ৰাজ্যৰ মঙ্গলৰ হকে ৰক্ষা কৰিব লাগে । এই Grazing বিলাক ৰক্ষা কৰাৰ আৰু এটা প্ৰধান কাৰণ হল আমাৰ সৰহ শস্য উৎপাদনৰ সহায়তা কৰা—ইয়াৰ কাৰণে আমি যথেষ্ট পৰিমাণে জংঘলো ৰক্ষা কৰিব লাগিব ।

আজি অসমলৈ বহুতো বিদেশী লোক আহি আমাৰ Forest Reserve বিলাক বেদখল কৰি তাৰ মূল্যবান গছ গছনি বিলাক কাটি আমাৰ বনজসম্পদ বহুতো নষ্ট কৰিছে । চৰকাৰে এনেধৰণৰ বেদখলকাৰীক কেতিয়াও প্ৰশ্ৰয় দিয়া উচিত নহয় । আমাৰ কেইজনমান মাননীয় সদস্যই এই লোকসকলক মাটি পট্টন দিয়াৰ কাৰণে কিছুমান যুক্তি আগ বঢ়াইছে ।

মহোদয়, কোনো কথাৰ যেতিয়া যুক্তি দিব লগা হয়, সি বিজ্ঞানসন্মত আৰু সত্য হব লাগিব। যদি মোক অনুগ্ৰহ কৰি ৫ মিনিট সময় দিয়ে মই দুটা যুক্তি দেখুৱাব খোজো।

এজন ৰজাৰ দুগৰাকী ৰাণী আছিল। ৰজাই এদিন ৰাণী দুগৰাকীক কলে যে কাইলৈ ৰাতিপুৱাই মই চিকাৰলৈ যাম, মোক ৰাতিপুৱা দোকমোকালীতে জগাই দিবা। ৰাণী দুগৰাকীয়ে বৰ সতৰ্কতাৰে গোটেই ৰাতিটো জাগি থাকিল। জাগি থকা অৱস্থাতে ৰজাই পৰীক্ষাৰ্থে প্ৰথম গৰাকী ৰাণীক সুধিলে, যে "ৰাতি পুৱালনে ?" ৰাণীয়ে কলে "হয়, মহাৰাজ, ৰাতি পুৱাই আহিছে ; আপুনি শীঘ্ৰে চিকাৰৰ কাৰণে সাজু হওক !" এতিয়াও এন্ধাৰ হৈ আছে ৰাতি পুৱাল বুলি কেনেকৈ জানিলে বুলি সোধাত ৰাণীয়ে কলে যে জ্ঞানী, সুধী জনৰ মুখত শুনিছিলো যে ৰাতিপুৱা সময়ত স্বৰ্ণ বৰ শীতল হয়, মুখত সোৱাদ নোহোৱা হয় আৰু দীপকৰ ৰশ্মি হ্ৰাস হয়। ৰাণীয়ে গোটেই ৰাতিটো পান তামোল খাই জাগি আছে আৰু চাকি এটা লগাই থৈছে। এতিয়া গম পাইছে যে কাণৰ সোন গালত লগাত শীতল অনুভব কৰিছে-মুখত পান, তামোল, মচলা একে থকা স্বত্বেও তাৰ সোৱাদ নোহোৱা হৈছে আৰু চাকিত তেল থকা স্বত্বেও চাকিটো ম্লান হৈছে—গতিকে জ্ঞানীজনে কোৱামতেই অনুভৱ কৰিছে যে ৰাতি পুৱাল তেতিয়া ৰজাই স্বীকাৰ কৰিলে যে এই যুক্তিটো সত্য আৰু বিজ্ঞান সম্মত।

দ্বিতীয় ৰাণীক ৰাতি পুৱালনে বুলি সোধাত কলে যে মহাৰাজে ইমান ডাঙৰ ৰাজ্য চলাইছে অথচ ৰাতি পুৱাল নে নাই তাকে কব নোৱাৰে। "মই কৈছো, ৰাতি পুৱাল কাৰণ মোৰ বৰপানী চুৱাৰ সময় হল অৰ্থাৎ শৌচৰ উদ্বেগ হৈছে। (হাঁহি) এতিয়া, মই বুজিব পাৰিছো, ৰাতি পুৱাই আহিল।"

অধ্যক্ষ মহোদয়, এতিয়া চিন্তা কৰি চাওক। দ্বিতীয় গৰাকী ৰাণীয়ে দিয়া যুক্তিটো কিমান যুক্তিপূৰ্ণ আৰু বিজ্ঞানসন্মত। যিদিনা সকু ৰাণীৰ বৰপানীৰ উদ্বেগ নহব সিদিনা সূৰ্য্য উদয়েই নহব।

এনেধৰণৰ যুক্তি মই এই সদনতো শুনিবলৈ পাইছো। সেই কাৰণে মই শ্ৰীবৰবৰুৱা ডাঙৰীয়াক কৈছো, যে মাটি বেদখল কৰি ৫ বছৰ থাকিলেও—চৰকাৰে নীতিগত ভাবে উচ্ছেদ কৰিবই লাগিব। এই দেশত আজি ১৫ লাখ মানুহ মাটিহীন অৱস্থাতে পৰি আছে, এইলোক সকলৰ সংস্থান চৰকাৰে আজিও কৰিব পৰা নাই—অথচ কিছুমানে পূৰ্ব্বৰ চৰকাৰী মাটি বেদখল কৰি চৰকাৰৰ পুনৰ সংস্থাপনৰ আচনিৰ ব্যাঘাট কৰিছে। তাৰ ফলত, আমাৰ মাটিহীন মানুহবিলাকক স্বাবলম্বী কৰিব পৰা নাই—আমি চাব লাগিব যে অকল মাটিৰে নিবনুৱা সমস্যা সমাধান নহয়—কুটিৰ শিল্পৰ যোগেদি আমাৰ নিবনুৱা সমস্যা সমাধান কৰিবলৈ চৰকাৰে লোৱা আচনি বিলাকত সহযোগ কৰি আমাৰ ভবিষ্যৎ জীৱনৰ মানদণ্ড বঢ়াবলৈ চেষ্টা কৰা উচিত।

কোনো কোনো নেতাই স্বাৰ্থৰ কাৰণে কিছুমান ৰাইজক বেপথেৰে পৰিচালনা কৰিছে। ই অন্যায় কথা। সেই কাৰণে মই কও যে আমাৰ চৰকাৰে আমাৰ দেশৰ P. G. R. আৰু V. G. R. বিলাক আমাৰ দেশৰ উন্নতিৰ কাৰণেই ৰক্ষা কৰিব লাগিব। যদি কোনো মাটি পট্টন দিয়া হয় তেন্তে তাক সুচিন্তিত ভাবেহে দিব লাগিব। তাৰ লগতে যদি বেদখলকাৰীসকলক উচ্ছেদ কৰা নহয় তেন্তে দেশত শান্তি আনিব নোৱাৰে ; এনেকৈ যদি চৰকাৰী নীতি ভঙ্গ কৰিবলৈ দিয়া হয় তেন্তে আমাৰ জনসাধাৰণে কুপথেৰে পৰিচালিত হব।

সেই দেখি দেশৰ শৃংখলা অটুট ৰাখিব লাগে । তাৰ কাৰণে চৰকাৰক নিবেদন কৰি মই সামৰণি মাৰিলো ।

Shri PHANI BORA (Nowgong): মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, আমাৰ মাননীয় সদস্য শ্ৰীদণ্ডেশ্বৰ হাজাৰীকাই যিটো প্ৰস্তাৱ দাঙি ধৰিছে তাৰ কাৰণে মই তেখেতক ধন্যবাদ দিছো ; কিয়নো এইটো এটা গুৰুত্বপূৰ্ণ সমস্যা, বিশেষকৈ আমাৰ অসমৰ খেতিয়কৰ কাৰণে । এনে এটা গুৰুত্বপূৰ্ণ প্ৰস্তাৱ আনি তাৰ আলোচনাৰ সুযোগ দিয়া কাৰণেই তেখেত আমাৰ ধন্য বাদৰ পাত্ৰ ।

আজি অৱশ্যে কিছুদিন ধৰি অসমক বানপানী আদি প্ৰকৃতিক দুৰ্যোগে জুৰুলা কৰা কাৰণে এই Burning Problem টো তল পৰাত চৰকাৰেও সুযোগ পালে । যিহওক হাজৰীকা ডাঙৰীয়াই এই বিষয়টো পুনৰ উদ্ধৃত কৰাত সন্তোষ পাইছো ।

এই আলোচনাত মই কাণ পাতি বিশেষকৈ দুজন সদস্যৰ বক্তৃতা শুনিছিলো ; আৰু সেই কাৰণেই এই গুৰুত্বপূৰ্ণ প্ৰশ্নটোৰ আলোচনা কৰিময়ো দুষাৰ কথা কও । এই আলোচনাটো নতুন নহয় মাত্ৰ চৰকাৰৰ পৰাহে নতুন নতুন কথা শুনো ।

আমাৰ লোকসকলে চৰকাৰী মাটি কিয় বেদখল কৰিছে ? কোন ঠাইত খুঁত আছে, ইয়াৰ প্ৰকৃত কাৰণ হল আমাৰ Land Reform হোৱা নাই—আৰু যি দুই এখন আইন হৈছে তাকো কাৰ্য্যকৰী কৰাত ব্যৰ্থ হোৱা কাৰণেই এই বিলাক আহুকাল হৈছে । এই সমস্যাৰ সমাধানাৰ্থে চৰকাৰৰ দৃষ্টি গোচৰ কৰিবলৈকে এই প্ৰস্তাবটো অনাৰ উদ্দেশ্য ।

Adjournment

The Assembly was then adjourned for lunch till 2 P. M.

After Lunch

(Mr. Speaker in the Chair)

Shri PHANI BORA: মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, আমি জনসাধাৰণৰ তৰফৰ পৰা, বিৰোধী পক্ষৰ তৰফৰ পৰা, কাৰবাৰ কৃষি উন্নয়ন কৰাৰ ব্যৱস্থা হিচাবে বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ ৰিজাৰ্ভৰ মাটি খুলি, ভূমিহীন খেতিয়ক সকলক বিতৰণ কৰাৰ পথত—স্থীৰ স্থীৰ ভাবে, কিমান মানুহক কিমান মাটি দিব পৰা হব তাৰ সিদ্ধান্তত উপনীত হবৰ কাৰণে চৰকাৰৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰি আহিছো । কিন্তু দুখৰ বিষয় , এই ক্ষেত্ৰত চৰকাৰৰ তৰফৰ পৰা কেতিয়াও মনপুতি কাম কৰা দেখা নাই । আমি নাজানো— শিলে সাৰ পাবনে নাপায় । অথচ আমি জানো হাজাৰ হাজাৰ ভূমিহীন খেতিয়ক অসমৰ বিভিন্ন জিলাত আছে আৰু চৰকাৰৰ বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ ৰিজাৰ্ভ বিলাকত প্ৰয়োজনতকৈ বেছি মাটি সোমাই আছে আৰু সেই মাটি খেতিৰ কাৰণে খুলি দিবলৈ মানুহে আবেদন নিবেদন কৰি আহিছে । এই দৰেই আজি ১২।১৪ বছৰ ধৰি এই সমস্যা চলি আছে আৰু চৰকাৰে এই সমস্যাৰ সমাধান কৰিব পৰা নাই । এনে অৱস্থাত আমি এইটোকেই লক্ষ্য কৰিছো যে ভূমিহীন খেতিয়ক সকলে এইভাবে বাৰে বাৰে হতাশ হৈছে আৰু সেই ভাবে নিৰাশ হোৱা খেতিয়ক সকলক কিছুমান প্ৰতিক্ৰিয়াশীল ধনী মানুহে ব্যৱহাৰ কৰিছে ; এই মানুহ বিলাকৰ বিষয়ে চৰকাৰে বিবেচনা কৰিব লাগে । কিয় মানুহে P. G. R., V. G. R. বা ফৰেষ্ট ৰিজাৰ্ভ বিলাকত বা চৰকাৰৰ অন্যান্য ৰিজাৰ্ভত সোমায় ? চৰকাৰে যেতিয়া মাটি দিব নোৱাৰে

আৰু মাটি যেতিয়া জীৱন ধাৰণৰ কাৰণে প্ৰয়োজন হৈ পৰে—তেতিয়াই এইদৰে মাটি খাবলৈ মানুহে আৰম্ভ কৰে। অথচ, এই মানুহ বিলাককেই চৰকাৰে বাৰে বাৰে, উচ্ছেদ কৰিছে। মই কও যে, সৰহ সংখ্যক মানুহৰেই মাটি নাই আৰু তেওঁলোকে মাটি নোপোৱাৰ কাৰণেই তাত সোমাই বহি গৈছে। দুই এজন ধনী মানুহ থাকিব পাৰে সেই বুলি সকলোকে তেনে বুলি কোৱাটো যুগুত নহয়। আমি দেখিছো কাকী ভূমি সংস্কাৰৰ নামত —চৰকাৰৰ অজস্ৰ টকা ব্যয় হৈ গৈছে। যিবিলাক লোকক মাটি দিলে তাৰ বেচি ভাগ খেতিয়ক নহয় গতিকে তেওঁলোক তাত নাই, পৰি থকা মাটিত কিছুমান প্ৰকৃত খেতিয়ক গৈ বেদখল কৰিছে—এই মানুহ বিলাক কি খেলা কৰিবৰ কাৰণে মাটি লৈছেগৈ নেকি ? অধ্যক্ষ মহোদয়, মই ভাবো যে মানুহে মাটি দখল কৰাৰ কাৰণ হৈছে—এই যে—

(১) প্ৰয়োজনীয় মাটি মানুহে পোৱা নাই।

(২) কিছুমান ধনী মানুহৰ হতোৱাই বহুতে মাটি দখল কৰি পিচত মণ্ডল কাননগো এচ, ডি, চি ক হাত কৰি পট্টা লয় আৰু তাৰ পিচত, তাৰেই দুখীয়া ৰাইজক আধিত দিয়ে অথবা বেচি দামত বিক্ৰি কৰে। সেই ভয় কৰিও খেতিয়কে আগতে বেদখল কৰে।

(৩) কিছুমান বিদেশী মানুহে মাটি বেদখল কৰাৰ পিচত —যেতিয়া উচ্ছেদ হৈ যায়—তাৰ পিচত আকৌ বেদখল কৰে আৰু তেওঁলোককে পাছত পট্টন দিয়ে এইবিলাক দেখি শুনি আমাৰ থলুৱা মানুহ বিলাকেও মাটিৰ কাৰণে বেদখল কৰে আৰু চৰকাৰে এই সকলো মানুহকে হাতী লগাই বা ঘৰ জ্বলাই উচ্ছেদ কৰে, এই উচ্ছেদ কাৰ্য্যৰ তদন্ত কৰা দৰ্কাৰ

আৰু ইয়াৰ ভিতৰত কাৰ্য্যকলাপ বিলাকৰ ওপৰত চৰকাৰৰ ন্যায় সঙ্গত নজৰ থকা দৰ্কাৰ।

এই কামত মণ্ডল, কাননগো সকলৰ এটা বাহিৰা উপাৰ্জ্জনৰ পথ মুকলি হৈছে আৰু ইয়াৰ দ্বাৰাই দৰিদ্ৰ ভূমিহীন খেতিয়ক সকলে খেতিৰ মাটি পোৱা দূৰৰ কথা তেওঁলোক তাৰ ওচৰলৈকে যাব নোৱাৰা হৈছে। আমি দেখিছো যে, এই ক্ষেত্ৰত চৰকাৰে স্বাধীনতাৰ আজি ১৩ বছৰৰ ভিতৰত কোনো পৰিকল্পনা লৈ আগ বাঢ়িব পৰা নাই। আমি কও যে, চৰকাৰে সুপৰিকল্পনা লৈ ধীৰ-স্থিৰ ভাবে কামত হাত দিয়ক আৰু সেই পৰিকল্পনাত আমাৰ সদনৰ সকলোকে আৰু খেতিয়ক ৰাইজক বিশ্বাসত লৈ সহযোগ আদায় কৰক। দুই এক বছৰৰ ভিতৰত, আমাৰ কিমান বিলাক ৰিজাৰ্ভ, Professional Grazing Reserve and Village Grazing Reserve বা অন্য ৰিজাৰ্ভ আছে তাৰ, আৰু তাত পৰা কিমান অদৰ্কাৰী মাটি, ভূমিহীণ খেতিয়ক সকলক দিব পৰা যায় সেইটো Survey কৰক আৰু আনফালে কিমান বেদখলকাৰী মাটিহীন খেতিয়ক আছে তাৰো Survey কৰি কিমান মাটি তেওঁলোকক দিব পৰা যায়—তাৰ সিদ্ধান্ত লওক। মই ভাবো, এই ধৰণেৰে কাম হাতত ললে—সমস্যাৰ সমাধান হব আৰু তেনে কৰিলে ৰাইজে চৰকাৰৰ মাটি বিতৰণৰ আচনি বুজিব পাৰিব আৰু সহযোগীতাও কৰিব। আৰু এনে আচনি ললে, আমি কমিউনিষ্ট পাৰ্টীৰ পৰা পূৰ্ণ সহযোগীতা কৰিম। সেইটোকে যদি নকৰে তেন্তে এই কাৰ্য্যত সফলতা লাভ কৰিব নোৱাৰিব আৰু কৃষি উন্নয়ন-উদ্দেশ্য সফল নহব। আজি আমি কিছুমান Grazing Reserve খুলি দিয়াৰ প্ৰয়োজনীয়তা উপলব্ধি কৰিছো। আমাৰ বন্ধু শ্ৰীযুত দণ্ডেশ্বৰ হাজৰীকা দেৱে উল্লেখ কৰিছে যে Grazing ৰিজাৰ্ভ বিলাক খুলি দিয়াৰ ফলত, গৰু মহৰ কাৰণে চৰিবলৈ ঠাই নাহোৱা হৈছে আৰু তাৰ ফলত গাখীৰৰ অভাৱ হৈছে। আনফালে যি বিলাক গ্ৰেজিঙত

গৰু চৰি আছে সেই বিলাকৰ পৰা আমি যি পাও—সেইটো আমি দেখি আহিছো। যেই নহওক চৰণীয়া পথাৰৰ নামত যিবিলাক গ্ৰেজিং আছে সেইবিলাকৰ বহুত অংশ খেতিৰ কাৰণেহে বেচি উপযোগী কাৰণ তাত ২।৩ মাহতকৈ বেচি দিন গৰু মহ চৰাব উপায় নাই। সেই কাৰণে মই কওঁ যে, যিবিলাক গ্ৰেজিঙত মানুহে মাটি বেদখল কৰিছে, সেই বিলাক কৃষিৰ হে উপযোগী। এনেকুৱা কিছুমান ৰিজাৰ্ভো আছে য'ত মাটি বে-আইনী ভাবে বেদখল কৰিছে। যাইকৈ এক শ্ৰেনীৰ কংগ্ৰেছ নেতাৰ উচটনিত পৰি আৰু পাচত সেই লোক সকলক উচ্ছেদ কৰিছে। সেই কাৰণে মই কও কিছুমান গ্ৰেজিং ৰিজাৰ্ভ আছে—যিবিলাক খুলি দিয়াৰ প্ৰয়োজন আছে।

এজন সদস্যই কৈছে গ্ৰেজিং ৰিজাৰ্ভবোৰ খুলি দিলে মানুহৰ মূল সম্বল গৰুৰ অনিষ্ট হব। ইফালেদি আকৌ কয় অধিক শষ্য উৎপন্ন কৰিব লাগে। এই দুয়োটা একেলগে কেতিয়াও হব নোৱাৰে। আকৌ যদি Mechanical cultivation কৰিব লাগে তেতিয়াও ইফালে গৰুৰ আৱশ্যক নহয়। এই দুটাও একেলগে হব নোয়াৰে।

অসমীয়া লথুৱা মানুহে কিমান দিনৰ পৰা মাটি বিচাৰি দৰখাষ্ট দিছে; কিন্তু আজিলৈকে মাটি পোৱা নাই। মানুহবোৰে মাটিৰ মূল্য নিদিয়ে বুলিয়েই চৰকাৰে মাটি বিতৰণ কৰা নাই। সেই বাবে কিছুমান মানুহ আহি জৱাবাৰী মৌজাৰ যি ৰিজাৰ্ভ আছে তাত এফালৰ পৰা বহি গৈছে। যোৱা উপনিৰ্ব্বাচনত তেওঁলোকক কোৱা হৈছিল যদি কংগ্ৰেছক ভোট দিয়ে তেনেহলে তেওঁলোকক পট্টন দিব। এই বিষয়ে এটা কমিটিও কৰি দিছে আৰু তাত মাননীয় সদস্য মহম্মদ ইদ্ৰিচ চাহাবো আছে। কিছুমান মানুহ বাহিৰৰ পৰা আহি বহি গৈছে আৰু চৰকাৰে তেওঁলোকক প্ৰতিশ্ৰুতি দিছে মাটি দিব বুলি আৰু ইফালে কৈছে বেদখলকাৰী উচ্ছেদ কৰিব লাগে। এনেকুৱা দুমুখীয়া নীতিত কাম কেতিয়াও হব নোৱাৰে। যদি মাটি বিলোৱা, তেনেহলে সোনকালে বিলাব লাগে আৰু প্ৰকৃত মাটিহীন লোকক বিলাব লাগে। কিন্তু দুমুখীয়া নীতি পৰিহাৰ নকৰিলে কামত সফলতা লাভ কৰিব নোৱাৰে। কিন্তু আজি কৃষক বিলাক এক হৈ থকা নাই। তেওঁলোকৰ ভিতৰতো বেলেগ জাতি বা ভাষা হিচাপে পৃথক ভাব সোমোৱাই দিছে। গতিকে মাটি বিতৰণ কৰোতে কৃষক সকলৰ খেল বা সমষ্টি হিচাপে দিব লাগে নহলে বেমেজালি হব। আৰু এটা কথা যে চৰকাৰে যদি সময় বান্ধি লয় যে এবছৰ বা দুবছৰৰ ভিতৰত এই সমস্যা সমাধান কৰা হব তেতিয়াহে কাম ভালকৈ হব। যি বিলাকে বেদখল কৰিছে তেওঁলোকক একো অত্যাচাৰ কৰিব নেলাগে। যদি উচ্ছেদ কৰিব লাগে তেনেহলে সময় দি পূৰ্ণ পৰিকল্পনা হাতত লৈহে উচ্ছেদ কৰিব লাগে। এই বিষয়টো যাতে প্ৰতি বছৰে আলোচনা কৰিব লগা নহয় তাৰ বাবে লক্ষ্য ৰাখিব লাগে, আৰু দুবছৰৰ এটা মাটি বিতৰণৰ পৰিকল্পনা কৰি সেই মতে কাম কৰিলে কাম সহজে সমাধা হব আৰু সকলোৱে সহযোগ কৰিব। ইয়াকে কৈ মই ধন্যবাদ জনাই আসন গ্ৰহণ কৰিলো।

Shri MOHANANDA BORA (North Lakhimpur): অধ্যক্ষ মহোদয়, এই সদনত দাঙি ধৰা মোচনটোৰ প্ৰসঙ্গত মই কব খুজিছো যে বৰ্ত্তমান যিবিলাক Village Grazing Reserve আছে তাৰ সৰহ ভাগেই বেদখল হৈ আছে। মোৰ নিজৰ মহকুমাতে দেখিছো প্ৰায় আটাইবোৰ গ্ৰেজিং বেদখল হৈছে। সদনত দুই-চাৰি জনে চোকা কথা কৈছে যে কোনোৱাই যদি বেদখল কৰিছে তেনেহলে মাটিহীন মানুহে হে বেদখল কৰিছে। মই এখন তালিকা কৰিছিলো। সেইমতে শতকৰা প্ৰায় ৫০ জন মাটি থকা মানুহেহে গ্ৰেজিঙৰ মাটি বলেৰে দখল কৰিছে। বাকী ৫০ জনৰ ১০ জনৰ মাটি একেবাৰে নাই আৰু ৪০ জনৰ অলপ-অচৰপ মাটি আছে। যাৰে ক্ষমতা আছে সেয়ে বলেৰে দখল কৰি মাটি খাই আছে। যদি গৰু-মহ ৰাখিবৰ কাৰণে Village Grazing Reserve, Professional Grazing Reserve বোৰ

ৰক্ষা কৰিবলৈ ভাল ব্যৱস্থা নলয় তেনেহলে এইবোৰ নেথাকে । ভৈয়ামত যিবোৰ Village Grazing Reserve, Professional Grazing Reserve আছে তাৰ সংখ্যা বৰ কম । তাৰে যি কেইটা চৰকাৰে ৰাখিব খোজে সেই কেইটা ভালকৈ সীমা দি কঠোৰ নীতি ললেহে ৰাখিব পাৰিব - নহলে ৰখা টান । বিহপুৰীয়া থানাৰ ৫টা মৌজাৰ ভিতৰত মাত্ৰ এটাহে উল্লেখযোগ্য Public Grazing Reserve আছে তাৰো সৰহ ভাগেই বেদখল হৈছে । বেদখলকাৰী বিলাকৰ বেচি ভাগেই অন্য ঠাইত মাটি থকা মানুহ । মাটিহীন মানুহৰ সংখ্যা অতি কম ।

ইয়াৰ পৰা দেখা যায়, কিছুমান মাটি থকা মানুহে এই Viilage Grazing Reserve আৰু Public Grazing Reserve বিলাক দখল কৰিছে । এই বিলাক প্ৰকৃততে মাটিহীন মানুহ নহয় । দখল কৰাৰ উদ্দেশ্য হল, মাটি পোৱাৰ হেপাহ । মই জনামতে বহুতো গ্ৰেজিং আজি প্ৰায় ১০।১২ বছৰৰ পৰা বেদখল হৈ আছে আৰু কাগজে পত্ৰই বছৰি উচেছদ কাৰ্য্যও চলি আছে, কিন্তু আচলতে বেদখল একেৰকমেই চলি আছে । কিছুমান মানুহে কোনো এখন Professional Grazing Reserve ত চাপ মাৰি এটা সৰু খেৰী ঘৰ বান্ধি কেইডালমান পান তামোল ৰুই বহি আছে । সেইকাৰণে মই চৰকাৰক কও যে, যি উচেছদ আইন আছে সেইটো কঠোৰ ভাবে প্ৰয়োগ কৰিব লাগে বা আইন কঠোৰ নহলে তাক কঠোৰতম কৰি লব লাগে, নহলে বৰ্ত্তমান নীতিত কোনো Village Grazing Reserve আৰু Professional Grazing Reserve থাকিবৰ নোৱাৰে । এই সম্পৰ্কে কমিউনিষ্ট পাৰ্টি'ৰ সদস্য সকলে বৰ দীঘলীয়া বক্তৃতা দিছে যে মাটিৰ সমস্যাটো সোনকালে সমাধান কৰিব লাগে । আমি হলে কব নোৱাৰো কেনেকৈ গ্ৰেজিং খুলি দি মাটিৰ সমস্যা সমাধান কৰে । কিয়নো আমাৰ দেশত যি মাটি আছিল তাৰো বহুখিনি ব্ৰহ্মপুত্ৰই ভাঙি নিছে । তাৰ পিচত যিখিনি মাটি আছে সেইখিনি পট্টন দিলে মাটিহীন পৰিয়ালৰ প্ৰত্যেকৰাৰ ভাগত এবিঘা কৈয়ো পৰিবনে নপৰিব সন্দেহ হয় । ceiling Act হোৱাৰ পিচত মালিক সকলৰ পৰা অতিৰিক্ত মাটিখিনি চৰকাৰে পালেনে নাই মই নাজানো । গতিকে মাটিৰ সমস্যা কেনেকৈ সমাধান হয় ?

তাৰ পিচত, এই Village Grazing Reserve আৰু Professional Grazing Reserve সম্পৰ্কে মোৰ কথা হল যে, চাৰকৰে কটকটিয়া নীতি লব লাগে । যিখিনি Village Grazing Reserve আৰু Professional Grazing Reserve ৰখা হয় তাত যাতে মানুহে বেদখল কৰিব নোৱাৰে তাৰ ব্যৱস্থা হব লাগে আৰু যিখিনি খুলিব পাৰে তাক একেবাৰে খুলিয়েই দিব লাগে । নহলে মানুহ বহি ক'তো মাটি নোহোৱা কৰিব । যদি সেয়ে নহয় তেন্তে Village Grazing Reserve, Professional Grazing Reserve একেবাৰে নোহোৱা কৰিদিয়াই ভাল । কিয়নো বিভিন্ন মানুহে এইটো জৰিয়তে মানুহ ভুলাবৰ চেষ্টা কৰিছে । সেই কাৰণে চৰকাৰে যিখিনি ৰাখিব খোজে। সেই খিনি ভালকৈ ৰাখক নহলে একেবাৰে এৰি দিয়ক ।

ইয়াৰ পিচত Forest সম্পৰ্কে চৰকাৰৰ নীতিৰ লগত মোৰ একমত । Forest ত কিমান মাটি আছে, তাৰ হিচাবো চৰকাৰে দিছে । তাত দেখা যায়, আমাৰ শতকৰা ১০ ভাগৰ বেচি আৰু শতকৰা ২৫ ভাগৰ অলপ কমহে হাবি আছে । সাধাৰণতে মই যি জানো, আমাৰ যিমান মাটি থাকে, তাৰ শতকৰা ৩৩ ভাগ হাবি থাকিব লাগে । বৰ্ত্তমান নৈ বিলাকৰ উৎপাত বৃদ্ধিত কাৰণ আমাৰ হাবি নাইকিয়া হোৱাতোৱেই প্ৰধান । আজি যিবিলাক হাবি আছে সেই বিলাককো বেদখল কৰোৱা হৈছে । সেই কাৰণেই আমাৰ ৰাজ্যত বানপানীৰ প্ৰকোপ বছৰে বছৰে বেচি হৈছে । গতিকেই মই কৈছো যে এইটো কঠোৰ নীতি কৰি যদি বন্ধ নকৰে তেন্তে বানপানীৰ উৎপাত বেচি হব ; নৈৰ প্ৰকোপ বাঢ়ি যাব ।

চৰকাৰে তৃতীয় পৰিকল্পনাৰ যি Draft Plan কৰিছে, তাত ১ লাখ টকা মঞ্জুৰ কৰা দেখি আৰু শতকৰা ২৫ ভাগ মাটি Forest কৰিববলৈ সিদ্ধান্ত কৰা দেখি মই ভাল পাইছো। মই আশা কৰো এই সিদ্ধান্ত চৰকাৰে কাজে কামে পালন কৰিব। যদি কোনো ৰিজাভ ত গছ নথকা মুকলি মাটি থাকে, চৰকাৰে সেই মাটি এৰি দি শস্য উৎপাদনৰ ব্যৱস্থা কৰিব ল পাৰে। মোৰ বোধেৰে পাহাৰৰ ওচৰত আৰু নদীৰ কাষৰ মাটিত যি বিলাক সাধাৰণ খেতি বা মানুহ বাসৰ অনুপযোগী সেই বিলাক ঠাইত হাবি কৰিলে—অৰ্থাৎ গছ ৰুলে, বানপানীৰ প্ৰকোপ কমি যাব আৰু নৈৰ প্ৰকোপ কম হব। সেই কাৰণে পাহাৰৰ দাতিৰ পৰা থকা সকলো ওখ মাটিবিলাক আৰু প্ৰতি নদীৰ দুই পাৰে অন্ততঃ আধা মাইল মানকৈ reserve কৰি forest কৰিলে আমাৰ মঙ্গল হব।

Forest ত বেদখল কৰা লোকসকলক উচ্ছেদ কৰাৰ কাৰণে যথেষ্ট ব্যৱস্থা লব লাগে। দেখা যায় যে সেই বেদখলকাৰী সকলৰ ভিতৰত প্ৰকৃত মাটিহীন লোক শতকৰা ১০ জন বা ১৫ জন হব পাৰে। সেইবিলালক আন আন ঠাইত মাটি দি বসবাস কৰাৰ ব্যৱস্থা কৰি দিব লাগে।

তাৰ পিচত, Temporarily Settled যিবিলাক এলাকা, তাত গাওঁৰ মেপ বিলাকত বহুতো চৰকাৰী পতিত মাটি থকা দেখা যায় কিন্তু আচলতে সেইবিলাকতো মানুহৰ দখল থাকে আৰু তেনে ঠাইত যদি চৰকাৰে কাৰবাক মাটি দিয়েও, তাত মানুহে লবগৈ নোৱাৰে। এনেকৈ থকা মাটি বিলাকত পট্টা নাই যদিও দখলকাৰৰ পৰা তৌজি খাজনা আদায় কৰা হয়।

চৰকাৰে সেই মাটি কিছুমান মাটিহীন মানুহক দিয়ে কিন্তু মাটি লৈ গৈ দেখে যে আগেয়ে সেই মাটি আন মানুহে দখল কৰি বহি আছে। মই কোনো ধনী মানুহ বা কোনো পাৰ্টিৰ মানুহ বুলি কোৱা নাই। কিন্তু তেনেকৈ কিছুমান মানুহে সেই মাটি বিলাক ৰাখি থৈ দিছে—অথচ চৰকাৰে বন্দোবস্তী দিয়া লোকসকলে মাটি নাপাই ঘুৰি আহিব লগাত পৰে। এই খেলিমেলি অনতিপলমে দূৰ কৰা উচিত আৰু দখল কৰা বিলাক যদি পাব লগা লোক হয় তেন্তে তেওঁলোকক মাটিৰ বন্দোবস্তী দি পট্টা দিবলাগে। যিবিলাক মাটি থকা মানুহে বেপাৰৰ কাৰণে এনে মাটি ৰাখিছে তেওঁলোকক কঠোৰ ভাবে উচ্ছেদ কৰি আন পাব লগা মানুহক সেই মাটিৰ পট্টন দিব লাগে।

গতিকে চৰকাৰ এই বিষয়ত বেচি সচেতন হব লাগে আৰু চৰকাৰী মাটি যত যিমান আছে—সেইবিলাক ভূমিহীন মানুহক বিতৰণ কৰি দিব লাগে। এই সম্পৰ্কত—মই এই কথা চৰকাৰৰ দৃষ্টিলৈ আনিব খজিছো যে—আজি ৰাইজৰ মাটিৰ হাহাকাৰ অৱস্থালৈ চাই—চৰকাৰী হাতত যি বিলাক মাটি আছে— সেই বিলাক আৰু বেচি দিন চৰকাৰী কৰি নাৰাখ—উপযুক্ত ভাবে চাৰ্ভে কৰি—ভূমিহীন খেতিয়ক বিলাকক দিব লাগে আৰু তালৈ ৰিজাৰ্ভ বা গ্ৰেজিং বেদখল কৰি থকা মানুহ বিলাকক (যদি মাটিহীন হয়) উঠাই আনিব লাগে।

তাৰ পিচত কও, কিছুমান মানুহে বেনামী কৰি বহুতো মাটি দখল কৰিছে আৰু সেই মাটি জালকৈ বেচা কিনা কৰিছে অথবা আধিত দিছে। এই ধৰণৰ মাটি কত কিমান আছে - তাৰ survey কৰাৰ ব্যৱস্থা চৰকাৰে কৰিব লাগে। এই বিলাক মাটি আৰু অন্যান্য চৰকাৰী মাটি ভূমিহীনৰ কাৰণে মুকলি কৰিব নোৱাৰিলে ৰাইজৰ

মাটিৰ হাঁহাকাৰ আৰু বেদখলী কাৰ্য্যৰ ওৰ নপৰিব। ভূমিহীন মানুহ বহুত প্ৰকাৰৰ আছে। বানপানী বিধ্বস্ত গৰাখহনীয়া বিধ্বস্ত লোকো অধিক পৰিমাণে আছে। এই মানুহ বিলাকৰ যিবিলাক মাটি পোৱা নাই—আৰু যি অলপ অচৰপ কৰবাত মাটি খাই আছে সেই বিলাকক এহাতে মাটি দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে আৰু আনহাতে—সেই সকল মানুহ যি সকলে এঠাইত মাটি খাই আছে—তেওঁলোকক মাটি দিব নোৱাৰালৈকে উচ্ছেদ কৰিব নালাগে। চৰকাৰে এই দৰে ব্যৱস্থা কৰিলে, বাইজৰ সহযোগীতা পাব বুলি মোৰ বিশ্বাস।

(সময়ৰ সংকেট)

উত্তৰ লক্ষীমপুৰৰ বঙালমৰা বিজাৰ্ভ ৰ কথা ও এই প্ৰসঙ্গত কও যে--যোৱা ১২ বছৰে ইয়াত বেদখল চলি আছে আৰু তাৰ কোনো ব্যৱস্থা এতিয়াও হোৱা নাই।

Mr. SPEAKER : Your time is up. Shri. Ramnath Sarma.

***Shri RAMNATH SARMA (Lumding) :** माननीय অধ্যক্ষ মহোদয়, আজিৰ সদনত, আমাৰ বন্ধু সকলে V, G. R., P. G. R. বিলাকত বেদখল হৈছে বুলি সমালোচনা কৰি গৈছে। আজি একোখন দেশত মাটিৰ পৰিমাণৰ লগত সামঞ্জস্য ৰাখি ৰাইজৰ ভূমি সমস্যা সমাধান কৰা যে কিমান জটিল কথা, তাক সকলোৱে জানে। এই ভূমি সমস্যা অকল অসমতেই নহয়, ভাৰতৰ বিভিন্ন ৰাজ্য সমূহতো এটা জটিল সমস্যা হৈ পৰিছে। আজি ভূমি সম্পৰ্কত অসমত যি সমস্যা—ভাৰতৰ অন্যান্য ৰাজ্যতো এয়েই সমস্যা। আপোনালোক সকলোৱে জানে যে আমাৰ দেশ কৃষি প্ৰধান দেশ আৰু অকল কৃষিৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি পৃথিবীৰ কোনো দেশেই দেশৰ আৰ্থিক, সামাজিক অৱস্থাৰ পৰিবৰ্ত্তন আনিব পৰা নাই আৰু সেই কাৰণে আমাৰ দেশতো, জনসাধাৰণক শিক্ষাৰ আৰু দেশ খনক শিল্পীকৰণৰ অভিমুখে ধাবিত কৰোৱাব পাৰিব লাগিব—তেতিয়াহলে, কৃষি প্ৰধান দেশ হিচাবে—প্ৰবলবেগে বাঢ়ি অহা ভূমি সমস্যাৰ সমাধান হব আৰু বিৰাট আমাৰ জনতাৰ আৰ্থিক মানদণ্ডৰ উন্নতি হব। সেই উদ্দেশ্য সমুখত ৰাখি, আজ আমাৰ চৰকাৰে, স্তৰৰ পিচত স্তৰকৈ—আগবঢ়াৰ পথত আচনি ৰচনা কৰি, আগবাঢ়িবলৈ ওলাইছে। তথাপিও, যি কোনো কাৰণতেই নহওক, সেই প্ৰগতিত বাধা আহি আছে আৰু দিনক দিনে, কেৱল ভূমি সমস্যাই—জটিলৰূপ ধাৰণ কৰিছে। তথাপি এই কথা সচা যে, আজি আমাৰ জনসাধাৰণ কি কৰিলে নিজৰ আৰ্থিক অৱস্থাৰ উন্নতি কৰিব প াৰ, সেই বিষয়ত সচেতন হৈ উঠিছে—আৰু উদাহৰণ স্বৰূপে, কব পাৰি যে—আমাৰ মানুহ বিলাক আজি বেচি সমবায়-নীতিত বিশ্বাস কৰা হৈছে আৰু সেই কাৰণেই, আজি আমাৰ বাজ্যিক ব্যৱসায় ক্ষেত্ৰত ধান সংগ্ৰহ কাৰ্য্য সাফল্য মণ্ডিত হৈ উঠিছে। সেইদৰে, যদি সমবায় নীতিত ফচল উৎপাদন কৰা কাৰ্য্য, কৃতকাৰ্য্য হয় তেন্তে—কম মাটিত অধিক শস্য উৎপাদন কৰা কামৰ আঁচনি সফল হব আৰু জনসাধাৰণ তাৰ দ্বাৰাই উপকৃত হব। নহলে, আজি আমাৰ ৰাজ্যত যি পৰিমাণৰ মাটি আছে — তাৰে ভ মি সমস্যা সমাধান কৰা টান হব যেহেতু খনুৱা ভূমিহীন লোকৰ ওপৰতো, বহুত সংখ্যক বাহিৰৰ পৰা অহালোক আছে— যাকো মাটি লাগে এনে অৱস্থাত—আজি কিছু দিনৰ পৰা 'শিলে সাব পালে' কথাষাৰ এই শ্ৰেণী মানুহৰ বা কোনো এক ৰাজনৈতিক পাৰ্টী ব আদৰ্শৰ ওপৰত প্ৰতিষ্ঠিত হলেও—সেই 'শিলৰ' ভিতৰত লৌকিক সহানুভূতি বা অনুভূতি কিমান সেইটো সকলোৱে বুজি পাইছে আৰু সেই 'শিলে' এতিয়াও সাব পোৱা নাই যেন লাগিছে ; কাৰণ বক্তৃতাৰ ভিতৰত দূৰ অতীতৰো কথা সোমাই গলেও-তেতিয়াৰ দিনত—তেখেত সকলৰ কি মনোভাব, কাৰ্য্যকলাপ সকলো ৰাইজে জানে, চৰকাৰেও জানে। কাযেই, তেনে নীতিৰ পৰা বক্তৃতাত সাঙোৰা—Professonal Grazing Reserve

*Speech not corrected.

Village Grazing Reserve আদিৰ Survey মাটিহীনৰ Survey আদি কথা বিলাক অসঙ্গতিপূৰ্ণ যেন লাগে। Village Grazing Reserve Professional Grazing Reserve ৰ হিচাব চৰকাৰৰ আছে আৰু তাৰ লগত যে বেদখলকাৰীৰ উচেছদৰ কোনো সম্বন্ধ নাই—এই কথা উপলব্ধি কৰিব নোৱাৰাটো দুখৰ কথা। আমাৰ দেশৰ লগত ওতপ্ৰোত ভাবে জড়িত হলেও নিবনুৱা সমস্যাটো এই প্ৰসঙ্গত কেনেকৈ আহি পৰে কব নোৱাৰো।

তাৰ পিচত, পতিত ভূমি নিৰ্দ্ধাৰণ সম্পৰ্কত, এটা কমিটি কৰা হৈছে আৰু তেওঁলোকৰ ৰিপৰ্ট আমি পাইছো যদিও—ইয়াৰ পৰামৰ্শ সম্বলিত ৰিপোৰ্ট মতে যে ভূমি সমস্যা সমাধান কৰিব পৰা হব—সেইটো আশা কৰিব নোৱাৰি।

Village Grazing Reserve, Professional Grazing Reserve বিলাকত ঘাঁহ প্ৰায় নাইকীয়া হৈ গৈছে কাৰণ বেদখল হৈ ঠেক হৈ গৈছে আৰু গৰু ম'হৰ সংখ্যা অনুপাতে ঠাই কম হৈছে। অসমৰ কিছুমান ঠাইত অৱেশো ঘাঁহ বোৱা আঁচনি লৈছে; কিন্তু কিমান ঘাঁহ উৎপন্ন কৰিব পাৰিছে কব নোৱাৰো। গতিকে এই Village Grazing Reserve, Professional Grazing Reserve বিলাকত যাতে ঘাঁহ বোৱা হয় তাৰ ফালে বিশেষ চকু দিব লাগে।

ট্ৰাইবেল বেল্ট বা ব্লকবোৰত যদি অনা ট্ৰাইবেল লোকে বেদখল কৰে তেনেহলে এই ব্লকবোৰ আচুতীয়াকৈ ৰখাৰ কোনো অৰ্থ নাই। যদি নেৰাখে সেইটো বেলেগ কথা কিন্তু যেতিয়া ৰাখে তেতিয়া তাক নিয়ম মতে ৰাখিব লাগে। আমি পিচপৰা জাতিৰ কাৰণে খুব কান্দো। কিন্তু এই দৰে বেদখল কৰিলে তেওঁলোকক ৰক্ষা কৱচ দিয়াৰ কোনো অৰ্থ নাই।

আমাক যিমান গ্ৰেজিং দৰকাৰ সেই অনুপাতে বহুত কম আছে। সেই কাৰণে আমাৰ plan আৰু policy মতেও Professional Grazing Reserve এলেকাত মাটি পট্টন দিব নোৱাৰে। যদি পট্টন দিয়ে তেনেহলে আমাৰ plan and policy ৰ বিৰুদ্ধে কাম কৰা হব। এফালে কওঁ যে প্লেন মতে কাম কৰিব আৰু আন ফালে যদি কওঁ যে নীতি নেমানো তেনেহলে কাম কেনেকৈ হব? সেই কাৰণে plan and policy ৰাখি কামত আগবাঢ়িব লাগে। ৫ বছৰ যদি বেদখল হৈ থাকে তেনেহলে মাটি দি দিব লাগে। চৰকাৰক প্ৰতি বছৰে বেদখলকাৰীৰ তালিকা দিব লাগে। তেনেস্থলত ৫ বছৰৰ কথা আহে কেনেকৈ? সেই অফিচাৰ বিলাকৰ বিৰুদ্ধে কিয় action লোৱা নাই? মোৰ মনেৰে সেই মানুহবোৰক উচেছদ কৰাৰ আগতে সেই অফিচাৰ বোৰৰ বিৰুদ্ধে action লব লাগে। তাকে নকৰিলে এই সমস্যা কেতিয়াও সমানাধ হব নোৱাৰে।

বন বিভাগ সম্বন্ধে দ্বিতীয় পাঁচ বচৰীয়া পৰিকল্পনাত যিটো হিচাপ অৰ্থাৎ শতকৰা ৯।। ভাগ ধৰা হৈছে সেইটো বৰ কম। চৰকাৰে হিচাপ মতেই ফৰেষ্ট এলেকা শতকৰা ১২।। ভাগৰ কম হব নোৱাৰে। গতিকে আমাৰ ফৰেষ্ট এলেকা আৰু কমাব নোৱাৰো। আজি আমি Match Factory ৰ বাবে plantation কৰিব লাগে,, Ply Wood ৰ বাবে plantation কৰিব লাগে আৰু আনকি fire wood plantation পৰ্য্যন্ত কৰিব লগা হৈছে। আজি বিশেষকৈ ৩ টা কথাৰ কাৰণে বাজহ খাটি হৈছে:—প্ৰথম হৈছে unplanned cultivation, দ্বিতীয়তে unplanned afforestation ; তৃতীয় হৈছে unplanned cutting of grass, এই কেইটালৈ যদি চৰকাৰে মন নিদিয়ে তেনেহলে আমাৰ অসম মৰু ভূমিত পৰিণত হব।

আজি সকলোৱে কৈছে যে চৰকাৰী মাটি থাকিলে পট্টন দিব লাগে। কিছুমানে আকৌ কৈছে যে নিৰ্ব্বাচনত জিকিবৰ উদ্দেশ্যই পট্টন দিছে। এতিয়া দেখা গৈছে মাটি পট্টন দিলেও লেঠা আৰু নিদিলেও লেঠা। এই কথাৰ মই ঘোৰ প্ৰতিবাদ কৰিছো। ইয়াকে কৈ মই মোচনটো সমৰ্থন কৰিছো।

***Maulavi TAJUDDIN AHMED (Tarabari)** : মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, আমাৰ এই সদনত অসমৰ V. G. R. P. G. R., সম্পৰ্কে যি আলোচনা হৈছে, ময়ো সেই বিষয়ে দুষাৰ কথা কওঁ বুলি ঠিয় হৈছো।

আমি জানো দেশত গছ-গছনি থাকিলে দেশৰ নিয়মিত ভাৱে বৃষ্টি হয়, খেতি-বাতি হয় আৰু নানাপ্ৰকাৰে দেশৰ মঙ্গল হয়। আৰু ঘাঁহ থাকিলে গো-সম্পদ ৰক্ষা হয়, গাখীৰ পাওঁ ইত্যাদি কিন্তু আনফালে চাব লাগিব যে এই গাখীৰ - গো-সম্পদ গছ-গছনি কাৰ কাৰণে ? সকলোবিলাক মানুহৰ কাৰণে। খেতি কৰিবলৈ নাপাই, খাদ্যৰ অভাবত যদি খাবলৈ নেপাই যদি মানুহ মৰি যায়, তেন্তে গৰু আৰু গাখীৰৰ কাৰণে V. G. R. P. G. R. ৰখাৰ পৰা কি লাভ হব।

গাখীৰ কাৰো প্ৰধান খাদ্য নহয়। তাৰ উপৰিও আমাক, বাচিবলৈ কৃষিজাত খাদ্য লাগে। মই অৱশ্যে গাখীৰ বা গৰু নোহোৱা কৰিবলৈ কোৱা নাই কিন্তু আমাৰ মানুহে গৰু কেনেকৈ ৰাখিব লাগে, সেইটোও চিন্তা কৰিব লাগিব। Reserve ৰখাটো গৰু ৰখাৰ কাৰণে নহয়। কিছুমান সদস্যই কৈছে যে মানুহে Reserve ত হে গৰু এৰি দিয়ে। কিন্তু মই কওঁ যিবিলাক ঠাইত Reserve নাই সেই বিলাক ঠাইত গৰু ৰখা নাই নেকি ? আমি দেখাত সেই বিলাক ঠাইত গৰু ৰখা গৰুকো বেচিকৈ মৰম কৰে। Immigrant বিলাকে Reserve ত গৰু নাৰাখে কিন্তু তেওঁলোকৰ গৰুৰ স্বাস্থ্য বেচি ভাল। বৰপেটা Town ত চাৰিওফালে Reserve আছে, কিন্তু গৰু হলে Reserve ত নাথাকে। তাৰ গৰু বিলাকে Reserve লৈ নগৈ ৰাস্তা-ঘাট বন্ধকৰি ঘৰি ফুৰে। গতিকে কেৱল Reserve ৰাখিহে গৰু পালে, সেইটো নহয়। বহু ঠাইত দেখা যায় Reserve নামত আছে অথচ তাত ঘাঁহ নাই মই কওঁ তেনে Reserve অদৰ্কাৰী Reserve যেতিয়া ৰখা হয়, তেতিয়া তাত ঘাঁহৰ খেতি কৰিব লাগিব - আৰু ঘাঁহৰ খেতি কৰি- কৰিবলৈ আঁচনি লব লাগিব।

কিছুমান ঘাঁহ নথকা Reserve ত খুটি বিলাক ৰাখিথয়। এই বিলাক গৰু-ম'হ মৰাৰ বুদ্ধি। গতিকে চৰকাৰে সেই মাটি বিলাক ঠিকমতে মানুহ বহিবৰ কাৰণে খুলি ৰাখিব লাগে।

বৰক্ষেত্ৰি মৌজাৰ ৬।৭ খন গাওঁ নদীৰ গৰাখহনীয়াত বিধ্বস্ত হৈছে। এই মানুহ বিলাকৰ কোনো সহায় বা আশ্ৰয় নাই অথচ ভাঙনবাৰী Reserve ত তাৰ দুগুণ মাটি খাচ হৈ পৰি আছে। এই লোকসকলৰ পুনৰ সংস্থানৰ কাৰণে সেই মাটি এই বিধ্বস্ত মানুহ বিলাকক দিবলৈ মই বহুতো আবেদন নিবেদন কৰি আছো। সেই Reserve ত ২০ হাজাৰ বিঘা মাটি হব। খাচহৈ এনেয়ে পৰি আছে। কিন্তু আজিলৈ সেই মাটি মানুহে পোৱা নাই। বহুতে সেই খাচ মাটিত বহিবলৈ সাজুহৈ আছে - মোৰ তালৈ গৈ কয় যে চৰকাৰৰ কি আঁচনি আছে ? এজন তেওঁলোকৰে মুখীয়াল লোকে মোক কলে যে আপুনি কলেই আমি তাত বহিব পাৰো বুলি কৈছে। আপুনি কওক আমি তাত বহোগৈ। মই কলো যে এতিয়া তাত যাব নালাগে—চৰকাৰে আচনি কৰি বহাব। সেইবিলাক মানুহ কিমান দিন আহুকাল কৰি থাকিব ?

---

*Speech not corrected.

গতিকে মানুহ যেতিয়া মাটি বে-দখল কৰে, তাৰ কাৰণে তেওঁলোক দায়ী নহয়। ওচৰতে খাচ মাটি ২০ হাজাৰ বিঘা আছে অথচ জনসাধাৰণ তালৈ যোৱা নাই। চৰকাৰে আঁচনি কৰি বহুৱাব বুলি আশাকৰি আছে। সেইদেখি বৰ্ত্তমান নীতি ঠিক নহয় কাৰণে জনসাধাৰণ দোষী নহয়, তাৰ কাৰণে চৰকাৰ দোষী।

কিছুমান মাটি খকুৱা আছে সচাঁ - কিন্তু কিছুমানৰ একেবাৰে মাটি নাই। অথচ চৰকাৰৰ তৰফৰ পৰাও কোনো সহানুভূতি নাপায়, সেইকাৰণেই বে-দখল কৰে। কিছুমানৰ মাটি আছিল, কিন্তু নদী নলাই ভাঙি মাটি নোহোৱা কৰিছে। চৰকাৰেও মাটি নিদিয়ে। গতিকে বে-দখল নকৰি উপায় কি? কিছুমান বে-দখলৰ কাৰণে চৰকাৰী কৰ্ম্মচাৰী সকলো দায়ী। বৰপেটাত বহুটো মাটিহীন মানুহ আছে, বহুত খাচ মাটি থকা **Reserve** ও আছে কিন্তু সকলো পেলাই বহি আছে-- অথচ আজিও খাচ মাটিত বহা নাই। সেই কাৰণেই মই কওঁ যে চৰকাৰী নীতি ঠিকমতে কৰিব লাগে।

ময়ো কওঁ যে **Reserve** ৰাখিব লাগে, কিন্তু মাটিহীন মানুহক মাটিও দিব লাগে। বৰপেটাত যি মাটি দিয়া নীতি কৰিছে, সেইটো এটা মাত্ৰ ভেকো ভাওনা। কোনো ঠাইত একবিঘা আৰু এমাইল দূৰত আন এবিঘা এনে ধৰণৰ মাটি দিয়া নীতিক শৃংখলা নীতি নোবোলে, এনে ধৰণৰ নীতিয়ে বিশৃংখলাহে আনিব।

তাৰ পিচত, **Reserve** ত মাটি থাকিলেই নহয়, ঘাঁহো থাকিব লাগিব।

শেহত মই ইয়াকে কওঁ যে শ্ৰীডেকা ডাঙৰীয়া আৰু শ্ৰীবৰা ডাঙৰীয়াই কৈছে যে বহুটো বিদেশী মানুহ আহি অসমত নাগৰিক স্বত্ত নথকাটো মাটি লৈ ৰহিছে। মই কওঁ যে তেনে মানুহ বৰপেটা মহকুমাত নাই।

Shri BISHNULAL UPADHYAYA (Gohpur) : माननीय अध्यक्ष মহোদয়, আজি সদনত মোৰ বন্ধু শ্ৰীহাজৰীকা ডাঙৰীয়াই অসমৰ **P. G. R.** আৰু **V. G. R,** সম্পৰ্কে যিটো প্ৰস্তাৱ আনি আমাকো তাৰ আলোচনাৰ সুযোগ দিছে, তাৰ কাৰণে মই তেখেতক ধন্যবাদ দিছো।

আজি এই বেদখলকাৰী ৰাইজ সকল চৰকাৰৰ চিন্তাৰ কাৰণ হৈছে। এই **V. G. R.** আৰু **P. G. R.** বিলাকত আমাৰ লাখ লাখ গৰু-ম'হ ঘাহ খায়। এই গৰু-ম'হে কেৱল গাখীৰেই নিদিয়ে, সাৰ দিয়ে, হালৰ গৰু দিয়ে আৰু নানাবক-মৰ অত্যাবশ্যকীয় বস্তু বহুতো দিয়ে। কিন্তু এই **P. G. R.** আৰু **V.G.R.** সমূহে আমাৰ দেশত লাহে লাহে নাইকীয়া হৈছে। ১৯৫৮ চনৰ বাজেট বক্তৃতাত বিত্তমন্ত্ৰীয়ে কোৱা কথা মোৰ মনত আছে যে **P. G. R.** ৰ পৰা প্ৰায় দুই লাখ একৰ মাটি খেতিয়ক সকলক দিয়া হৈছিল।তাৰ বাহিৰেও, প্ৰত্যেক বছৰেই ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ গৰাখহনীয়াই **P. G. R.** বিলাক ভাঙি নিছে। ইয়াৰ পিচত যি কেইটা **P. G. R.** আছে, তাকো বে-দখল কৰিছে। দুখীয়া খেতিয়ক সকলৰ জীৱিকা নিৰ্ব্বাহৰ কাৰণে আৱশ্যকীয় মাটি দিয়া দৰ্কাৰ আৰু আনহাতে মানুহৰ জীৱন যাপনৰ অহিলা গৰু-ম'হক যাৰ মাত নাই, সেই বিলাকৰ ৰক্ষাৰ কাৰণেও মাটি সংৰক্ষণৰ দৰ্কাৰ। বন্ধুবৰ শ্ৰীযুত পাটোৱাৰীয়ে এসময়ত কোৱাৰ নিচিনাকৈ যদি গৰু-ম'হ বিলাক জাক বান্ধি 'ইউনিয়ন" গঠন কৰি প্ৰচেছন' কৰিব পাৰিলে হেতেন তেন্তে গৰু-ম'হৰ দাবীও চৰকাৰে মানি লবলৈ বাধ্য হল হেতেন। এইটো একবোৰে সচাঁ কথা। গৰু-ম'হ আমাৰ জীৱন যাপনৰ অপৰিহাৰ্য্য অঙ্গ আৰু গৰু-ম'হৰ কল্যাণৰ কথাও আমি চিন্তা কৰিব লাগিব। মানুহে ভাতৰ বাহিৰেও আলু-কচু আৰু মাছ-মাংস আদি খায়

কিন্তু গৰু ম'হে কেৱল ঘাঁহ খায়। যদি P. G. R. বা V- G. R. বিলাক বছৰি ধ্বংস হৈ যাকে বা কৰা হয়, তেন্তেৰ গৰু-ম'হৰ কাৰণেঘাঁহ কৰপৰা হব ? আনহাতে বনৰীয়া জন্তু সংৰক্ষণৰ কাৰণে কাজিৰঙাৰ ব্যৱস্থা ভাল হৈছে। সেইদৰে গৰু-ম'হৰ কাৰণে কাম হাতত লব লাগে, কিয়নো এতিয়াও আমাৰ দেশৰ কৃষি উৎপাদন কাৰ্য্য ট্ৰেকটাৰ' বা অন্য যন্ত্ৰ-পাতিৰ সহায়তে কৰিব পৰা হোৱা নাই আৰু কৃষি কাৰ্য্যত আমাৰ দেশে গৰু-ম'হৰ ওপৰতেই নিৰ্ভৰ কৰিব লগা হয়। এনে অৱস্থাত আমি আৰু আমাৰ চৰকাৰে গৰু-ম'হ আদি উন্নত ধৰণৰ কৰি বৃদ্ধি কৰা আৰু পালন কৰাৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে নহলে অন্য ৰজ্যৰ পৰা উন্নত ধৰণৰ গৰু-ম'হ আনিলেও আমাৰ ইয়াত টিকিবলৈ টান হয়। প্ৰমাণ স্বৰূপে মই এই কথাই চৰকাৰলৈ আঙুলীয়াব খুজিছো যে অলপতে তেজপুৰলৈ দাৰ্জ্জিলিংৰ পৰা ১৫।২০ জনী মান খিৰতী গাই আনিছিল - কিন্তু দুমাহ কি তিনিমাহৰ ভিতৰত বাকী খিনি মৰি-হজি মাত্ৰ ৬ জনী বাচি আছে। কাজেই এইটো স্বীকাৰ কৰিব লাগিব যে আমাৰ দেশৰ উন্নত ধৰণৰ গো-প্ৰজননৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে। কাৰণ, আজি আমাৰ গাৱঁৰ এজনী গাইৰ পৰা মাত্ৰ এসেৰ মান গাখীৰ পাওঁ ই বৰ কম। দুজনী গৰু গোবৰৰ পৰা দুবিঘা মাটি সাৰ দিব পাৰি আৰু দুবছৰৰ মূৰত এহাল দমৰা গৰু পাবলৈ আশা কৰিব পাৰি। এয়ে হল আমাৰ গাৱঁৰ এজন দুখীয়া খেতিয়কৰ জীবনৰ সম্বল। সেই নীতিও ক্ৰমে নোহোৱা হৈ যাব যদি, আমি P. G. R. আৰু V. G. R. বিলাক ধ্বংস কৰাৰ দিহা কৰো তেনেহলে আমাৰ গাৱঁলীয়া মানুহৰ জীৱন ধাৰণৰ অথন্তৰ হব।

এই প্ৰসঙ্গতে এই কথা সত্যবুলি কব লাগিব যে, V. G. R. বা P. G. R. বিলাকৰ সীমা নিৰ্দ্ধাৰণ ঠিক হোৱা নাই এই বিলাকৰ এটা স্থায়ী সীমা থকা দৰ্কাৰ আৰু এনে সীমা নথকাৰ কাৰণেই বেচিকৈ বে-দখল হয়। সেই কাৰণে, মই ৰাজহ মন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াক অনুবোধ জনাওঁ যেন P. G. R. আৰু V. G. R. বিলাকৰ স্থায়ী সীমা নিৰ্দ্ধাৰণ কৰি জনসাধাৰণক জানিবলৈ দিয়ে। তেতিয়া হলে বে-দখল কাৰ্য্য কমি যাব আৰু কেতিয়াও যদি কোনোবাই বে-দখল কাৰ্য্য কৰে তেন্তে তেওঁলোকৰ ওপৰত কঠোৰ ব্যৱস্থা লোৱাৰ দিহা কৰিব লাগে।

(সময়ৰ সংকেট)।

অধ্যক্ষ মহোদয়, শেষত মই ইয়াকেই চৰকাৰৰ ওচৰত নিবেদন কৰো যে আমাৰ P.G.R. বা V.G.R. বিলাকৰ কিছুমানত গৰু-ম'হৰ ফাৰ্ম বা দায়েৰী 'ফাৰ্ম' খুলি তাত গৰু-গাইৰ কাৰণে উন্নত ধৰণৰ ঘাঁহ উৎপাদন কৰাৰ ব্যৱস্থা অনতি পলমে কৰিব লাগে আৰু যদি P.G.R. বা V. G. R. ৰ কিছুমান খুলিবই লগা হয় তেন্তে--সেই বিলাক যাতে প্ৰকৃত ভূমিহীন খেতিয়কে পায় তাৰো ব্যৱস্থা কৰিব লাগে। ইয়াকে কৈ মোৰ বক্তব্য সামৰিলো।

***Shri HIRALAL PATWARI (Panery) :** আমাৰ বন্ধু শ্ৰীযুত দণ্ডেশ্বৰ হাজৰীকা দেৱে P. G. R. আৰু V. G. R. আৰু Forest Reserve বে-দখল সম্বন্ধে প্ৰস্তাৱ আনি যি পৰামৰ্শ দাঙি ধৰিছে, তাৰ বাবে তেখেতক প্ৰথমতে ধন্যবাদ জনাওঁ। বৰ্ত্তমানে মানুহৰ কাৰ্য্য- কলাপলৈ চাই, 'বে-দখল' শব্দটো ব্যাখ্যা কৰিব লগীয়া হৈছে। 'বে-দখল' দুটা কাৰণত হব পাৰে। তাৰে এটা কাৰণ হৈছে— মানহৰ ইচ্ছামতে ইচ্ছা কৃত ভাৱে কৰে আৰু আনটো কাৰণ হৈছে --অৱস্থাৰ কাৰণে কৰে। এই ক্ষেত্ৰত বহুটো চৰকাৰী কৰ্ম্মচাৰীয়েই, মানুহক নিজৰ স্বাৰ্থৰ কাৰণে বে-দখৰ কৰিবলৈ উদগনি দিয়ে। এই বে-দখলকাৰী সকলে যদি চৰকাৰী আইন ভঙ্গকৰে তেন্তে তেওঁলোকক চৰকাৰে শাস্তি দিব লাগে সচাঁ। সেইবুলি যিবিলাক মানুহে আজি

*Speech not corrected.

১০।১২ বছৰ চৰকাৰী মাটি খাই আছে সেই বিলাকক অন্য ঠাইত মাটি নিদিয়াকৈ উচেছদ কৰা অনুচিত। মঙ্গলদৈ মহকুমাত কিছুমান P. G. R. ত ১৯৫০ চনতে চৰকাৰে, অধিক শস্য উৎপাদনৰ কাৰণে বহুত মানুহ বহিবলৈ দিছিল, আৰু সেই মানুহ বিলাকক এতিয়াও বে-দখলকাৰী বুলি চৰকাৰে উচেছদ কৰিবৰ কাৰণে 'নটিচ' জাৰী কৰিছে। এসময়ত বহিবলৈ দিয়া এই মানুহ বিলাক এতিয়া অন্য ঠাইত মাটি নিদিয়াকৈ উচেচদৰ নটিচ দিয়াটো যুক্তিসঙ্গত হোৱা নাই।

আইন আৰু শৃংখলা ৰক্ষা কৰা চৰকাৰৰ কৰ্ত্তব্য আৰু তাৰ কাৰণে চৰকাৰ আছে। আনহাতে ৰাইজো আছে ৰাইজে নীতি তৈয়াৰ কৰে আৰু চৰকাৰে তাক পালন কৰে আৰু সেই নীতিৰ কিবা উন্নতি কৰিবলৈ হলে চৰকাৰে কৰে। সেই কাৰণে কয়, ৰাজনীতি - আৰু এই ৰাজনীতিয়েই নীতিৰ শ্ৰেষ্ঠ। কিন্তু আজিৰ যি ৰাজনীতি চলিছে তাৰ পৰা দেখাযায় যে এই ৰাজনীতিয়ে দেশৰ বুনিয়াদী নষ্ট কৰিছে আগৰ দিনৰ ৰাইজে নীতি তৈয়াৰ কৰিছিল আৰু চৰকাৰে চলাইছিল। বৰ্ত্তমানৰ ৰাজনীতি বুলিলে ৰাইজে বেয়া পায়। ইংৰাজীত এটা কথা আছে—

Rulers may come and
rulers may go,
But Government remain forever

আজি চৰকাৰৰ নীতি হৈছে সান-মিহলি অৰ্থ্যাৎ Mixed এই সাল মিহলি নীতি মানি চলিবলৈ টান। কিয়নো P. S. P. আৰু C. P. I. বা আন পাৰ্টিয়ে এই নীতি কিয় মানিব? এই সান-মিহলি নীতি গুচাই সমাজবাদী নীতি কৰক। সিদিনা মৰেলত লগ পাই মই শ্ৰীযোগেন হাজৰীকাক সুধিছিলো যে এই সান-মিহলি নীতি লৈ কংগ্ৰেছ চৰকাৰ কৃতকাৰ্য্য হব পাৰিবনে?

Mr. SPEAKER: আপোনাৰ Motion টো মনত আছেনে?

***Shri HIRALAL PATWARI (Panery)**: তেখেতৰ লগত আৰু এজন মানুহ আছিল। তেওঁ যেতিয়া কলে যে অসমত গাখীৰ নাই - তেতিয়া শ্ৰীহাজৰীকাই কলে যে 'আমি বৰ লাজ পাওঁ। এনে বোৰ কথাত। এতিয়া আমাৰ P. G. R. বোৰৰ মল উদ্দেশ্যৰ পৰা আঁতৰি আহিছো। এনে কিছুমান P. G. R. আছে য'ত ২০।৩০ বছৰ মানুহ আছে আৰু একোজনী গাইৰ বাবে ৬৲ টকাকৈ খাজনা দিব লাগে। সেইবোৰ চৰকাৰৰ চকুৰ আগতে বে-দখল হৈ আছে কিন্তু একো ব্যৱস্থা লোৱা নাই। গতিকে চৰকাৰে যেতিয়া আইন কৰে সেইটো ঠিক মতে বলবৎ হয় তাৰ বাবেও চকু ৰাখিব লাগে। চৰকাৰে যদি নীতি ৰাখিব নোৱাৰে শৃংখলা ৰক্ষা কৰিব নোৱাৰে তেনেহলে চৰকাৰৰ আৱশ্যক কি? মঙ্গলদৈত ১০।১৫ বছৰ আগতে বে-দখল কৰা লোকক এতিয়া উচেছদ কৰিছে। মোৰ আগতে শ্ৰীমহানন্দ বৰাই কৈ গৈছে যে ৩৫ বছৰৰ পৰা মানুহ বহি আছে কিন্তু আজি পৰ্য্যন্ত settlement দিয়া নাই। ইয়াৰ পৰা দুটা কথা হৈছে এফালে মানুহৰ মাটি কিছুমান এনেয়ে পৰি আছে আৰু আনফালে বানপানী পীড়িত লোকে মাটি নেপায় হাবাথুৰি খাইছে। কোনো কোনোৱে কৈছে যে এই V. G. R. P. G. R. বোৰ পঞ্চায়তে চলাব লাগে। মোৰ মনেৰে আঞ্চলিক পঞ্চায়তৰ মতামত ললেই ভাল হব। বন্ধু শ্ৰীতাজুদ্দিনে কৈছে যে মানুহেই যদি খাদ্য নেপায় জীয়াই থাকিব কেনেকৈ? খাদ্যৰ ভিতৰত গাখীৰ প্ৰধান সেই গাখীৰ উৎপাদন বৃদ্ধি নহলে মানুহৰ উন্নতিহব নোৱাৰে। ইয়াৰ

*Speech not corrected.

কাৰণে ৰাষ্ট্ৰৰ মূলনীতি যিটো সেইটো ঠিক থাকিব লাগে । ৰাষ্ট্ৰৰ মূল নীতি হব লাগে গাখীৰ উৎপাদন কৰা । হিন্দু শাস্ত্ৰমতে ভগবান শ্ৰীকৃষ্ণ এজন উৎকৃষ্ট কৃষকেই নাছিল, এজন উৎকৃষ্ট শাসনকৰ্তাও আছিল । তেখেতে এফালে গৰু চৰাইছিল আৰু আনফালে শাসনো কৰিছিল ।

কিন্তু তেওঁ সকলোকে শাসনো কৰিছিল আৰু গৰখীয়াও আছিল । গতিকে যাক আমি ভগবান বুলি মানো, সেইজনে ৰীতিমতে গৰুৰ উন্নতি কৰিছিল । আজি আমি শ্ৰীকৃষ্ণক ভগবান বুলি মানো অথচ তেওঁৰ ৰীতি নীতি নামানো ।

আমি গৰুৰ তদাৰক ঠিকমতে নকৰাৰ ফলত আমাৰ উপযোগী খাদ্যৰ সমস্যা । স্বাস্থ্যবান গৰুৱে বেচি গাখীৰ দিয়ে । আজি আমাৰ গৰুৰ স্বাস্থ্যয়ো নাই আৰু গাখীৰো নাই । আজি গুৱালে গাখীৰত পানী মিহলাই অসত পথ অবলম্বন কৰিছে । অৰ্থাৎ আমি ভুল পথেৰে পৰিচালিত হব ধৰিছো । কিন্তু চৰকাৰে তালৈ লক্ষ্য কৰা নাই । দুৰ্ব্বল লোকৰ মনো দুৰ্ব্বল ; আজি এটোপা বিশুদ্ধ গাখীৰ মানুহে খাবলৈ নাপায় সবল হব কি খাই ? দুৰ্ব্বল মানুহৰ নৈতিকতাও নাই । গতিকে চৰকাৰে দুৰ্নীতিৰ কাৰণে নানা আইন কৰিব লগা হৈছে । আজি আমাৰ দেশত গাখীৰৰ বাহিৰে পুষ্টিকৰ খাদ্য একোৱেই নাই ।

সেই কাৰণে ময়ই সদনত ইয়াকেই কবলৈ বিচাৰিছো যে গৰু সংবৰ্দ্ধনৰ কাম হাতত নললে খাদ্য সমস্যাৰ দ্ৰুত সমাধান হব নোৱাৰে । আমাৰ দেশত আজিও ইমান কল-কাৰখানা নাই যে প্ৰত্যেক খেতিয়কে ঘৰে ঘৰে গৰু এৰি কলেৰে মাটি চহাব সেই ফালৰ পৰাও গৰুয়ে আমাৰ একমাত্ৰ সম্বল । মাটিৰ সমস্যা সমাধান হলেও খাদ্যৰ সমস্যা সমাধান নহয় । তাৰ উপৰিও গাখীৰ নহলে, খাদ্য উৎপাদনত Economy হব নোৱাৰে । সেই কাৰণে কৃষ্ণ ভগবানে গো-পালনত ইমান যোৰ দিছিল । নীতিৰ কথা আমি যদি ভাগৱত গীতা চাওঁ তাত কত নীতিয়েই আছে । আমি তাৰ নামত শপত খাওঁ কিন্তু নীতি নামানো । (হাঁহি) যদি নিয়ম মানিলোহেতেন তেন্তে বেয়া কাম কৰিবলৈ আমাৰ ভয় হল হেতেন । নিয়মমতে মতে চলিলে বেয়া কাম কৰাবো দৰ্কাৰ নহলহেতেন ।

আমি দেখিছো বৰ্ত্তমান চৰকাৰে দুৰ্ব্বলৰ ওপৰতহে হেচা দিয়ে, (হাঁহি) যি আইন ভঙ্গ কৰে তেওঁলোকক প্ৰশ্ৰয়হে দিয়ে ।

মই আৰু বেচি কথা নকওঁ— কিন্তু Lord Krishna ই গোপালন কৰিছিল আৰু চৰকাৰেও সেই নিয়মেই আগ বাঢ়িব ।

গোবৰ্দ্ধন নকৰি স্বাস্থ্য ভাল কৰিবলৈ যোৱা মানে, ডাক্টৰখানা নাপাতি বেমাৰৰ পৰা মানুহৰ ৰক্ষা কৰাৰ কাৰণে চিন্তা কৰা ।

সেই কাৰণে মই কওঁ, যে এই বিষয়ে ভালকৈ enquiry কৰাৰ পিচতহে এটা নীতি গ্ৰহণ কৰা দৰ্কাৰ ।

Shri DURGESWAR SAIKIA (Thowra) : মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, আমাৰ ৰাজ্যত মাটি যথেষ্ট পৰিমাণে নথকাত যে এটা ডাঙৰ সমস্যাৰ উদ্ভৱ হৈছে তাত কোনো সন্দেহ নাই । আমি যিমানেই কওঁ যে আমাৰ কৃষকক মাটি দিব লাগে বুলি, কিন্তু ক'ৰ পৰা মাটি পাব ? প্ৰকৃততে আমাৰ মাটিয়েই নাই ।

এতিয়া যিটো প্ৰস্তাৱ আমাৰ শ্ৰীদণ্ডেশ্বৰ হাজৰীকা ডাঙৰীয়াই আনিছে সেইমতে যিবিলাক মাটি বে-দখল কৰিছে মাটিহীন মানুহেই হওক বা মাটিৰ মালিকেই হওক, বে-দখল কৰা ঠাইত কাৰো সুবিধা হোৱা নাই।

বৰ্ত্তমান এই বিশৃঙ্খলতাৰ কাৰণে চৰকাৰে নানা প্ৰকাৰে ধন খৰচ কৰিব লগা হৈছে। তাৰ ফলত এফালে চৰকাৰৰ টকা খৰচ হৈছে আৰু আনফালে যি সকল মাটিহীন মানুহে বে-দখল কৰিছে তেওঁলোকৰ অবস্থাও হীনহে হৈছে। ইয়াত চৰকাৰেই হওক বা সেই মাটিহীন লোকসকলৰে হওক, কাৰো লাভ নাই। লাভ হৈছে, অকল কিছুমান ৰাজনৈতিক দলৰ, যিসকলে মাটি বেদখল কৰাত সহায় কৰিছে। তেখেত সকলৰ সেই লোকসকলক মাটি দিব পাৰিলেও লাভ আৰু দিব নোৱাৰিলেও লাভ। কিয়নো মাটি পালে সেই লোকসকল তেখেত সকলৰ অনুগামী হল, আৰু নাপালেও চৰকাৰৰ বিৰোধী হল—অৰ্থাৎ পৰোক্ষ ভাৱে তেখেত সকলৰেই অনুগামী হ'ল। যি হওক বে-দখল কৰাত মানুহক উদগণি দিয়াটো এটা নীতি বিৰোধী কথা। ইয়াত কাৰো পৰিণাম ভাল নহয়।

সকলোৰে জানে যে আমাৰ ৰাজ্যত মাটি নাই। গতিকে সকলোৰে শান্তি আৰু শৃঙ্খলাৰ মাজেৰে কামত আগবাঢ়িব লাগে। সেই কাৰণে এই কামত সকলো ৰাজনৈতিক দলকে শান্তি শৃঙ্খলা ৰক্ষা কৰি আগবাঢ়ি যোৱাৰ কাৰণে মই অনুৰোধ কৰো।

বৰ্ত্তমান আমাৰ যি অলপ মাটি আছে, তাক সংৰক্ষণ কৰিব লগা হৈছে। যদি সেয়ে নহয়, আজি আমাৰ যিবিলাক পৰিকল্পনাৰ আচনি লোৱা হৈছে, আজি ৰাজ্যত যিভাৱে শিল্পৰ পিনে আগবাঢ়িব লগা হৈছে, পেসই বিলাকৰ ব্যৱস্থা কি -হব? নানা ধৰণৰ শিক্ষানুস্থান, কৃষি শিল্পানুষ্ঠান আদি গঢ়ি তোলাৰ ঠাই হব ক'ৰ ক'ৰ পৰা ?

১৯৫১ চনত যিবিলাক নীতি ঘোষণা কৰা হৈছিল, সেইমতে আমাৰ ৰাজ্যত যিবিলাক Forest Reserve আছে সেই বিলাক খুলি দিয়া নহয় বৰং বেচিহে কৰা হব। কিন্তু তাৰ পৰিবৰ্ত্তে আজি বহুতো নতুন ৰিজাৰ্ভত বে-দখল হৈছে। চৰকাৰৰ বৰ্ত্তমান যি উচেছদ নীতি আছে তাক আজি কেইবা বছৰো প্ৰয়োগ নকৰাৰ ফলতেই আজি এনে এটা অবস্থা হৈছে।

মোৰ বোধেৰে চৰকাৰে এনে নীতি দৃঢ়ভাৱে প্ৰয়োগ কৰিব লাগে। চৰকাৰে এতিয়া কিছুমান বে-দখল কাৰীক জৰিমনা কৰিছে। কিন্তু আজিলৈকে সেই টকা তেওঁলোকৰ পৰা আদায় কৰিব পৰা নাই। মই উদাহৰণত, হিলৈ ৰিজাৰ্ভৰ কথা কওঁ; তাত কি ৰকমৰ ঘৰ আছে। তাত কিছুমানে ১০ টকাৰ পৰা ৫০ টকা হয়তো খৰচ কৰি একোটা জুপুৰি ঘৰ বান্ধি থৈ দিছে। ইয়াৰ কোনো অৰ্থ নাই।

আমি সকলোৰে মনত ৰাখিব লাগিব যে আমি সকলোৰে সহযোগ কৰি শান্তি আৰু শৃঙ্খলাৰ মাজেদি আমাৰ ৰাজ্যিক সম্পদ বঢ়াব লাগিব। মাটিহীন মানুহক মাটি দিয়াত অজুহাত লৈ বহুতকে মাটি দিয়া হৈছে। আজিলৈ প্ৰায় ১১৯ হাজাৰ বিঘা মাটি বিতৰণ কৰা হৈছে। আৰু বেচি মাটি নাই; হয়তো আৰু ১৬ হাজাৰ বিঘাৰ বেচি মাটি নাপায়।

মোৰ বোধেৰে চৰকাৰে এই দায়িত্বটো পঞ্চায়তৰ ওপৰত ন্যস্ত কৰিব লাগে যাতে আৰু মাটি বে-দখল নহয় তাৰ তদাৰক কৰিবলৈ গাওঁবুঢ়া সকলক ভাৰ দিব লাগে।

মই শ্ৰীযুত বৰা ডাঙৰীয়াৰ বক্তৃতাত উল্লেখ কৰা মাটি সম্বন্ধীয় কথাটোত সমৰ্থন জনাওঁ বিশেষকৈ ২।১ বছৰৰ ভিতৰতে মাটি দিয়াৰ কথাটোৰ। মাটিৰ পৰিমাণ যে আমাৰ কম আছে সেইটো সচাঁ। যি আছে তাৰ জৰীপ কৰিব লাগে আৰু এই জৰীপ সোনকালেই কৰিব লাগে। তাৰ পিচত, মাটিহীন মানুহক মাটি বিতৰণ কৰা কামটো পঞ্চায়ত বা অন্য তেনে অনুষ্ঠানৰ জৰিয়তে কৰিলে বেচি ভাল হয়। সেই কাৰণে এই বিষয়তে চৰকাৰে অনতি পলমে স্পষ্ট নীতি গ্ৰহণ কৰিব লাগে। আজি বানপানী আৰু গৰাখহনীয়াৰ প্ৰকোপত এফালে মাটি অনিষ্ট হৈছে আৰু আনফালে ভূমিহীনৰ সংখ্যা বাঢ়িছে। উৎপাদন ক্ষেত্ৰতো তেনেকৈ শস্য বা অন্যান্য সামগ্ৰীৰ উৎপাদন কমি গৈছে। আৰু শস্য উৎপাদন কৰাটো আমাৰ প্ৰবল বেগে বাঢ়ি অহা অনাটন পূৰাবলৈ কৰা প্ৰচেষ্টাৰ সহায়ক হব। এনে অৱস্থাত ভূমিহীন লোকক মাটি দিয়াৰ সমস্যালৈ আজিও সমাধান নহল। যোগ্য নীতি অবলম্বন কৰি, চৰকাৰে দুই-তিনি বছৰৰ ভিতৰতে এই মাটি সমস্যাটো সমাধান কৰিব লাগে। এই প্ৰসঙ্গতে এই কথাও নকৈ নোৱাৰো যে, আজি আমাৰ শিক্ষিত ডেকা সকলে কৃষি কামলৈ যাব নোখোজে। চাকৰী এৰি, অন্যান্য শিল্প বা ব্যৱসায় বা কৃষি আদিলৈ ধাব সলনি কৰা দৰ্কাৰ আৰু এই ক্ষেত্ৰত চৰকাৰে সকলো প্ৰকাৰৰ সহানুভতি আমাৰ ডেকা সকললৈ প্ৰদৰ্শন কৰিব লাগে।

মুঠৰ ওপৰত শ্ৰীযুত হাজৰীকা দেৱৰ প্ৰস্তাবৰ প্ৰসঙ্গত এই কথাও কওঁ যে চৰকাৰী মাটিত যি বিলাকে অধিকাৰ অনাধিকাৰ প্ৰৱেশ কৰিছে, তেওঁলোকক শাস্তি দিয়া দৰ্কাৰ আৰু আনহাতে প্ৰকৃত ভূমিহীন সকলৰ পুনৰ সংস্থাপন নিতান্ত কৰ্ত্তব্য. এই সমস্যাৰ সমাধানত যি পৰিমানৰ মাটি লাগে তাক দি, বাকী মাটি public purpose ৰ কাৰণে ৰাখিব লাগে। ইয়াকে কৈ মই মোৰ বক্তব্য সামৰিলো।

***Shri MOHI KANTA DAS (Barchalla)** : শ্ৰীযুত হাজৰীকা-দেৱে আজিৰ এই সদনত যিটো প্ৰস্তাব উত্থাপিত কৰিছে সেইটো মই প্ৰথমতেই সময়োপযোগী হৈছে বুলি কওঁ। তেখেতৰ প্ৰস্তাৱৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি সদনৰ মাননীয় সদস্য সকলে তৰ্ক-বিতৰ্কত অংশ গ্ৰহণ কৰি প্ৰস্তাবৰ প্ৰতি চৰকাৰৰ দৃষ্টি আকৰ্ষন কৰি V. G. R., P. G. R. বিলাকত কি ভাৱে বে-দখল হব ধৰিছে আৰু এই সম্পৰ্কত চৰকাৰৰ যি নীতি আৰু সেই নীতি কাৰ্য্যকৰী হৈছেনে নাই ইত্যাদি ধাৰা বিলাক বিশ্লেষন কৰা হৈছে। আনহাতে কিন্তু তেখেতৰ প্ৰস্তাবত ভূমিহীন মানুহৰ ভূমি পোৱা সমস্যা সমাধানৰ কোনো ইঙ্গিত নাই আৰু যিবিলাক নদীৰ গৰাখহনীয়াই বা বানপানীয়ে ৰাইজক বিধ্বস্ত কৰিছে তেওঁলোকৰ সমস্যাৰো সমাধানৰ কোনো ইঙ্গিত নাই বুলি মই ভাবো। এই সমস্যা বিলাক ডাঙৰ সমস্যা। ভূমিহীনক মাটি দিয়া বা বানপানী বা গৰখহনীয়া বিধ্বস্ত লোক সকলৰ মাটি দিয়া সমস্যা আমাৰ ৰাজ্যত দিনে দিনে বাঢ়িছে। এনে অৱস্থাত সদনৰ কোনো সদস্যই আলোচনা প্ৰসঙ্গত, V. G. R., P. G. R. বা অন্যান্য Forest Reserve বিলাক মুকলি কৰি দিয়াটো উচিত নে অনুচিত সেই কথা প্ৰকাশ কৰিছে। এই প্ৰসঙ্গত মই এই কথাই কব বিচাৰিছো

*Speech not corrected.

যে, আমাৰ মানুহ বিলাক স্বভাবতে হোজা আৰু সৰল ; এওঁলোকক Lawlessness কৰিবৰ কাৰণে যাতে কোনো ফালৰ পৰা প্ৰযোজিত নহয় তালৈ লক্ষ্য ৰাখি আমাৰ বক্তৃতা বিলাক দিয়া উচিত হব , নহলে পৰিনাম ভীষণ হব পাৰে। P. G. R., বা V. G. R. বিলাকৰ ক'ত ক'ত বে-দখল হৈছে তাৰ নিৰ্দ্ধাৰণ কৰিব লাগে কাৰণ ভূমিহীন মানুহ ইমান বেচি আৰু ঠিকমতে ভূমি সমস্যা সমাধান কৰিলে V. G. R., P. G. R. আৰু অন্যান্য চৰকাৰী মাটি বিলাকৰ ওপৰত বে-দখল স্বাভাবিক পৰিণতি । কাজেই ইয়াৰ ফল ও মাৰাত্মক যে হব তাক নুই কৰিব নোৱাৰি । বৰ্ত্তমানো যি ধৰণেৰে বে-দখল কাৰ্য্য চলিব ধৰিছে তালৈ চাই এহাতে চৰকাৰৰ এই সংৰক্ষিত ভূমি বিলাকৰ সীমা নিৰ্দ্ধাৰণ কৰিব লাগে আৰু আনহাতে বে-দখল হোৱা ভূমি বিলাক কেনেকৈ মুক্ত কৰিব পাৰি তাৰ কাৰণে চৰকাৰে চেষ্টা কৰা উচিত । চৰকাৰৰ তৰফৰ পৰা যদিও কোৱা হৈছে যে কোনো প্ৰকাৰৰ বে-দখল সহ্য কৰা নহব আৰু বে-দখলকাৰীক কঠোৰ ভাৱে অপৰাধী বুলি গণ্য কৰা হব আৰু ভাৰতীয় পেনাল 'ক'ড' ভিতৰৰ অপৰাধ হব । তথাপিও দেখা যায় যে, এই বিলাক কাৰ্য্যৰ পৰা মানুহ বিৰত থকা নাই আৰু শাস্তিও হোৱানাই উচেছদও হোৱা নাই । এই বিলাক দেখি শুনি মানুহৰ মনত হতাস ভাব আহিছে ; নৈৰাশ্যই দেখা দিছে । সেই কাৰণে মই কওঁ যে, এই অপৰাধী বিলাকক কঠোৰ ভাবে দমন কৰিব লাগে । দেখা গৈছে চৰকাৰে এই ক্ষেত্ৰত এঠাইত কিছুমান উচেছদ কৰিছে ; পিচতে আকৌ সেই মানুহ বিলাকে ঘৰ সাজিছে । এনে অৱস্থাত দেখা যায় যে, উচেছদ কাৰ্য্য কাৰ্য্যকৰী হোৱা নাই । সেই কাৰণে মই কওঁ যে, চৰকাৰৰ eviction সম্বন্ধীয় পূৰ্ব্বৰ আইন পৰিবৰ্ত্তন কৰি বে-দখলকাৰীৰ ভাল উচেছদৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে । তেতিয়া মানুহে আৰু বে আইনী কাম নকৰিব। তাৰ, পিচত V. G. R. আৰু P. G. R. বিলাকৰ সীমা নিৰ্দ্ধাৰণ নকৰি সেই বিলাক সংৰক্ষণৰ ভাল ব্যৱস্থা চৰকাৰে হাতত লব লাগে আৰু আইনৰ বিভিন্ন ধাৰা বিলাক সংশোধন কৰি V. G. R. আৰু P. G. R. বিলাকৰ সংৰক্ষণৰ কাৰণে লগাওক ।

কিন্তু এফালে ভূমি আইন সংশোধন ব্যৱস্থাও কৰা নাই আৰু আনফালে জৰিমনা আদিও কৰা নাই । দৈনিক ৪০।৫০ টকা হিচাপে জৰিমনা কৰিলেহেতেন তেনেহলে বে-দখলকাৰীৰ সংখ্যা বহুত কমিলে হেতেন। তাকে নকৰাৰ কাৰণে বে-দখলকাৰী সকলে হাঁহিমুখে আকৌ বে-দখল কৰে । এই প্ৰস্তাৱটো সদনত দাঙি ধৰাৰ উদ্দেশ্য হৈছে যে সদনৰ মতামত লৈ এখন ভাল আইন ৰচনা কৰা । দৰঙ ও গহপুৰ ৰিজাৰ্ভত বে-দখল কৰা প্ৰায় ৪০০ মানুহক summary proceeding জৰিয়তে জৰিমনা কৰা হল। ! জুলীৰ আঁহত-গুৰিৰ মাটিহীন মানুহক মাটি দিবলৈ মাটি পোৱা নাই । শ্ৰীতাজুদ্দিনে কৈছেযে, ফৰেষ্ট ৰাখিবনে মানুহ ৰাখিব ? তাৰ ভিতৰত কওঁ যে, গো-সম্পদ নহলে মানুহ কেনেকৈ থাকিব ? যদি গৰু ধেনা হৈ যায় তেনেহলে কৃষক কেনেকৈ খেতি কৰিব। গতিকে গো সম্পদ ৰক্ষা কৰাৰ সু-বন্দবস্ত থাকিব লাগিব । কিন্তু মই স্বীকাৰ নকৰো যে, জোৰ কৰি আমাৰ চতিয়া ৰিজাৰ্ভত যেনেকৈ ৬০০ মানুহে বে-দখল কৰিছিল ; তেওঁলোকক জেলত দিয়া হল । আৰু ৰাজনৈতিক দলে আশ্বাস দিয়াৰ কাৰণে বহুতে টিপচহী দি ওলাই গল । এইদৰে ৰাজনৈতিক দলে হোজা ৰাইজৰ প্ৰৰোচনা কৰাৰ বাবেই আজি বে-দখল হৈছে । চৰকাৰে Village Grazing Reserve, Professional Grazing Reserve, আৰু চাহ বাগিচাৰ পৰা মাটি লৈ বহুৰি পট্টন দিছে তথাপি ৰাজনৈতিক দলে ৰাইজৰ হতুৱাই বে-দখল কৰোৱাইছে । আমাৰ মুখ্য মন্ত্ৰীয়েও বহুবাৰ Village Grazing Reserve, Professional Grazing Reserve সম্বন্ধে

চৰকাৰৰ নীতি ব্যাখ্যা কৰিছে। আমি সেইটো সম্পূৰ্ণ সমৰ্থন কৰো। ইয়াৰ বাহিৰেও সদস্য সকলে কিছুমান অতি দৰকাৰী কথা আলোচনা কৰিছে আৰু আৰু কৈছে যে গো-সম্পদ আৰু বনজ সম্পদ ৰক্ষা কৰিবৰ কাৰণে এই Village Grazing Reserve, Professional Grazing Reserve ৰখা দৰকাৰ। অসমত ইয়াৰ পৰিমানৰ্ণ মাত্ৰ শতকৰা ১২॥ ভাগ, কিন্তু হব লাগিছিল ২৫ ভাগ গতিকে ইয়াৰ সীমা বঢ়াব লাগিব। লগতে এই গ্ৰেজিং বোৰত ঘাঁহ খেতি বৃদ্ধি কৰিবৰ বাবে প্ৰচাৰ আৰু উচিত ব্যৱস্থা কৰিব লাগিব।

ইয়াৰ বাহিৰেও বহুতো সদস্যই কিছুমান প্ৰয়োজনীয় কথাৰ উল্লেখ কৰিছে। আমি চাব লাগিব যে আমাৰ Village Grazing Reserve, Professional Grazing Reserve আৰু জংঘলী বিজাৰ্ভ ৰখাৰ উদ্দেশ্য কি? এই Village Grazing Reserve, Professioal Grazing Reserve বিলাক ৰখাৰ উদ্দেশ্য হল, আমাৰ গৰু-ম'হবোৰ ৰক্ষা কৰা, আৰু জংঘলৰ উদ্দেশ্য হল; আমাৰ বনজ সম্পদ বঢ়োৱা আৰু ৰাজ্যৰ বতৰ, হাওৱা পানী নিয়ন্ত্ৰণ কৰা।

বৰ্ত্তমানে অসমৰ মাটি কালিৰ প্ৰায় ১২ ভাগ আমাৰ হাবি আছে; কিন্তু বৈজ্ঞানিক তত্ব মতে আমাৰ হাবি এয়ে যথেষ্ট নহয়, ইয়াৰ পৰিমাণ আৰু বৃদ্ধি কৰিব লাগিব তাৰ কাৰণে চৰকাৰৰ বন-বিভাগে তৎপৰতাৰে কাম কৰিব লাগিব আমাৰ পশু-পালন আৰু পশুচিকিৎসা বিভাগে আমাৰ মানুহে ঘাঁহৰ খেতিনো কেনেকৈ কৰিব লাগে সেই সম্পৰ্কে যথেষ্ট প্ৰচাৰ কাৰ্য্য কৰিব লাগিব। আজি আমাৰ ইয়াত কেইপুৰা মান মাত্ৰ Village Grazing Reserve, Professional Grazing Reserve আছে। সেইখিনি আমাৰ যথেষ্ট নহয়। ভৱিষ্যতে আমি আমাৰ গৰু-ম'হক stall feeding কৰাব লাগিব। আমাৰ নানা দল উপদল বা ৰাজনৈতিক দলেই হওক, সকলোৱে সহযোগ কৰি জনসাধাৰণক ঘাঁহৰ খেতি কৰি গৰু-ম'হ পালন কৰিবলৈ অনুপ্ৰেৰণা যোগাব লাগিব।

এইটো কথা ঠিক যে আমাৰ Village Grazing Reserve বা Professional Grazing Reserve, বিলাক ৰখাটো নিৰৰ্থক যদি তাত ভাল ঘাঁহেই নাথাকে। গতিকে Professional Grazing Reserve বিলাকত যাতে গো-সংবৰ্দ্ধনৰ কাম যথা-যথ ভাবে হয় তাৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগিব। তাৰ কাৰণে আমাৰ কৃষি ফাৰ্ম বিলাকত গো-প্ৰজনন কেন্দ্ৰ থাকিব লাগিব যাতে আমাৰ সচ বিলাক উন্নতি কৰি আমাৰ গো-সম্পদৰ সমৃদ্ধি সাধন কৰিব পাৰো হয় তাৰ যথেষ্ট ব্যৱস্থা কৰিব পৰা হয়। আমাৰ ভেটেৰীনেৰী বিভাগে আমাৰ মানুহক শিকাব লাগিব কেনেকৈনো ঘাঁহ পুটি থৈ বা শুকাই ৰাখি খৰালীৰ ঘাঁহনোহোৱা দিনত গৰুক খুৱাব পাৰে। তাৰ উপৰিও আমাৰ P. G. R. Village Grazing Reserve বিলাকত একোখন Development Centre বুলি গো-বৃদ্ধিৰ চেষ্টা কৰিব লাগিব। সেই ক্ষেত্ৰত আমাৰ Village Grazing Reserve, P. G. R. বিলাক বৃদ্ধি কৰি তাৰ লগে লগে তাত cattle Development Centre বিলাক সোনকালে খোলাৰ ব্যৱস্থা কৰা উচিত। এই বিষয়ত আমাৰ সকলো সমস্যাৰে প্ৰচাৰ আদি কাৰ্য্য কৰি সহযোগীতা কৰাৰ বিশেষ প্ৰয়োজন।

বিশেষকৈ আমাৰ ৰবা ডাঙৰীয়াই উৎবেগৰ কথা এটা কৈছিল, সেই কাৰণে মই তেখেতৰ উত্তৰতহে এই বিলাক কথাৰ উল্লেখ কৰিছো।

ইয়াৰ উপৰিও আমাৰ Village Grazing Reserve, P. G. R. বিলাকত ইচ্ছামতে খেতি কৰি ধাঁহ উৎপাদন কৰা দৰ্কাৰ। ১৯৫৭ চনৰ জুন মাহত কিছুমান বিহাৰৰ পৰা ম'হ অনা হৈছিল ; তাৰ পিচত যেতিয়া হাজাৰ হাজাৰ গৰু-ম'হ মৰিবৰ আৰম্ভ কৰিলে, তেতিয়া সেই বিলাক মৰি গ'ল। গতিকে এতিয়া যাতে আমাৰ স্থানীয় গৰু-ম'হ বিলাকৰ সচ ভাল কৰাৰ ব্যৱস্থা কৰি আমাৰ P. G. R. বিলাকৰ উন্নয়ন কৰি, আমাৰ চৰকাৰৰ বিভিন্ন বিভাগ, যেনে ভেটেৰীনেৰী Community Project Animal Husbandry আদিৰ জৰিয়তে গো-সম্পদ বৃদ্ধি কৰিব পাৰি তাৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগিব। আৰু ১০ বছৰৰ পিচত বহু ব্যৱস্থাৰ সাল-সলনি হব।

বহুতো মাননীয় সদস্যই কৈছে যে, আমাৰ Village Grazing Reserve আৰু P. G. R. বিলাক খুলি খেতি কৰিবলৈ দিব লাগে। কিন্তু মই তেখেত সকলক কওঁ যে অন্ততঃ আৰু ১০ বছৰৰ পিচত যেতিয়া আমাৰ বৰ্ত্তমান লোৱা বা লব খোজা আচনি বিলাক যদি কাৰ্য্যকৰী হয় তেন্তে আমাৰ Village Grazing Reserve আৰু P. G. R. ৰ চেহেৰাই বেলেগ হৈ যাব।

সেই কাৰণে মই আপোনালোকক অনুৰোধ জনাইছো, যাতে আমাৰ Village Grazing Reserve, P. G. R. বিলাক অক্ষুন্ন থাকে, তাৰ যাতে sanctity ৰক্ষা হয়। তাৰ কাৰণে সকলো মাননীয় সদস্যই সহযোগেৰে কামত আগ বাঢ়িব লাগে।

Maulavi JAHANUDDIN AHMED (Bilasipara): মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, আমাৰ শ্ৰীদণ্ডেশ্বৰ হাজৰীকা ডাঙৰীয়াই Village Grazing Reserve and P. G. R. প্ৰস্তাবত যিটো কথা কৈছে, মই তাৰ ওপৰত দুইচাৰিআষাৰ কথা কব খুজিছো। ইয়াত তেখেতে কৈছে যে আজি প্ৰায় ১০।১২ বছৰৰ পৰা আমাৰ Village Grazing Reserve আৰু Porfessional Grazing Reserve বিলাক বে-দখল কৰি আছে, অৰ্থাৎ বে-দখলকাৰী সকলে বে-দখল কৰিয়েই আছে।

মোৰ প্ৰশ্ন হৈছে এই ১০।১২ বছৰে আগেই লোকসকল কেনেকৈ তাত থাকিবলৈ পালে ? চৰকাৰে নেদেখাকৈ তাত আছিল নেকি ? ইয়াৰ কাৰণ চৰকাৰে বিচাৰ কৰিছেনে ? এই কথা বিলাক আমি ভালকৈ গমি চালে পাম যে যিবিলাক মানুহ ভূমিহীন হৈছে, বা তেওঁলোকৰ মাটি বিলাক ব্ৰহ্মপুত্ৰ নাইবা অন্যান্য নৈৰ গৰাখহনীয়াত বিধ্বস্ত হৈছে, তেতিয়া এই মানুহ বিলাকে আন ঠাইত আশ্ৰয় পাব লাগে। গতিকে এই ঠাই বিলাকত জীবিকা নিৰ্ব্বাহ কৰিবলৈ আশ্ৰয় ললে। আৰু যদি চৰকাৰৰ কিবা নীতি থাকিলে হেতেন যে যিবিলাক মানুহৰ ঘৰ-দুৱাৰ বা মাটি-বাৰী নাইকিয়া হয়, তেতিয়া সেই মানুহ বিলাকক পুনৰ সংস্থাপনৰ কৰাৰ চৰকাৰৰ পক্ষৰ পৰা সুবিধা থাকিল হেতেন বা মানুহে জানিলেহেতেন যে

চৰকাৰৰ ওচৰলৈ গলে তেওঁলোকৰ কিবা দিহা বা সুবিধা হব তেনে সেই মানুহবিলাকক সেই ঠাইত নগলহেতেন। তেওঁলোকে যদি জানিলে হেতেন যে গবৰ্ণমেণ্টৰ ওচৰত আমি গলে কিবা এটা পাম, আমাক কিবা এটা দিয়া হব, তেতিয়া হলে তেওঁলোকে Village Grazing Reserve, Profersional Grazing Reserve বে-দখল কৰিবলৈ নগল হেতেন ।

ADJOURNMENT

The Assembly was then adjourned till 9 A. M. on Friday, the 14th October, 1960.

R. N. BARUA,

Secretary, Legislative Assembly Assam